

Druk Nr

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ELBLĄGU
ZA ROK 2020**

POTRZEBY NA 2021 ROK

PROGRAM DZIAŁANIA NA 2021 ROK

ELBLĄG, LUTY 2021 ROK

SPIS TREŚCI

Nr str

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W 2020 ROKU

5 -85

CZĘŚĆ I. INFORMACJE OGÓLNE

I.1. SRAWY ORGANIZACYJNO - PRAWNE	5
I.1.1. Zadania Ośrodka	5
I.1.2. Organizacja i struktura Ośrodka	6
I.1.3. Kadra Ośrodka	7
I.1.3.1. Zatrudnienie i wynagrodzenia pracowników	7
I.1.3.2. Wykształcenie pracowników	12
I.1.3.3. Program profilaktycznej ochrony zdrowia pracowników	13
I.1.3.4. Szkolenia	14
I.1.3.5. Bezpieczeństwo pracowników Ośrodka	15
I.1.4. Zasoby lokalowe Ośrodka	15
I.1.5. Komputeryzacja i obsługa systemów informatycznych	16
I.1.6. Orzecznictwo administracyjne	18
I.1.6.1. Orzecznictwo w sprawach z zakresu pomocy społecznej	19
I.1.6.2. Orzecznictwo w sprawach dodatków mieszkaniowych	20
I.1.6.3. Orzecznictwo w sprawach z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej	20
I.1.6.4. Orzecznictwo w sprawach dot. ustalania uprawnień do świadczeń zdrowotnych	20
I.1.7. Skargi i wnioski	21
I.2. BUDŻET	22
I.2.1. Plan i wykorzystanie środków finansowych	22
I.2.2. Zadania sfinansowane ze środków MPPIRPA	23
I.2.3. Zamówienia publiczne	23
I.2.4. Windykacja należności	24

CZĘŚĆ II.

REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ I DODATKÓW MIESZKANIOWYCH

II.1. ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ	26
II.1.1. Liczba rodzin objętych pomocą, charakterystyka rodzin i powody przyznania pomocy	26
II.1.2. Świadczenia pieniężne i w naturze	29
II.1.2.1. Wynagrodzenia za sprawowanie opieki	30
II.1.3. Praca socjalna i poradnictwo specjalistyczne	31
II.2. DOŻYWIANIE	33
II.2.1. Dożywianie dzieci i młodzieży szkolnej	34
II.2.2. Posiłki dla osób dorosłych	36
II.3. WYPOCZYNEK DZIECI Z RODZIN DYSFUNKCYJNYCH	36
II.3.1. Wypoczynek letni	36
II.3.2. Wypoczynek w okresie ferii zimowych	37
II.4. POMOC OFIAROM PRZEMOCY DOMOWEJ I PROFILAKTYKA W TYM ZAKRESIE	37
II.4.1. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie	37
II.4.2. Program korekcyjno - edukacyjny dla sprawców przemocy	41
II.4.3. Realizacja grupy wsparcia „Odzyskać siebie”	42
II.4.4. Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym	42
II.5. POMOC NA RZECZ OSÓB STARSZYCH I Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI	43
II.5.1. Kierowanie do domów pomocy społecznej	44
II.5.2. Kierowanie do placówek dziennego pobytu i ośrodków wsparcia	45
II.5.3. Usługi dla osób starszych i z niepełnosprawnościami	46
II.5.3.1. Usługi opiekuńcze	46
II.5.3.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	48
II.5.4. Teleopieka domowa i mobilna	49
II.5.5. Działania na rzecz organizowania społeczności seniorów	50
II.5.6. Opracowywanie i realizacja programów i projektów w zakresie zadań pomocy społecznej wobec osób z niepełnosprawnościami, starszych	51
II. 6. DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB BEZDOMNYCH	53
II.6.1. Realizacja projektu „Program pomocy osobom bezdomnym korzystającym z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu	54
II. 7. PODEJMOWANIE DODATKOWYCH DZIAŁAŃ W ZWIĄZKU Z EPIDEMIĄ COVID-19	56
II. 8. DZIAŁANIA W ZAKRESIE PROJEKTU „NOWOCZESNY I SKUTECZNY MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W ELBLĄGU”	57
II. 9. DODATKI MIESZKANIOWE	58

CZĘŚĆ III. DZIAŁANOŚĆ POWIATOWEGO ZESPÓŁU DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

	Nr.str.
III.1. Sprawy organizacyjno-prawne; zadania PZd/sOoN.....	59
III.2. Koszty działalności PZd/sOoN.....	59
III.3. Orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.....	60
III.4. Wydawanie legitymacji dla osób niepełnosprawnych.....	61
III.5. Wydawanie kart parkingowych	61

CZĘŚĆ IV. POMOC W USAMODZIELNIANIU WYCHOWANKÓW RODZIN ZASTĘPCZYCH I PLACÓWEK

IV.1. Pomoc pieniężna i w formie rzeczowej.....	62
IV.2. Mieszkania chronione.....	64

CZĘŚĆ V. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY

V.1. Praca z rodziną.....	65
V.1.1. Asystentura rodziny.....	66
V.1.2. Warsztaty dla rodziców	67

CZĘŚĆ VI. DZIAŁALNOŚĆ Z ZAKRESU PIECZY ZASTĘPCZEJ

VI.1. MOPS organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej.....	68
VI.2. Umieszczanie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.....	69
VI.2.1. Formy rodzinnej pieczy zastępczej	69
VI.2.2. Okres przebywania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.....	72
VI.3. Świadczenia przyznane rodzinom zastępczym.....	74
VI.3.1. Realizacja ustawy o Polskim Bonie Turystycznym	78
VI.4. Oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej.....	78
VI.5. Oceny rodzin zastępczych.....	79
VI.6. Współpraca z Sądem.....	79
VI.7. Szkolenie rodzin zastępczych.....	80
VI.8. Zadania dot. kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.....	80
VI.8.1. Pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie kandydatów na rodziców zastępczych lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.....	80
VI.8.2. Wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.....	82
VI.9. Prowadzenie „Rejestrów danych o osobach...”	82
VI.10. Badania potrzeb rodzin zastępczych	83
VI.11. Kierowanie dzieci do placówek opiekuńczo- wychowawczych.....	83
VI.12. Odpłatność rodziców biologicznych za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo- wychowawczych.....	83
VI.13. Współpraca z Ośrodkiem Adopcyjnym.....	84

Wnioski	85
---------------	----

POTRZEBY NA 2021 ROK W RAMACH ZADAŃ MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

I. Potrzeby w ramach zadań MOPS z zakresu pomocy społecznej.....	86-90
II. Potrzeby w ramach zadań MOPS z zakresu wspierania rodziny.....	89
III. Potrzeby w ramach zadań w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej oraz usamodzielniania wychowanków Pieczy zastępczej.....	89

PROGRAM DZIAŁANIA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ NA 2021 ROK

Spis załączników

Załącznik Nr 1 – Schemat organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu.

Załącznik Nr 2 – Wykaz programów i projektów realizowanych w 2020 r.

Wykaz tabel zawartych w sprawozdaniu

w Części I.

Tab.1.	Wykorzystanie etatów w 2020 r.	str.7
Tab.2.	Struktura zatrudnienia według stanowisk	str.8
Tab.3.	Średnie wynagrodzenie pracowników MOPS na 1 etat według stanu na 31.12.2020 r.	str.11
Tab.4.	Poziom wykształcenia pracowników	str.12
Tab.5.	Plan i wykorzystanie środków w ramach budżetu MOPS	str.22

w Części II.

Tab.6.	Typy rodzin objętych pomocą w 2020 r.	str.27
Tab.7.	Powody trudnej sytuacji życiowej rodzin korzystających z pomocy w 2020 r.	str.28
Tab.8.	Rodzaje wybranych świadczeń, liczba świadczeniobiorców oraz koszt świadczeń w 2020 r. w stosunku do 2019 r.	str.30
Tab.9.	Ilość osób umieszczonych w dps w 2019 r. oraz ilość osób oczekujących na miejsce wg stanu na dzień 31.12.2020 r.	str.45

w Części III.

Tab.10.	Wydatki i zatrudnienie PZd/sOoN.....	str.60
---------	--------------------------------------	--------

w Części IV.

Tab.11.	Pomoc pieniężna i rzeczowa dla usamodzielnianych wychowanków udzielona w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej.....	str.62
Tab.12.	Pomoc pieniężna i rzeczowa dla usamodzielnianych wychowanków udzielona w oparciu o przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.....	str.63
Tab.13.	Łączna liczba usamodzielnianych wychowanków oraz łączny koszt pomocy pieniężnej i rzeczowej udzielonej wychowankom w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej i ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.....	str.63

w Części VI.

Tab.14.	Informacja dot. rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie miasta Elbląg.....	str.70
Tab.15.	Informacja dot. dzieci z Elbląga w rodzinach zastępczych zamieszkałych poza terenem miasta Elbląg	str.71
Tab.16.	Informacja dot. funkcjonowania rodzin zastępczych sprawujących opiekę wobec dzieci z terenu innych powiatów (dot. zawartych porozumień)	str.72
Tab.17.	Okresy przebywania dzieci w rodzinach zastępczych na terenie miasta Elbląg	str.73
Tab.18.	Okresy przebywania dzieci w rodzinach zastępczych poza terenem miasta Elbląg.....	str.73
Tab.19.	Okresy przebywania dzieci z innych powiatów w rodzinach zastępczych zam. na terenie Elbląga.....	str.74
Tab.20.	Rodzinna piecza zastępcza – wynagrodzenia wraz z pochodnymi.....	str.75
Tab.21.	Wydatki poniesione na wypłatę dodatku wychowawczego oraz liczbę wypłaconych świadczeń	str.76
Tab.22.	Wydatki na świadczenie dobry start sfinansowane z dotacji celowej z budżetu państwa oraz liczba przyznanych i wypłaconych świadczeń	str.77
Tab.23.	Informacje na temat finansowania świadczenia dobry start i kosztów jego obsługi	str.77

Wykaz wykresów zawartych w sprawozdaniu

Wykres 1	Struktura zatrudnienia pracowników socjalnych.....	str.9
Wykres 2	Sposoby i przyczyny rozwiązania stosunku pracy	str.10
Wykres 3	Rozwiązanie stosunku pracy w latach 2014-2020	str.10
Wykres 4	Średnie wynagrodzenie pracowników z podziałem na stanowiska – Pracownicy socjalni	str.11
Wykres 5	Średnie wynagrodzenie pracowników z podziałem na stanowiska – Pozostałe stanowiska	str.12
Wykres 6	Wykształcenie pracowników socjalnych	str.13
Wykres 7	Wykształcenie pracowników na pozostałych stanowiskach	str.13
Wykres 8	Liczba skierowań do domów pomocy społecznej na przestrzeni lat 2016-2020	str.44
Wykres 9	Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych na przestrzeni ostatnich 10 lat	str.47

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W 2020 ROKU

CZĘŚĆ I. INFORMACJE OGÓLNE

I.1. SPRAWY ORGANIZACYJNO – PRAWNE.

I.1.1. Zadania Ośrodka.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu jest jednostką organizacyjną podległą samorządowi miasta. Zgodnie ze statutem nadanym uchwałą Nr X/273/2011 Rady Miejskiej w Elblągu z dnia 24 listopada 2011 r. (z późn. zm.) Ośrodek realizował w 2020 roku:

- 1) zadania gminy i powiatu z zakresu pomocy społecznej,
- 2) zadania gminy w zakresie dodatków mieszkaniowych,
- 3) zadania gminy i powiatu określone ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym:
 - a) zadania gminy z zakresu wspierania rodziny,
 - b) zadania powiatu w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej,
 - c) zadanie powiatu w zakresie kierowania dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych,
 - d) zadania powiatu w zakresie usamodzielniania wychowanków,
- 4) zadania określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- 5) prowadzenia postępowania administracyjnego oraz przygotowywania projektów decyzji administracyjnych Prezydenta Miasta, w indywidualnych sprawach dotyczących ustalania uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – w przypadkach osób innych niż ubezpieczeni, o których mowa w art. 2 ust.1 pkt.2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
- 6) orzecznictwo o niepełnosprawności – w ramach funkcjonującego przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Elblągu Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, obejmującego swoim działaniem teren powiatu grodzkiego.

W „Programie Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy w Elblągu na 2020 rok” zatwierdzonym przez Sekretarza Miasta określono priorytety w pracy Ośrodka, które obejmowały:

1. Udział Ośrodka w doskonaleniu systemu pomocy społecznej funkcjonującego w Elblągu, w tym wdrożenie standardów pomocy społecznej na podstawie rekomendacji Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.
2. Udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnych sytuacjach życiowych. Realizacja projektów socjalnych we współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami.
3. Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze poprzez rozwój usług asystenta rodziny.
4. Opieka nad dzieckiem w rodzinie zastępczej – MOPS jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej.
5. Zapewnienie pomocy seniorom i osobom z niepełnosprawnością.
6. Zapewnienie wsparcia środowiskowego osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom.
7. Zapewnienie skutecznej pomocy osobom i rodzinom doświadczającym przemocy w rodzinie.
8. Doskonalenie wiedzy zawodowej pracowników, ich kompetencji i umiejętności, zwiększenie potencjału zawodowego pracowników Ośrodka.

Celem założonych na 2020 rok priorytetów było:

1. Doskonalenie jakości usług i zwiększanie efektywności oddziaływania instytucji pomocy społecznej. Prowadzenie kampanii „Kim jest pracownik socjalny”.
2. Wspieranie osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży oraz zapewnienie dzieciom właściwej opieki i wychowania w rodzinach biologicznych, bądź w przypadku braku takiej możliwości w pieczy zastępczej.
3. Zwiększenie dostępności i podnoszenie skuteczności pomocy i wsparcia na rzecz osób i rodzin, w których stosowana jest przemoc.
4. Zapewnienie pomocy seniorom i osobom z niepełnosprawnością w pokonywaniu problemów i trudności w samodzielnym funkcjonowaniu oraz zapobieganie ich izolacji.
5. Zapobieganie odrzuceniu i izolacji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi; wspieranie rodzin, w których funkcjonuje osoba z zaburzeniami psychicznymi.
6. Rozwój usług społecznych na rzecz osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym; stworzenie oferty instrumentów aktywizacyjnych w zakresie integracji społecznej i zawodowej.
7. Rozwój zawodowy pracowników, zwiększenie efektywności i skuteczności pracy oraz realizowanych zadań przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu.

I.1.2. Organizacja i struktura Ośrodka.

Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Elblągu kieruje i odpowiada za jego działalność Dyrektor Ośrodka. Organizację i strukturę wewnętrzną Ośrodka określają ustalone zarządzeniami Dyrektora: Regulamin Organizacyjny i Regulamin Pracy. Akty te normują wewnętrzne sprawy Ośrodka dotyczące: podziału zadań między komórkami, zasad wykonywania funkcji kierowniczych, systemu planowania pracy, nadzoru nad realizacją zadań, zasad i trybu przyjmowania i załatwiania skarg i wniosków.

Z dniem 15.09.2020 r. wprowadzono w Ośrodku zmianę struktury z uwzględnieniem oddzielenia prowadzenia pracy socjalnej od postępowania administracyjnego w ramach realizacji projektu „Nowoczesny i skuteczny Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu”.

Według stanu na dzień 31.12.2020 r. w Ośrodku funkcjonowały następujące komórki organizacyjne i stanowiska:

- Dział Świadczeń Socjalnych, a w nim wydzielone komórki o nazwie:
 - Zespół Przyznawania Świadczeń
 - Zespół Realizacji Świadczeń,
- Dział Usług, a w nim wydzielone komórki o nazwie:
 - Zespół Usług Środowiskowych,
 - Zespół Świadczeń Instytucjonalnych,
 - Zespół Realizacji Usług,
- Dział Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej, a w nim wydzielone komórki o nazwie:
 - Zespół Pracy Socjalnej,
 - Zespół Asystentury Rodzinnej
 - Zespół Poradnictwa Specjalistycznego,
 - Zespół Rodzinnej Pieczy Zastępczej,
 - Zespół ds. Świadczeń,
 - stanowisko pracy ds. usamodzielniania wychowanków.
- Zespół Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Zespół ds. Bezdomności, a w nim wydzielone komórki o nazwie:
 - Stanowisko Przyznawania Świadczeń,
 - Stanowisko ds. Usług i Pracy Socjalnej,
- Zespół Dodatków Mieszkaniowych,
- Sekcja Gospodarcza,
- Dział Finansowo-Księgowy,
- Zespół Organizacji i Nadzoru, a w nim Punkt Przyjęć Klienta

- Zespół Prawny,
- Samodzielne stanowisko Główny specjalista,
- Samodzielne stanowisko ds. kadr i BHP,
- Wieloosobowe stanowisko: informatyk,
- Zespół Aktywności Lokalnej, zlokalizowany przy Pl. Dworcowym 3A,
- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, zlokalizowany przy ul. Związku Jaszczurczego 17,
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, zlokalizowany przy ul. Zamkowej 16A – funkcjonujący przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Elblągu.

Schemat wewnętrznej struktury organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu, wg stanu na dzień 31.12.2020 r. przedstawia załącznik nr 1.

I.1.3. Kadra Ośrodka.

I.1.3.1. Zatrudnienie i wynagrodzenia pracowników.

Według stanu na dzień 31.12.2020 r., w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Elblągu wykorzystano 138,25 etatów z zatwierdzonego limitu etatów w wymiarze 143. Natomiast **zatrudnionych było 143 osób**. W związku z długotrwałymi zwolnieniami lekarskimi pracowników, urlopami macierzyńskimi lub wychowawczymi Ośrodek zatrudniał 4 osoby w ramach umów na zastępstwo.

Poniższe zestawienie obrazuje wykorzystanie etatów w 2020 r.

Tab.1. Wykorzystanie etatów w 2020 r.

Grupy płacowe	Stan zatrudnienia w etatach	Stan zatrudnienia w osobach	Zatwierdzony limit etatów
W ramach środków własnych /Rozd.85219/	66,65	69	70,20
W ramach zadań zleconych /Rozd.85219/	42	42	42,00
W ramach orzecznictwa /Rozd.85321/	5,5	6	5,5
W ramach Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie /Rozd. Z-85205/	5,85	7	6
W ramach wspierania rodziny /Rozd.85504/	11,25	12	12,30
W ramach pieczy zastępczej /Rozd. 85508/	7	7	7
Razem	138,25	143	143

Strukturę zatrudnienia według stanowisk przedstawia poniższa tabela.

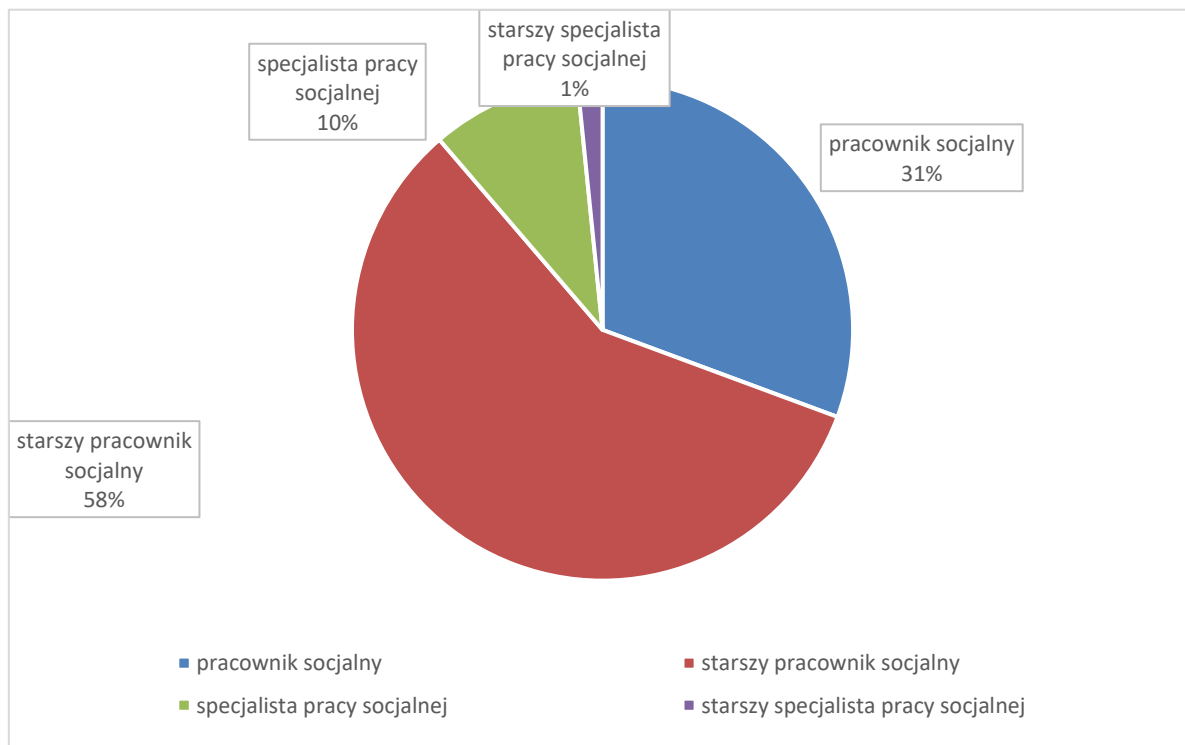
Tab. 2 Struktura zatrudnienia według stanowisk

Stanowisko	Liczba osób	W tym:		Ilość etatów
		Kobiety	Mężczyźni	
Dyrektor	1	1	0	1
Zastępca dyrektora	1	1	0	1
Kierownik działu	3	3	0	3
Kierownik sekcji	2	2	0	2
Zastępca kierownika działu	4	4	0	4
Kierownik SOW	1	1	0	1
Główny księgowy	1	1	0	1
Główny specjalista	5	4	1	5
Przewodniczący PZdON	1	1	0	1
Radca Prawny	2	0	2	1,5
Psycholog, terapeuta	4	3	1	3,75
Informatyk, starszy informatyk	2	0	2	2
Specjalista pracy socjalnej	6	6	0	6
Starszy specjalista pracy socjalnej	1	1	0	1
Starszy pracownik socjalny	35	32	3	34,5
Pracownik socjalny	19	17	2	19
Pedagog	5	5	0	3,5
Specjalista, starszy specjalista	5	4	1	5
St. inspektor, inspektor, kasjer	20	20	0	19,25
Podinspektor	4	4	0	4
Księgowy, starszy księgowy	1	1	0	1
Sekretarz w PZdON	1	1	0	1
Konserwator urządzeń/kierowca	1	0	1	1
Dozorca-ochroniarz	1	0	1	1
Operator urządzeń powielających	1	1	0	1
Archiwista	1	1	0	1
Konsultant	1	0	1	0,25
Pomoc administracyjna	2	2	0	2
Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	3	3	0	1,5
Starszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	6	6	0	3
Młodszy asystent rodziny, asystent rodziny	7	7	0	7
Specjalista pracy z rodziną, st. specjalista pracy z rodziną	7	7	0	4
Razem	154*	138	16	142,25 (w tym 4 osoby na zastępstwo)

* w tym 4 osoby na zastępstwo i 11 osób zatrudnionych równocześnie na 2 stanowiskach pracy.

Poza umowami o pracę, Ośrodek zatrudniał pracowników również w ramach umów cywilno-prawnych. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. zawarto 44 umowy zlecenie.

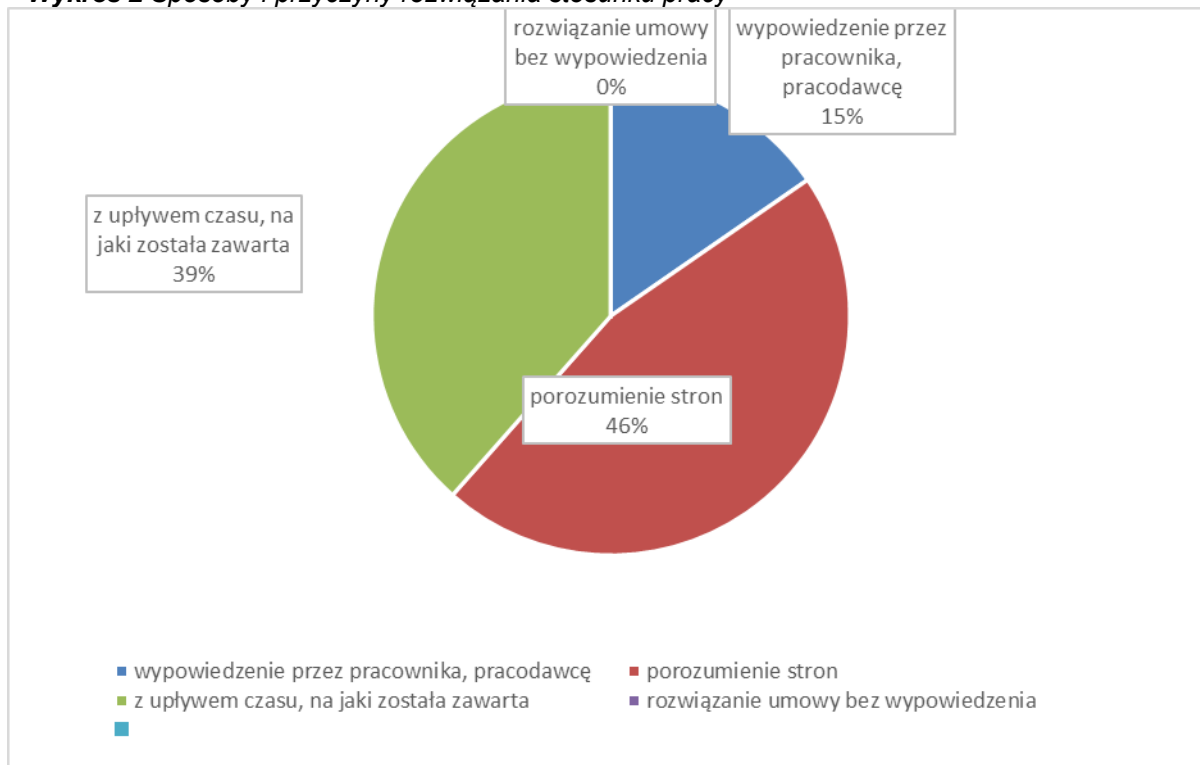
Wykres 1 Struktura zatrudnienia pracowników socjalnych

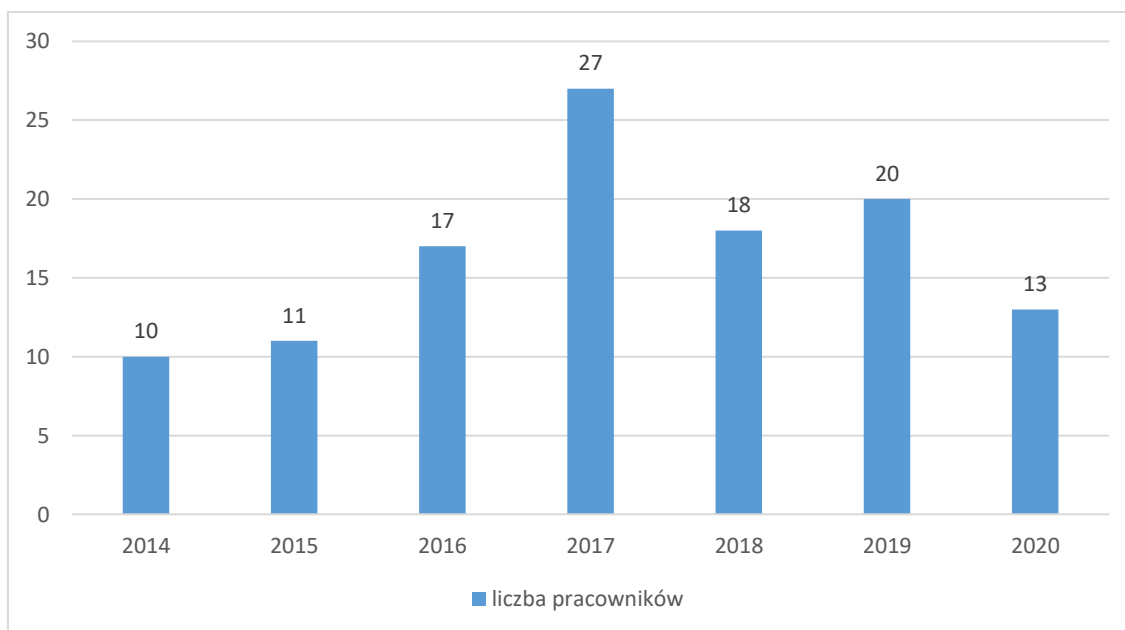
W okresie sprawozdawczym:

- rozwiązano stosunek pracy z 13 pracownikami (6 osób za porozumieniem stron, w tym 2 osoby przechodzące na emeryturę; 5 osób z upływem czasu na jaki była zawarta oraz 2 osoby wypowiedzenie przez pracodawcę bądź pracownika,
- do pracy w Ośrodku przyjęto 22 pracowników.

Wykres 2 Sposoby i przyczyny rozwiązania stosunku pracy

Wykres 3 Rozwiązanie stosunku pracy w latach 2014-2020

Ponadto w celu rozpropagowania i przybliżenia specyfiki zawodu pracownika socjalnego, w ramach projektu „Bądź bezpieczny – edukacja w działaniu” zrealizowano Kampanię, w ramach której przygotowane i rozpowszechnione zostały spoty telewizyjne, w których zaprezentowano szczególny charakter zawodu pracownika socjalnego. Do realizacji spotów zostali zaangażowani pracownicy socjalni Ośrodka, którzy w trakcie nagrania opowiadali o swojej pracy. Spoty zostały opublikowane na kanale YouTube elbląskiej TV

Truso. Ponadto były wielokrotnie emitowane na antenie stacji. Dodatkowo spoty zostały opublikowane na stronie internetowej Ośrodka.

Wynagrodzenia

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Elblągu od 01.11.2020 r. wprowadzono podwyżkę wynagrodzeń. Podwyżka objęła średnio po ok. 300 zł na 1 etat. Średnia płaca miesięczna w Ośrodku według stanu na 31.12.2020 r. wynosiła ok. 3.859 zł. na 1 etat (bez ustawowego dodatku dla pracownika socjalnego w kwocie 250 zł). Średnia płaca miesięczna bez wynagrodzeń Dyrektora Ośrodka i Zastępcy Dyrektora wynosiła 3.842 zł.

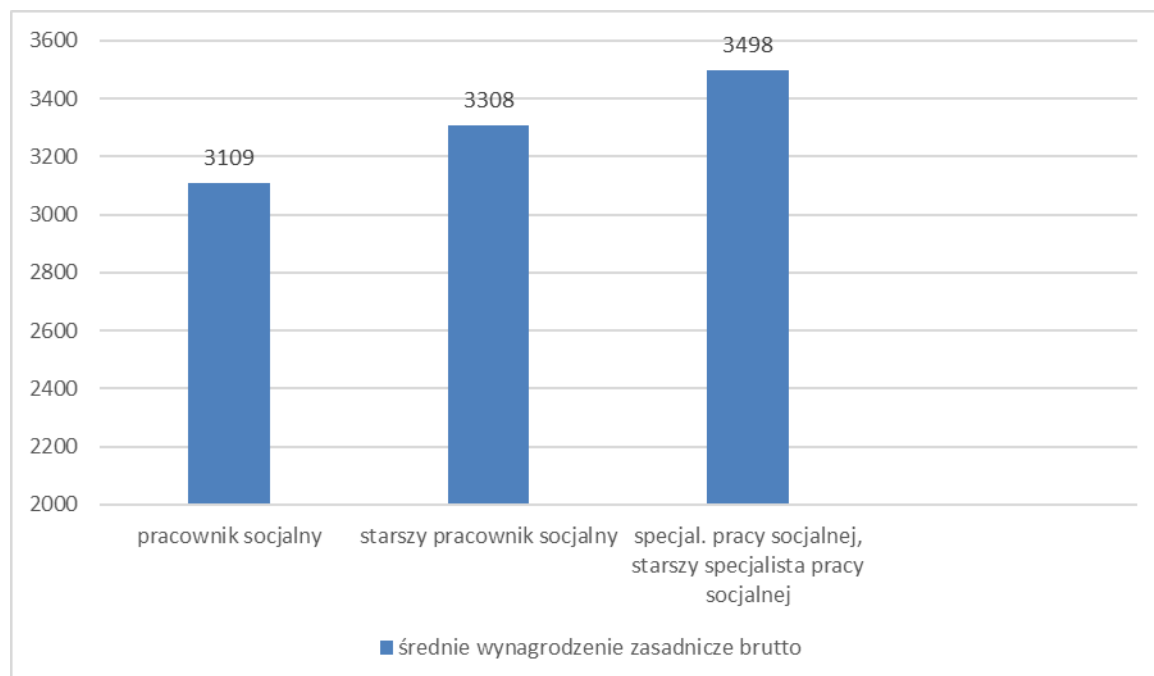
Poniższa tabela obrazuje dane dotyczące przeciętnego wynagrodzenia pracowników.

Tab.3. Średnie wynagrodzenie pracowników MOPS na 1 etat według stanu na 31.12.2020 r.

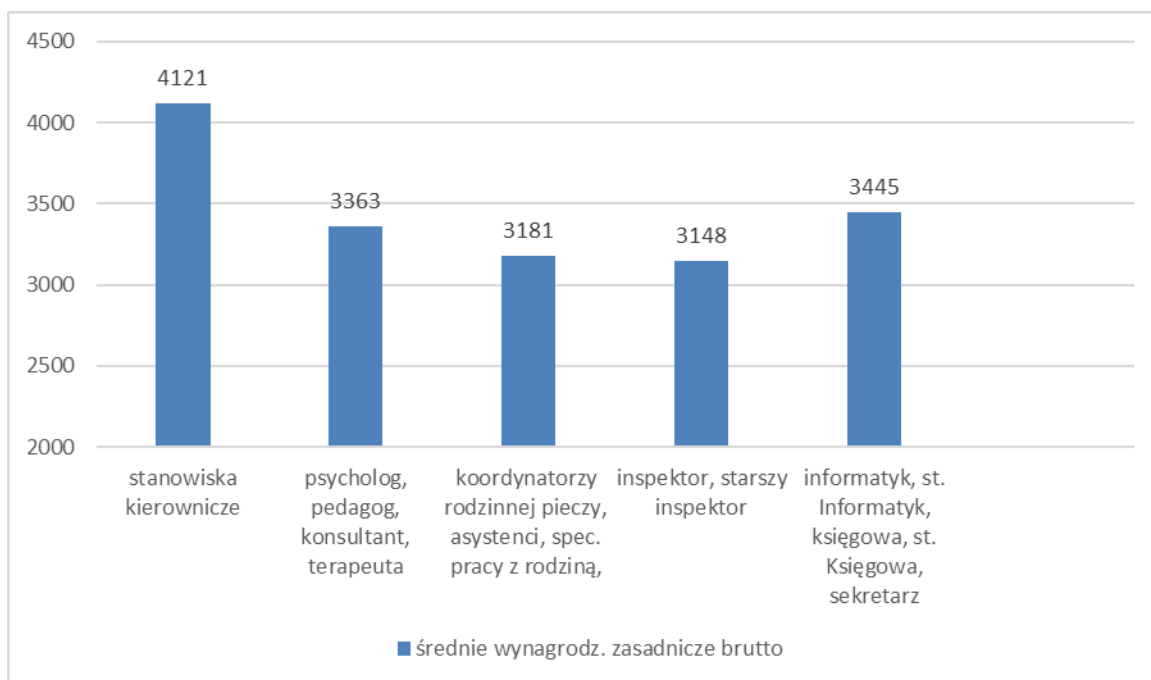
Grupy płacowe	bez dodatku dla pracownika socjalnego	z dodatkiem dla pracownika socjalnego
W ramach środków własnych /Rozd.85219/	4.160 zł.	4.182 zł.
W ramach zadań zleconych /Rozd.85219/	3.763 zł.	4.005 zł.
W ramach orzecznictwa /Rozd.85321/	3.540 zł.	3.540 zł.
W ramach Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie /Rozd. Z-85205/	4.020 zł.	4.063 zł.
W ramach wspierania rodziny /Rozd. 85504/	3.850 zł.	3.850 zł.
W ramach pieczy zastępczej /Rozd. 85508/	3.819 zł.	3.819 zł.

Średnie wynagrodzenie zasadnicze pracowników z podziałem na stanowiska przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 4 Pracownicy socjalni – średnie wynagrodzenie zasadnicze brutto

Wykres 5 Pozostałe stanowiska – średnie wynagrodzenie zasadnicze brutto

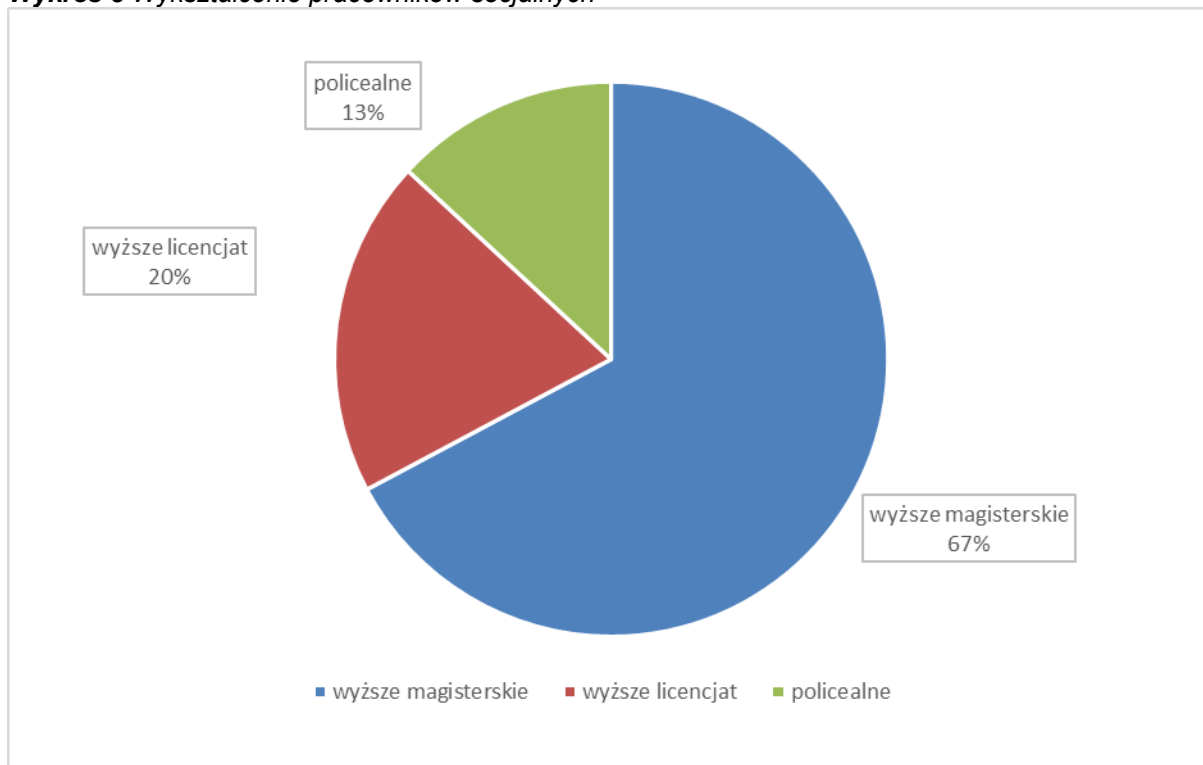
I.1.3.2. Wykształcenie pracowników.

Do realizacji zadań statutowych ośrodka pomocy społecznej niezbędna jest wysokokwalifikowana kadra, od której wymaga się nie tylko posiadania wyższego wykształcenia, ale też często specjalistycznego przygotowania, poprzez studia podyplomowe bądź specjalizacje zawodowe. Zatrudnieni w Ośrodku pracownicy posiadają kwalifikacje zawodowe odpowiednie do zajmowanych stanowisk pracy. Wszyscy specjaliści pracy socjalnej, starsi pracownicy socjalni i pracownicy socjalni posiadają przygotowanie zawodowe, wymagane przepisami ustawy o pomocy społecznej, tj. wykształcenie wyższe odpowiedniej specjalności lub pomaturalne w zawodzie pracownika socjalnego. Poziom wykształcenia pracowników MOPS przedstawia poniższa tabela.

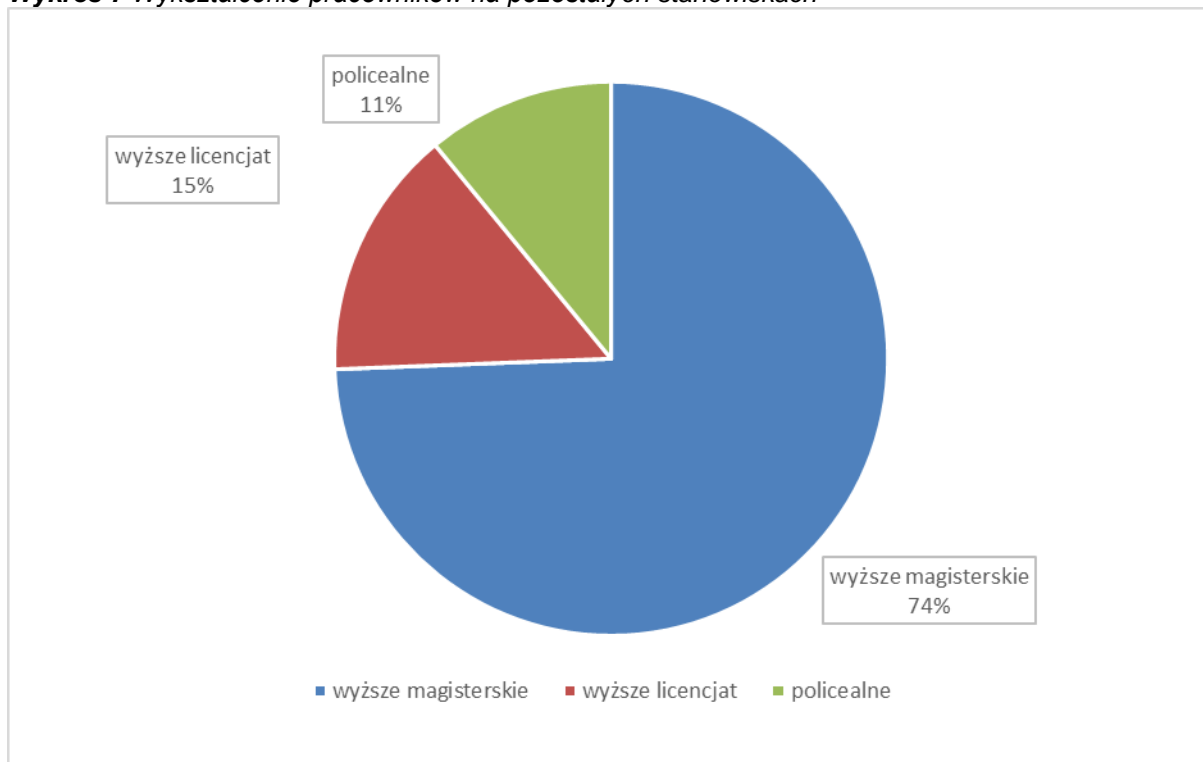
Tab.4. Poziom wykształcenia pracowników MOPS

Ilość osób	Studia podyplomowe	Wykształcenie wyższe (mgr)	Wykształcenie wyższe licencjat	Wykształcenie średnie lub policealne	Organizator pomocy społecznej	Specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownik socjalny	Specjalizacja II stopnia w zawodzie pracownik socjalny
143	34	102	24	17	19	4	7

Wykres 6 Wykształcenie pracowników socjalnych

Wykres 7 Wykształcenie pracowników na pozostałych stanowiskach

I.1.3.3. Program profilaktycznej ochrony zdrowia pracowników

W 2020 roku w Ośrodku w celu poprawy warunków pracy pracowników poza świadczeniami zagwarantowanymi w przepisach prawa tj. ekwiwalentu za pranie odzieży oraz używanie odzieży i obuwia, dofinansowania do okularów, pakietu w ramach badań okresowych i wstępnych. Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu

wprowadził program profilaktycznej ochrony zdrowia dla pracowników Ośrodka, w ramach którego pracownicy skorzystali z dodatkowych usług.

- badań usg piersi (kobiety) - 100 pracowników
- badań usg gruczołu krokowego (mężczyźni) - 6 pracowników
- szczepień WZW B - 1 pracownik,
- szczepienia przeciwko grypie - 1 pracownik.

Ponadto w związku z wystąpieniem epidemii COVID-19 podjęto szczególne działania mające na celu ochronę zarówno pracowników, jak i klientów Ośrodka:

- wdrożono procedury postępowania,
- na bieżąco informowano pracowników o zasadach postępowania podczas epidemii,
- zapewniono ciągły dostęp do maseczek oraz środków dezynfekujących,
- zakupiono sterylizatory i ozonatory,
- zapewniono testy na COVID-19 - 44 pracowników
- spotkanie dot. zapobieganiu chorob zakaźnych w tym COVID-19 z lekarzem chorób zakaźnych - ok. 40 pracowników.

1.1.3.4. Szkolenia.

Dla zapewnienia prawidłowej realizacji zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, z uwzględnieniem ich rozległej specyfiki, niezwykle ważnym aspektem jest doskonalenie wiedzy zawodowej oraz umiejętności pracowników, a w szczególności pracowników socjalnych. W realizowanej przez nich pracy socjalnej nie ma bowiem gotowych wzorców skierowanych na rozwiązywanie problemów klientów pomocy społecznej, uwikłanych często w bardzo trudne problemy życiowe. Celem podnoszenia wiedzy zawodowej pracowników i doskonalenia metod pracy socjalnej, prowadzono w Ośrodku bieżące doradztwo metodyczne, które dostosowywano do potrzeb pracowników. Nowozatrudniany pracownik socjalny przechodził tzw. program wdrażania, którego celem było wstępne zaznajomienie z czekającymi na niego zadaniami i pracą Ośrodka. Ponadto odbywały się konsultacje indywidualne dla pracowników socjalnych, szczególnie z krótkim stażem pracy – w 2020 r. przeprowadzono łącznie 7 konsultacji.

W 2020 r. pracownicy Ośrodka uczestniczyli zarówno w szkoleniach zewnętrznych, jak i wewnętrznych, w tym:

1. „Nowa ustawa prawo zamówień publicznych – kluczowe elementy. Od przygotowania do zawarcia umowy” – 1 osoba
2. „VAT w JST specyfikacja i zmiany 2019/20” – 1 osoba
3. „Podatek VAT w 2020 roku” – 1 osoba
4. „Od pomysłu do projektu – jak dobrze przygotować wniosek o dotację” – 2 osoby
5. „Nowelizacje Kodeksu Pracy” – 1 osoba
6. „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie” – 7 osób
7. „Zapewnienie dostępności dokumentów w formie cyfrowej przez podmioty publiczne zgodnie z nową ustawą” – 1 osoba
8. „Egzekucja podatków, opłat i niepodatkowych należności publicznoprawnych w gminach i związkach międzygminnych po nowelizacji od dnia 30.07.2020 w warunkach pandemii” – 1 osoba
9. „Postępowanie w sprawie świadczeń nienależnie pobranych” – 1 osoba
10. „Postępowanie egzekucyjne w pomocy społecznej, dochodzenie należności pieniężnych w drodze egzekucji administracyjnej przez Ośrodki Pomocy Społecznej. Nowe regulacje prawne wynikające z nowelizacji przepisów” – 1 osoba
11. „Nowe prawo zamówień publicznych w instytucjach pomocy społecznej – kluczowe zmiany w zakresie czynności poprzedzających wszczęcie postępowania, oceny podmiotowej wykonawców, składania ofert, umów oraz trybów” – 1 osoba
12. „Przygotowanie wniosków o płatność w ramach realizacji projektów z RPO WiM 2014-2020” – 1 osoba
13. „Kontrowersyjne i trudne przypadki z zakresu bhp i prawa pracy” – 1 osoba

14. „Zarządzanie bezpieczeństwem systemów informatycznych zgodnie z ustawą o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa” – 1 osoba
15. „Pomoc dziecku z rodziny z problemem przemocy” – 1 osoba
16. „W poszukiwaniu ukrytych potencjałów... Diagnoza stanu obecnego, rekomendacje” – 1 osoba
17. „Specyfikacja warunków zamówienia (SWZ) w trybie podstawowym w nowym Prawie zamówień publicznych” – 1 osoba
18. „Pierwsza pomoc w sytuacji zagrożenia” – 53 osoby
19. „Głos jako narzędzie pracy – zapobieganie chorobom zawodowym” – 27 osób
20. „Umiejętność radzenia sobie ze stresem i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu” – 80 osób.

Ponadto pracownicy Ośrodka mogli skorzystać ze szkoleń w ramach realizacji Projektu „Nowoczesny i skuteczny Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu”, które opisane zostały na str. 57.

1.1.3.5. Bezpieczeństwo pracowników Ośrodka.

Mając na uwadze wzrost zagrożenia, na które narażeni są pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu kontynuowano działania mające na celu zwiększenie poczucia ich bezpieczeństwa, tj.:

1. realizacja projektu „Bezpieczny pracownik socjalny” w ramach programu „Bezpieczny Elbląg”. Projekt polegał na wyposażeniu pracowników w urządzenie Safety PAD, które powoduje, że pracownik w sytuacji zagrożenia wciskając przycisk uruchamia procedurę udzielenia mu pomocy. W 2019 r. w przyciski wyposażono łącznie 20 pracowników socjalnych i asystentów rodziny,
2. zgłaszanie na policję lub do prokuratury sytuacji, w której dochodziło do naruszenia nietykalności cielesnej pracownika, stosowano groźby karalne, nękanie czy istniało podejrzenie narażenia życia lub zdrowia. W okresie sprawozdawczym podejmowano działania w związku z 2 zawiadomieniami. Dzięki podjętym w latach ubiegłych działaniom uzyskano nakaz zbliżania i zakaz kontaktowania się z pracownikiem Ośrodka.
3. zatrudnienie pracownika ochrony.
4. zainstalowano pracownikom w Punkcie Przyjęć Klienta przycisk bezpieczeństwa.

1.1.4. Zasoby lokalowe Ośrodka.

Administrowanie zasobami lokalowymi Ośrodka i sprawy zabezpieczenia mienia w Ośrodku należą do zadań Sekcji Gospodarczej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu sprawuje trwały zarząd:

- 1) nieruchomości zabudowanej przy ul. Winnej 9 w Elblągu o łącznej powierzchni:
 - budynku - 2.896,90 m² powierzchni użytkowej,
 - gruntu - 1.491,00 m², w tym 1.089 m² gruntu przylegającego bezpośrednio do budynku, 348 m² gruntu pod parking przy ul. Winnej 12 (vis a vis obiektu) oraz 54 m² od dnia 01.10. 2020 r. gruntu na nowe wejście z podjazdem dla osób niepełnosprawnych.
- 2) udział do 0,11 części nieruchomości zabudowanej, położonej w Elblągu przy ul. Związku Jaszczurczego 17, tj. powierzchnię 332 m² z przeznaczeniem na prowadzenie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.
- 3) lokalu użytkowego o pow. 78,26 m², położonego w Elblągu przy Placu Dworcowym 3A.

Pomieszczenia w budynku przy ul. Winnej 9 wykorzystywane są w części na działalność Ośrodka, a w części wynajmowane innym podmiotom, w tym na dzień 31.12.2020 r.:

- 1) na potrzeby Straży Miejskiej pomieszczenia o łącznej powierzchni – 118,60 m²,
- 2) na potrzeby Zakładu Aktywności Zawodowej prowadzonego przez Elbląską Radę Konsultacyjną Osób Niepełnosprawnych – pomieszczenia o łącznej powierzchni 544,20 m².

Na rzecz Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Elblągu w dzierżawie jest nieruchomość gruntowa o powierzchni 38,6 m², na potrzeby wyjścia ewakuacyjnego w budynku

Domu Studenckiego przy ul. Zacisze 12.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r., Ośrodek wykorzystywał na statutową działalność pomieszczenia o łącznej powierzchni 3.370,39 m², w tym:

- 1) pomieszczenia o powierzchni 2.234,10 m², w budynku przy ul. Winnej 9 (posiadanych w trwałym zarządzie), w którym zlokalizowana jest główna siedziba Ośrodka,
- 2) lokal posiadany w trwałym zarządzie o pow. 78,26 m², położony przy Placu Dworcowym 3A,
- 3) pomieszczenia posiadane w trwałym zarządzie o powierzchni 332 m² w budynku przy ul. Zw. Jaszczurczego 17, w których zlokalizowany jest Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie (funkcjonujący w strukturach MOPS),
- 4) pomieszczenia o powierzchni 376,74 m² użyczone w części budynku przy ul. Zamkowej 16A, które przeznaczone są na działalność Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności oraz Zespołu ds. Bezdomności.

Do dnia 30.06.2020 r. Ośrodek dzierżawił pomieszczenia magazynowe w Elblągu przy ul. Stefczyka 9/10, o powierzchni 447,6 m² z przeznaczeniem na działania statutowe, w zakresie gromadzenia i wydawania żywności. Wymienione pomieszczenia oddano w bezpłatne użyczenie Elbląskiemu Bankowi Żywności, który we współpracy z MOPS gromadzi i wydaje żywność.

Ponadto przy ul. Winnej 9, przeprowadzono remonty w zakresie malowania pomieszczeń w celu poprawy warunków pracy.

I.1.5. Komputeryzacja i obsługa systemów informatycznych

Praca w systemie TTPOMOC

W ramach systemu Pomost, realizowany był obowiązek przysyłania kwartalnych zbiorów centralnych, będących sprawozdaniem ze zgodności faktycznie poniesionych wydatków w Ośrodku, z wydatkami wprowadzonymi do systemu pomost, na podstawie wydanych, z użyciem systemu, decyzji administracyjnych przyznających świadczenia.

W 2020 r. wykonano następujące zbiory centralne:

- za IV kwartał 2019 uzyskano 101 % zgodności
- za I kwartał 2020 uzyskano 102 % zgodności
- za II kwartał 2020 uzyskano 103 % zgodności
- za III kwartał 2020 uzyskano 97 % zgodności

Jak wynika z powyższego uzyskano poziom zgodności, zgodnie z wymaganiami Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Systemy komputerowe - zakup, wdrożenie i aktualizacja do bieżących wersji.

Do prawidłowego funkcjonowania Ośrodek używa wielu systemów komputerowych, dlatego ważnym elementem działań jest uaktualnianie ich do najnowszych wersji. Daje to pewność, że wykorzystywane programy prawidłowo działają i zgodnie z obowiązującymi przepisami. Dlatego przez cały rok, producenci oprogramowania wprowadzają w nich zmiany. Powoduje to, że w każdym z systemów należy wprowadzić pojawiające się zmiany. Ponadto wprowadzanie aktualizacji często wiąże się z konfiguracją całego systemu informatycznego.

Zarówno różnorodność systemów jak i ich specyfika powodują, że praca poświęcona ich konfiguracji i aktualizacji wymagała odpowiedniego przygotowania i poznania wprowadzanych zmian. Systemy używane w MOPS to m.in.:

- TT-Pomoc (w tym empatia) – program służący do zarządzania bazą danych osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej,
- DODATKI – przyznawanie dodatków mieszkaniowych,
- Tandem / Sygnity WRiPZ – obsługa rodzin zastępczych,
- Agema FK – system do wspomagania prowadzenia pełnej księgowości,
- Agema HR – oprogramowanie wspomagające zarządzanie kadrami i płacami,

- Agema WWW – platforma do zarządzania urlopami,
- Softel – obsługa poczty elektronicznej email, hosting dla strony internetowej www.mops.elblag.pl,
- LEX – dostęp do bazy aktów prawnych, orzecznictwa i piśmiennictwa prawniczego,
- LEGISLATOR – Edytor Aktów Prawnych,
- ESET – system zabezpieczający stacje robocze, laptopy oraz serwery.
- E-PUAP – elektroniczna skrzynka podawcza
- SEPI.sygnyty – system do obsługi wniosków i zaświadczeń z Powiatowego Urzędu Pracy.
- ZUS-PUE - system do obsługi wniosków i zaświadczeń z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych
- PR Master – oprogramowanie do zarządzania systemem kontroli dostępu.

Ośrodek posiada 3 sztuki Terminali Mobilnych służących do przeprowadzania wywiadów środowiskowych w formie elektronicznej otrzymane z MPiPS oraz 39 laptopów Lenovo zakupionych do pracy w empatii. Wszyscy pracownicy socjalni zostali przeszkoleni co do procedury przeprowadzania wywiadów za pomocą aplikacji elektronicznej.

Serwisy sprzętu komputerowego i oprogramowania

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Elblągu, pracuje 140 zestawów komputerowych. Dodatkowo 42 terminale mobilne Empatia. W celu wymiany wadliwego i niewspieranego sprzętu oraz uzupełnienia braków ośrodek zakupił 8 zestawów komputerowych, 13 laptopów do pracy biurowej, 10 laptopów do celów szkoleniowych prowadzonych online, 11 urządzeń drukujących oraz 7 telefonów VOIP. Część w/w sprzętu komputerowego zostało współfinansowane ze środków Unii Europejskiej oraz środków Wojewody. Mimo iż każdego roku ośrodek wymienia po kilka sztuk komputerów, na części stacji roboczych zainstalowane są nie wspierane od 8 kwietnia 2014 roku systemy Windows XP, których użytkowanie nie jest wskazane z powodu kompatybilności z obecnie stosowanym oprogramowaniem oraz grozi wyciekiem lub utratą danych. Konieczna jest wymiana w/w komputerów na nowe z aktualnie wspieranym systemem operacyjnym w wersji PRO.

Ponadto do dyspozycji pracowników jest 5 skanerów, 78 urządzeń drukujących w tym 3 umożliwiające wydruk w kolorze oraz zakupionych w 2020 roku 50 aparatów telefonicznych rozdysponowanych pomiędzy pracowników socjalnych i asystentów rodziny w celu realizacji zadań służbowych. Część z stosowanych urządzeń drukujących nie jest w pełni sprawna. Urządzenia ulegające awarii są sukcesywnie naprawiane lub wymieniane na nowe. Z względu na koszty eksploatacji starszych drukarek należy dokonać zakupu ekonomicznych sieciowych urządzeń wielofunkcyjnych umożliwiających wydruki bezpieczne, usytuowanie ich w miejscach dostępnych dla wielu pracowników. Ponadto należy zakupić serwer.

W 2020 r. zdarzały się awarie sprzętu komputerowego, takiego jak: drukarki, monitory i jednostki centralne. Wiele z napraw zostało wykonanych we własnym zakresie, jednak zdarzyły się również naprawy wymagające ingerencji serwisu.

1. Serwisy internetowe

- Aktualizacja serwisu internetowego: <http://mops.elblag.pl>
- Stworzenie nowej, dostosowanej do osób z niepełnosprawnościami, strony internetowej ośrodka
- Aktualizacja Biuletynu Informacji Publicznej.
- Aktualizacja strony internetowej <http://pomost.mops.elblag.pl>.

2. Inne prace, m.in.:

- sukcesywna wymiana lub rekonfiguracja oprogramowania do obsługi poczty elektronicznej w celu zastosowania szyfrowania SSL/TSL – wzrost bezpieczeństwa danych
- doraźnie naprawy sieci komputerowej - wymiana wadliwych modułów gniazd komputerowych w pokojach.
- przegląd sieci komputerowej, który wykazał ogólny zły stan techniczny m.in.: Część

pokoju nie posiada sieci komputerowej a jedynie tymczasowo ułożone przewody. Konieczne jest wykonanie sieci teleinformatycznej w miejscach gdzie ułożona jest tymczasowa infrastruktura, zakup własnego urządzenia brzegowego typu UTM oraz wymiana wszystkich switchy na zarządzalne, gigabitowe z możliwością agregacji portów.

- przedłużono umowy na systemy informatyczne i oprogramowanie użytkowe,
- udzielano bieżącej pomocy i wykonywano szkolenia z zakresu obsługi komputera, obsługi systemów pracujących w MOPS,
- przygotowanie i konfiguracja urządzeń do pracy zdalnej
- zmiana lokalizacji sprzętu komputerowego w związku z walką z rozprzestrzenianiem Covid-19

Ponadto w ramach realizacji projektu „Nowoczesny i skuteczny Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu” podjęto działania:

- konsultacje techniczne i nadzór przy przebudowie części budynku
- obsługa techniczna szkoleń stacjonarnych oraz zdalnych
- udział i pomoc w przeniesieniu zespołu aktywności lokalnej z ul. Winnej do budynku przy ul. Plac Dworcowy.
- udział i pomoc w zmianach organizacyjnych w budynku przy ul. Winnej

Z powyższymi zadaniami wiązały się między innymi - skrócenie do minimum przerwy w ciągłości pracy ośrodka. Podłączenie oraz konfiguracja komputerów i drukarek. Adaptacja sieci teleinformatycznej. Współpraca z Urzędem Miasta w zakresie zarządzania istniejącymi numerami telefonów i nadaniem dodatkowych.

I.1.6. Orzecznictwo administracyjne.

Sprawy prowadzone w 2020 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Elblągu, których zakończenie wymaga wydania decyzji administracyjnej, wydawane były przez osoby posiadające upoważnienie Prezydenta Miasta oraz osobiście przez Prezydenta Miasta oraz Sekretarza Miasta.

- Decyzje administracyjne w indywidualnych sprawach wydawane przez pracowników Ośrodka posiadających upoważnienie Prezydenta Miasta dzielą się na 3 grupy spraw, tj. z zakresu:
 - 1) **ustawy pomocy społecznej** - decyzje te w imieniu Prezydenta Miasta wydawali osoby posiadające odpowiednie upoważnienia i tak na dzień 31.12.2020 r. były to: Dyrektor MOPS, Zastępca Dyrektora MOPS, Kierownik Działu Świadczeń Socjalnych, Zastępca Kierownika Działu Świadczeń Socjalnych, Główny specjalista w Dziale Świadczeń oraz Kierownik Działu Usług.
 - 2) **ustawy dodatków mieszkaniowych** - decyzje te w imieniu Prezydenta Miasta wydawali posiadający odpowiednie upoważnienia: Dyrektor MOPS i Zastępca Dyrektora MOPS.
 - 3) **ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej** - decyzje te w imieniu Prezydenta Miasta wydawali posiadający odpowiednie upoważnienia: Dyrektor MOPS i Zastępca Dyrektora MOPS.
- Decyzje administracyjne w indywidualnych sprawach wydane przez Prezydenta Miasta lub z jego upoważnienia przez Sekretarza Miasta dotyczyły spraw z zakresu:
 - 1) ustalania uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w przypadkach osób innych niż ubezpieczeni
(uwaga: w/w sprawie Ośrodek prowadził postępowanie administracyjne i przygotowywał projekty decyzji administracyjnych).

W 2020 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Elblągu zarejestrowano **ogółem 17.933 decyzje administracyjne** wydane w sprawach indywidualnych, w tym:

- 17.585 decyzji administracyjnych wydanych z upoważnienia Prezydenta Miasta, z czego:
 - 13.307 decyzji dotyczących spraw z zakresu ustawy pomocy społecznej,

- 3.449 decyzji dotyczących spraw z zakresu ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- 829 decyzji dotyczących spraw z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- 348 decyzji administracyjnych wydanych przez Prezydenta Miasta/Sekretarza Miasta z zakresu ustalania uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

1.1.6.1. Orzecznictwo w sprawach z zakresu pomocy społecznej.

W 2020 roku, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej wydano ogółem **13.307 decyzji administracyjnych**, w tym :

- 12.147 decyzji administracyjnych wydano w ramach zadań własnych gminy, w tym :
 - 7.982 decyzje przyznające świadczenia,
 - 239 decyzji odmownych,
 - 3.926 decyzji innych (np. umarzające postępowania, zmieniające lub uchylające wcześniej wydane decyzje)
- 887 decyzji administracyjnych wydano w ramach zadań zleconych gminie, w tym:
 - 461 decyzji przyznających świadczenia,
 - 4 decyzje odmowne,
 - 422 decyzje inne (np. umarzające postępowania, zmieniające lub uchylające wcześniej wydane decyzje.)
- 164 decyzje administracyjne wydano w ramach zadań powiatu, w tym :
 - 75 decyzji przyznających świadczenia,
 - 1 decyzja odmowna,
 - 88 decyzji innych (np. umarzające postępowania, zmieniające lub uchylające wcześniej wydane decyzje)
- 109 decyzje tytułem dochodzenia zwrotu nienależnie pobranych świadczeń

Decyzje wydane w ramach zadań własnych gminy dotyczyły świadczeń pomocy społecznej udzielanych w formach pieniężnych (zasiłków celowych, okresowych, stałych i zasiłków specjalnych celowych), pomocy rzeczowej, usług opiekuńczych świadczonych zarówno w miejscu zamieszkania, jak też w ośrodkach wsparcia oraz kierowania do domów pomocy społecznej i ustalania odpłatności za pobyt.

Decyzje wydane w ramach zadań zleconych gminie dotyczyły specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, świadczonych w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia.

Decyzje wydane w ramach zadań powiatu dotyczyły spraw z zakresu: umieszczania w domach pomocy społecznej osób z poza terenu Elbląga oraz pomocy udzielanej na mocy ustawy o pomocy społecznej rodzinom zastępczym, usamodzielnianym wychowankom rodzin zastępczych lub placówek opiekuńczo-wychowawczych.

W okresie sprawozdawczym klienci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wnieśli **37 odwołań** od decyzji wydanych w zakresie pomocy społecznej, co w zestawieniu z liczbą wydanych w tym zakresie decyzji administracyjnych (13.307) oznacza, że klienci Ośrodka zakwestionowali ok. 0,28 % decyzji. Po szczegółowym przeanalizowaniu spraw i argumentów poruszanych w odwołaniach, w 1 przypadku organ I instancji zmienił swoje wcześniejsze rozstrzygnięcie, natomiast pozostałe 36 spraw przekazano do rozpatrzenia Samorządowemu Kolegium Odwoławczemu.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r., organ II instancji zakończył postępowanie w stosunku do 29 spraw, a w stosunku do 7 spraw postępowanie nie zostało zakończone. W wyniku rozpoznania 29 spraw, organ II instancji:

- w 12 przypadkach utrzymał w mocy decyzje organu I instancji,
- w 1 przypadku stwierdził uchybienie terminu do wniesienia odwołania,
- w 1 przypadku stwierdził niedopuszczalność odwołania,
- w 11 przypadkach uchylił w części lub w całości decyzje organu I instancji i przekazał

sprawy do ponownego rozpatrzenia. Po ponownym rozpatrzeniu organ I instancji po uzupełnieniu postępowania dowodowego podtrzymał zajęte wcześniej stanowisko,

- w 3 przypadkach uchylił w części lub w całości zaskarżone decyzje organu I instancji i orzekł co do istoty sprawy,
- w 1 przypadku pozostawił odwołanie bez rozpatrzenia.

W 2020 r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze zakończyło także postępowanie odwoławcze w stosunku do 4 spraw z 2019 r., i tak organ II instancji:

- w 1 przypadku utrzymał w mocy decyzje organu I instancji,
- w 3 przypadkach uchylił w części lub w całości decyzję organu I instancji i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia.

1.1.6.2. Orzecznictwo w sprawach dodatków mieszkaniowych.

W 2020 roku wydano **3.449 decyzji administracyjnych** z zakresu ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych. Dodatki mieszkaniowe mają charakter świadczeń obligacyjnych i sposób rozstrzygnięcia, w tych sprawach jest unormowany przepisami ww. ustawy.

Wśród **3.449** decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu dodatków mieszkaniowych wydano:

- 3.176 decyzji przyznających świadczenia,
- 185 decyzji odmownych,
- 34 decyzje umarzające postępowanie,
- 36 innych decyzji (m. in. wstrzymujące lub wznawiające świadczenia),
- 15 decyzji wygaszających dodatek mieszkaniowy
- 3 decyzje tytułem dochodzenia zwrotu nienależnie pobranych świadczeń.

W 2020 roku Klienci Ośrodka wnieśli 12 odwołań od decyzji w sprawach dodatku mieszkaniowego. Składane odwołania dotyczyły decyzji odmawiających przyznania dodatku mieszkaniowego ze względu na nie spełnianie kryteriów ustawowych, a także zbyt niską, zdaniem strony, wysokością przyznanego dodatku. Po szczegółowym przeanalizowaniu spraw i argumentów poruszanych w odwołaniach, w 3 przypadkach organ I instancji zmienił swoje wcześniejsze rozstrzygnięcie, natomiast pozostałe 9 spraw przekazano do rozpatrzenia Samorządowemu Kolegium Odwoławczemu. Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. organ II instancji zakończył postępowanie w stosunku do 6 spraw, a w stosunku do 3 postępowanie nie zostało zakończone. We wszystkich zakończonych sprawach organ II instancji utrzymał w mocy decyzje organu I instancji,

1.1.6.3. Orzecznictwo w sprawach z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej

W 2020 roku wydano **829 decyzji administracyjnych** z zakresu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym wydano:

- 664 decyzje przyznające świadczenia,
- 6 decyzji odmownych,
- 5 decyzji umarzających postępowanie,
- 152 inne decyzje (zmieniających bądź uchylających),
- 2 decyzje tytułem dochodzenia zwrotu nienależnie pobranych świadczeń.

W 2020 roku Klienci Ośrodka nie wnieśli żadnego odwołania od decyzji w sprawach z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej.

1.1.6.4. Orzecznictwo sprawach dot. ustalenia uprawnień do świadczeń zdrowotnych finansowanych z budżetu państwa.

Zadaniem Ośrodka jest przeprowadzanie postępowań administracyjnych w zakresie ustalania prawa osób innych niż osoby ubezpieczone, do korzystania ze świadczeń

zdrowotnych finansowanych z budżetu państwa. W tym zakresie, Ośrodek przygotowuje również projekty decyzji administracyjnych wydawanych przez Prezydenta Miasta lub z jego upoważnienia przez Sekretarza Miasta.

W 2020 roku, w oparciu o przeprowadzane przez MOPS postępowanie administracyjne, wydanych zostało **348 decyzji** administracyjnych z zakresu ustalania uprawnień do świadczeń zdrowotnych finansowanych z budżetu państwa, w tym:

- w 250 przypadkach ustalono, że osoby wskazane we wnioskach, pomimo braku ubezpieczenia, posiadają prawo do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych,
- w 29 przypadkach stwierdzono brak uprawnień i wydano decyzje odmowne,
- w 32 przypadkach sprawy zostały przekazane do innych gmin zgodnie z właściwością miejscową,
- w 69 przypadkach wydano inne decyzje administracyjne (m.in. umorzenia, zmiany, wygaśnięcia).

W 2020 roku Klienci Ośrodka wnieśli 2 odwołania od decyzji w sprawach ustalania prawa osób innych niż osoby ubezpieczone, do korzystania ze świadczeń zdrowotnych finansowanych z budżetu państwa. Po szczegółowym przeanalizowaniu spraw i argumentów poruszanych w odwołaniach, organ I instancji nie zmienił swojego wcześniejszego rozstrzygnięcia i 2 sprawy przekazano do rozpatrzenia Samorządowemu Kolegium Odwoławczemu.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r., organ II instancji zakończył postępowanie w stosunku do 2 spraw, i tak organ II instancji:

- w 1 przypadku uchylił w części lub w całości decyzje organu I instancji i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia.
- w 1 przypadku uchylił w części lub w całości zaskarżone decyzje organu I instancji i orzekł co do istoty sprawy.

I.1.7. Skargi i wnioski

W 2020 roku z zakresu działalności Ośrodka do rozpatrzenia przez Dyrektora Ośrodka wpłynęło: **18 skarg** (w tym jedna osoba złożyła 4 skargi) i **2 wnioski**. W okresie sprawozdawczym Dyrektor rozpatrzył 16 skarg i w wyniku przeprowadzonego postępowania w zakresie badania zasadności zarzutów:

- 13 skarg uznano za bezzasadne,
- 1 skargę uznano za zasadną,
- 2 skargi - podtrzymano wcześniej zajęte stanowisko.

Zarzuty podnoszone i niezadowolenie wyrażone w skargach dotyczyły:

- 1) w 14 przypadkach – pracy lub postawy pracowników socjalnych,
- 2) w 1 przypadku – funkcjonowania rodziny zastępczej ora koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- 3) w 1 przypadku – pracy lub postawy pracowników Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej,

Skarżącym udzielono szczegółowych pisemnych wyjaśnień na temat ustaleń i zajętego stanowiska w podnoszonych przez nich sprawach. Na dzień 31.12.2020 r. 2 skargi pozostały do rozpatrzenia.

W przypadkach stwierdzonych nieprawidłowości zastosowano wnioski dyscyplinujące.

Ponadto Dyrektor rozpatrzył 2 skargi, która pozostały do rozpatrzenia z 2019 r. Jedna skarga dotyczyła pracy i postawy pracownika socjalnego, natomiast druga pracy pracownika Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie. Po rozpatrzeniu skarg w jednym przypadku nie znaleziono podstaw do uznania zasadności zarzutów, druga pozostała bez rozpatrzenia z uwagi na brak możliwości odniesienia się do zastrzeżeń - udzielono odpowiedzi.

W 2020 r. Dyrektor Ośrodka rozpatrzył także 2 wniesione wnioski i udzielił stronom odpowiedzi.

I.2. BUDŻET

W roku 2020 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu wydatkował w ramach otrzymanych środków łącznie kwotę **30.462.232,39 zł**, w tym:

- **25.891.250,26 zł** – w ramach zadań z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (w tym świadczenia oraz koszty utrzymania MOPS, SOW i mieszkań chronionych) oraz ochrony zdrowia,
- **3.963.779,52 zł** – na realizację dodatków mieszkaniowych,
- **607.202,61 zł** – na zadania Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

I.2.1. Plan i wykorzystanie środków finansowych w 2020 r.

Tab.5. Plan i wydatkowanie środków, w ramach budżetu MOPS.

Wyszczególnienie	Plan na 2020 r. (zł)	Wykonanie za 2020 r.
1.	2.	3.
ogółem	31.331.929	30.462.232,39
w tym rozdziały: ↓		Wykon. planu 97,22%
85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi (zadania własne gminy)	73.400	27.534
85195 Ochrona zdrowia (zadanie zlecone - dotacja celowa)	10.830	10.290
85510 Placówki opiekuńczo – wychowawcze – ogółem	674.608	635.513,42
w tym: - zadania własne powiatu	254.776	220.581,04
- zadania zlecone powiatu	419.832	414.932,38
85508 Rodziny zastępcze - ogółem	6.379.510	6.304.384,72
w tym: - zadania własne powiatu PWS	4.421.980	4.392.760,98
- zadania własne na rzecz innych powiatów PWSP	322.620	292.142,43
- zadanie zlecone – dotacja celowa	1.274.910	1.269.670,90
- zadania własne innych powiatów PWSOP	360.000	349.810,41
85205 Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (zadania powiatu) w tym: - dotacja celowa na utrzymanie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie - dotacja celowa na realizację programu dla sprawców przemocy	507.434	482.746,34
	498.974	474.286,58
	8.460	8.459,76
85504 Wspieranie rodziny ogółem	652.309	636.253,41
w tym: - zadania własne powiatu – środki własne gminy	572.019	557.839,43
- zadania zlecone powiatu - dotacja celowa	80.290	78.413,98
85213 Składki na ubezpieczenia zdrowotne (zadania własne gminy- dotacja celowa)	428.888	428.887,08
85214 Zasiłki i pomoc w naturze - ogółem	2.937.216	2.903.404,18
w tym: - zadania własne gminy,	1.011.855	981.075,91
- zadania własne gminy - dotacja celowa	1.925.361	1.922.328,27
85215 Dodatki mieszkaniowe (zadania własne gminy)	4.000.080	3.963.779,52
85216 Zasiłki stałe (zadania własne gminy - dotacja celowa)	4.870.445	4.865.586,41
85219 Ośrodek Pomocy Społecznej – ogółem	9.083.573	8.818.901,55
1) utrzymanie Ośrodka ogółem	1) 8.360.462	1) 8.201.624,48
w tym	1a) 6.192.605	1a) 6.071.211,91
1a) zadania własne gminy,	1b) 2.167.857	1b) 2.130.412,57
1 b) zadania własne gminy – dotacja celowa	2) 13.560	2) 13.560
2) wynagrodzenia dla kuratorów ustanowionych przez sąd - zadania własne gminy	3) 148.621	3) 141.239,85
3) wynagrodzenia dla opiekunów ustanowionych przez sąd - zadania zlecone gminie	4) 560.930	4) 462.477,22
4) program unijny		
85220 Mieszkania chronione (zadanie własne powiatu)	40.272	39.249,49
85230 Pomoc w zakresie dożywiania - ogółem	961.756	684.217,31
w tym: - zadania własne gminy,	648.471	439.917,40
- zadania własne gminy - dotacja celowa	313.285	244.299,91
85295 Pozostała działalność (zadania własne gminy)	76.729	54 282,35
85321 Zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności (zadania powiatu – zlecone)	634.879	607.202,61

I.2.2. Zadania sfinansowane ze środków MPPiRPA.

W 2020 r. na zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu przeznaczono ze środków Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych kwotę **73.400 zł**, z czego wydatkowano kwotę **27.534 zł**

W ramach powyższego z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowano 4 zadania:

1. Prowadzenie Zespołu Interdyscyplinarnego. Posiedzenia Zespołu odbywają się na terenie MOPS z udziałem przedstawicieli min. Sądu, Policji,,....
2. Przeciwdziałanie i zapobieganie COVID19 – szczepienia przeciwko grypie dla pracowników mających kontakt z klientem (90szt szczepionek).
3. Program pomocy uzależnionym bezdomnym, korzystającym z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy społecznej. Celem projektu było zmniejszenie liczby osób zagrożonych bezdomnością i osób bezdomnych poprzez podjęcie działań nakierowanych na przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemu uzależnienia wśród osób bezdomnych. Program realizowany był przez upowszechnienie streetworkingu, lokalizację miejsc przebywania osób bezdomnych, prowadzenie kampanii informacyjnej, przygotowanie osób bezdomnych skierowanych do mieszkań treningowych do samodzielności poprzez działania wspierająco – edukacyjne oraz aktywizacyjne.
4. Alkohol i narkotyki – sposoby skutecznego pomagania dziecku. Celem projektu była edukacja społeczna dostarczająca wiedzy o uzależnieniach, zjawisku krzywdzenia dzieci i sposobach radzenia sobie z tym problemem, promocja i edukacja w zakresie tworzenia rodzinnych form opieki jako alternatywy umieszczania dzieci z rodzin wieloprotymowych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Celem również było objęcie wsparciem istniejących rodzin zastępczych, wspólna integracja dzieci i młodzieży pochodzących ze środowisk alkoholowych oraz nabycie wiedzy i umiejętności radzenia sobie z sytuacjami związanymi z uzależnieniami. Wyemitowano spot oraz wydrukowano kalendarze i ulotki informacyjne.

I.2.3. Zamówienia publiczne.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu, jako jednostka sektora finansów zobowiązany jest do dokonywania wydatków zgodnie z ustawą – Prawo Zamówień Publicznych. Mając na względzie zasady przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówień publicznych, a w szczególności zwolnienie z obowiązku stosowania ustawy w przypadku udzielania zamówień publicznych o wartości poniżej 30 000 euro.

W 2020 r. złożono 289 wniosków o dokonanie zakupu ze środków budżetowych Ośrodka oraz 39 wniosków o dokonanie zakupu w ramach projektu „Nowoczesny i Skuteczny Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu”.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 8 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na kwotę przekraczającą wyznaczony w ustawie próg – 30 000 euro:

1. na świadczenie usług sprzątania pomieszczeń biurowych oraz utrzymania w czystości terenu przed obiektami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu (wpłynęło 9 ofert, udzielono zamówienia na rzecz Zakładu Sprzątania i Estetyzacji BŁYSK ul. 12 Lutego 6, 82-300 Elbląg, cena 313.371,00 zł brutto, planowane środki na realizację zamówienia 320.000,00 zł.
2. na świadczenie usług pocztowych w obrocie krajowym i zagranicznym na potrzeby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu (wpłynęła 1 oferta, udzielono zamówienia na rzecz Poczty Polskiej przy ul. Rodziny Hiszpańskich 8, 00-940 Warszawa, cena 135.677,50 zł brutto, planowane środki na realizację zamówienia 149.899,00 zł
3. na przebudowę fragmentu Budynku przy ul. Winnej 9 – utworzenie PPK w ramach projektu Nowoczesny i skuteczny MOPS w Elblągu – etap I. Postępowanie zostało unieważnione na podstawie art. 93 ust. 1a.

4. na przebudowę fragmentu Budynku przy ul. Winnej 9 – utworzenie PPK w ramach projektu Nowoczesny i skuteczny MOPS w Elblągu – etap I (wpłynęły 3 oferty, udzielono zamówienia na rzecz Zakładu Ogólnobudowlanego Tomasz Klecha w Elblągu przy ul. Rawskiej 18B, cena 118.080 zł brutto, planowane środki na realizację zamówienia 94.400,00 zł.
5. na przebudowę fragmentu Budynku przy ul. Winnej 9 – utworzenie PPK w ramach projektu Nowoczesny i skuteczny MOPS w Elblągu – etap II (wpłynęła 1 oferta, udzielono zamówienia na rzecz Zakładu Ogólnobudowlanego Tomasz Klecha w Elblągu przy ul. Rawskiej 18B, cena 167.181,60 zł brutto, planowane środki na realizację zamówienia 178.820 zł.
6. na przebudowę fragmentu Budynku przy ul. Winnej 9 – utworzenie PPK w ramach projektu Nowoczesny i skuteczny MOPS w Elblągu – etap III. Postępowanie zostało unieważnione na podstawie art. 93 ust. 1 pkt.4.
7. na przebudowę fragmentu Budynku przy ul. Winnej 9 – utworzenia PPK w ramach projektu Nowoczesny i skuteczny MOPS w Elblągu – etap III (wpłynęła 1 oferta, udzielono zamówienia na rzecz Zakładu Ogólnobudowlanego Tomasz Klecha w Elblągu przy ul. Rawskiej 18B, cena 208.977,00 zł brutto, planowane środki na realizację budżetu 209.178,40 zł.
8. na usługę realizowania bonów żywnościowych dla klientów MOPS w Elblągu (wpłynęły 2 oferty). Postępowanie zostało unieważnione na podstawie art. 93 ust. 1 pkt 4.

I.2.4. Windykacja należności

Zadaniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest windykacja należności budżetowych, wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz z ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych.

Procedura windykacji należności budżetowych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Elblągu przedstawia się następująco:

1. Zadaniem pracownika socjalnego odpowiedniego dla sprawy jest przekazanie kompletu dokumentów dotyczących nienależnie pobranych świadczeń do Działu Finansowo-Księgowego celem wszczęcia procedury windykacyjnej przez uprawnionego pracownika FN.
2. Zadaniem pracownika Działu Finansowo-Księgowego jest przygotowanie projektu decyzji w sprawie nienależnie pobranych świadczeń, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawą o dodatkach mieszkaniowych, prowadzenie dokumentacji dłużnika oraz przechowywanie tej dokumentacji. Bieżące ewidencjonowanie należności i spłat należności.
3. Pracownicy socjalni po otrzymaniu informacji z Działu FN przeprowadzają rozeznanie w środowisku w stosunku do niepłacących dłużników. W uzasadnionych przypadkach możliwe jest odstąpienie od żądania zwrotu należności, umorzenie, rozłożenie na raty lub odroczenie spłaty zadłużenia.
4. Brak zapłaty lub prośby o udzielenie ulgi w spłacie w wyznaczonym terminie płatności stanowi podstawę do wszczęcia postępowania egzekucyjnego w trybie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Pracownik Działu FN wysyła upomnienie z określeniem nie tylko terminu, ale i sankcji w przypadku braku reakcji ze strony dłużnika. Naruszenie terminu płatności stanowi przesłankę do wystawienia tytułu wykonawczego. Pracownik FN przekazuje sprawy do organu egzekucyjnego i prowadzi ewidencję przekazywanych spraw.

W roku 2020 r. w ramach procedury windykacyjnej:

- wystawiono 114 decyzji administracyjnych dotyczących nienależnie pobranych świadczeń,
- 24 dłużników samodzielnie regulowało swoje zobowiązania względem Ośrodka w formie ratalnej - na konto ośrodka wpłynęła kwota 17.032,88 zł.
- wysłano 56 upomnień,

- wystawiono 31 tytułów wykonawczych na łączną kwotę 52.280,90 zł, które przekazano zgodnie z procedurą do właściwych organów egzekucyjnych,
- zastosowano tryb dokonywania potrąceń należności z bieżących świadczeń wobec 29 osób na łączną kwotę 17.851,94 zł,
- wydano 4 decyzje administracyjne o odstąpieniu od żądania zwrotu należności na łączną kwotę 1.705,25 zł, z czego należności na kwotę 1.680,03 zł stanowiły zaległości tutejszego ośrodka, natomiast zaległość na kwotę 25,22 zł stanowiła należność Gminy Miasto Elbląg,
- wystawiono 27 wniosków o umorzenie, z czego 19 wniosków zostało rozpatrzonych przez Prezydenta Miasta Elbląga, a 8 wniosków przekazano do rozpatrzenia Dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Wskutek tej procedury umorzono zaległości na łączną kwotę 6.258,78 zł, w tym kwota 5.647,58 zł stanowiła zaległości tutejszego ośrodka, natomiast kwota 611,20 zł stanowiła zaległość Gminy Miasto Elbląg.
- wyksięgowano należności, które należało uznać za przedawnione z upływem trzech lat, licząc od dnia, w którym decyzja ustalająca te należności stała się ostateczna. Ogółem wyksięgowano przedawnione należności budżetowe na kwotę 774,24 zł.

Na podstawie wystawionych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej tytułów wykonawczych, organy egzekucyjne do końca 2020 r. przekazały na konto ośrodka kwotę 5.990,30 zł.

Ponadto na konto Urzędu Miejskiego wpłynęła kwota 26.956,01 zł wyegzekwowana przez organy egzekucyjne na podstawie tytułu wykonawczych wystawionych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dotyczących należności za nieuregulowane odpłatności wnoszone za pobyt osób w Domach Pomocy Społecznej.

CZĘŚĆ II.

REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ I DODATKÓW MIESZKANIOWYCH.

II.1. ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Rodzaje świadczeń z zakresu pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania określa ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Świadczeniami pomocy społecznej są:

- świadczenia pieniężne, do których należą: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy, pomoc na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki, świadczenia pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w RP status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd;
- świadczenia niepieniężne, do których należą: praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne, schronienie, posiłek, niezbędne ubranie, bilet kredytowany, pomoc rzeczowa, sprawienie pogrzebu, składki na ubezpieczenia zdrowotne i społeczne, interwencja kryzysowa, usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia, mieszkanie chronione, pobyt i usługi w domu pomocy społecznej, pomoc dla osób usamodzielnianych w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej.

Pomoc społeczna skierowana jest do osób i rodzin, u których zaspakajanie podstawowych potrzeb w oparciu o własne możliwości lub innych instytucji publicznych stało się z różnych przyczyn niemożliwe.

II.1.1. Liczba rodzin objętych pomocą, charakterystyka rodzin i powody przyznawania pomocy.

W 2020 roku pomocą objęto ogółem **4.032 rodziny** (w roku 2019 – 4.028), w tym **6.152 osoby** (w roku 2019 – 6.669) funkcjonujących w tych rodzinach, co oznacza, że w 2020 roku z pomocy społecznej **korzystało ponad 3% mieszkańców** Elbląga (których liczba ustalona zgodnie z danymi GUS, według stanu na dzień 31.12.2019 r. wynosiła 119.317 mieszkańców). Rodziny otrzymały pomoc w różnych formach, w tym:

- **4.032 rodziny** (6.152 osoby w tych rodzinach) **skorzystały ze świadczeń pomocy społecznej przyznanych decyzją administracyjną** (bez względu na rodzaj świadczenia, formę i liczbę świadczeń oraz źródło finansowania) – **decyzje skierowano do 4.767 osób** z tych rodzin, z tego:
 - 3.134 rodziny otrzymały świadczenia pieniężne,
 - 2.961 rodzin otrzymało świadczenia niepieniężne
- **934 rodziny** (1.751 osób w tych rodzinach) uzyskały pomoc **wyłącznie w postaci pracy socjalnej** (bez korzystania z jakichkolwiek świadczeń przyznawanych decyzją administracyjną)

(uwaga: powyższe dane nie sumują się, ponieważ w skali roku, te same rodziny korzystały z różnych form pomocy. Ponadto tak duży spadek osób objętych pomocą wynika ze spadku rodzin/osób korzystających wyłącznie z pomocy w formie pracy socjalnej).

Wśród **4.032 rodzin** objętych pomocą społeczną w 2020 roku:

- ponad 82% osób stanowiły osoby prowadzące jednoosobowe gospodarstwa domowe, tj. 3.336 osób, a w tej liczbie 1.009 osób to emeryci i renciści, którzy stanowili ponad 32% środowisk jednoosobowych korzystających z pomocy.
- ponad 28% rodzin stanowiły rodziny z dziećmi, tj. 1.169 rodzin, posiadających na utrzymaniu i wychowaniu ok. 2.308 dzieci.

- ponad 16 % rodzin stanowiły rodziny niepełne (684 rodziny) posiadające na utrzymaniu i wychowaniu ponad 1.254 dzieci,
- ponad 32 % rodzin korzystających z pomocy stanowiły rodziny emerytów i rencistów (1.306 rodzin).

W poniższym zestawieniu scharakteryzowano typy rodzin, którym udzielano pomocy.

Tab.6. *Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2020 r.*

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
	OGÓŁEM	
0	1	3
RODZINY OGÓŁEM (wiersz 2+3+4+5+6+7)	4966	8416
o liczbie osób	3336	3336
1		
2	666	1330
3	416	1248
4	371	1484
5	102	510
6 i więcej	75	508
w tym (z wiersza 1):		
RODZINY Z DZIEĆMI OGÓŁEM (wiersz 9+10+11+12+13+14+15)	1169	4066
o liczbie dzieci	479	1135
1		
2	402	1446
3	183	826
4	66	378
5	28	186
6	5	41
7 i więcej	6	54
w tym (z wiersza 1):		
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM (wiersz 17+18+19+20)	684	2007
o liczbie dzieci	311	636
1		
2	223	691
3	103	414

4 i więcej	47	266
w tym (z wiersza 1):		
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM (wiersz 22+23+24+25)	1306	1794
o liczbie osób		
1	1009	1009
2	182	364
3	65	195
4 i więcej	50	226

(liczba rodzin ogółem zawarta w tabeli nie równa się liczbie rodzin objętych pomocą, gdyż w powyższej tabeli jedna rodzina może znajdować się w kilku typach)

Powody przyznania pomocy.

Kryteria do korzystania z pomocy społecznej i zasady przyznawania świadczeń określone są ustawą o pomocy społecznej. Pomocy udziela się osobom i rodzinom, w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, długotrwałej lub ciężkiej choroby, niepełnosprawności, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego, sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Analiza przyczyn korzystania z pomocy społecznej wykazała, że w 2020 roku, podobnie jak i w latach poprzednich, największą grupę stanowiły rodziny, w których jednym z powodów trudnej sytuacji życiowej było ubóstwo oraz długotrwała lub ciężka choroba. Liczne grupy stanowiły rodziny borykające się z problemami spowodowanymi niepełnosprawnością, bezrobociem czy bezradnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Powody, które przyczyniły się do powstania trudnych sytuacji życiowych rodzin objętych pomocą w okresie sprawozdawczym, obrazuje poniższe zestawienie. W uzupełnieniu do przedstawionej poniżej tabeli należy dodać, iż w wielu przypadkach, w rodzinach korzystających ze świadczeń pomocy społecznej występowały po dwie, trzy a nawet cztery z wymienionych niżej dysfunkcji.

Tab.7. Powody trudnej sytuacji życiowej rodzin korzystających z pomocy w 2020 r.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
	OGÓŁEM	
0	1	3
UBÓSTWO	2069	3578
SIEROCTWO	2	2
BEZDOMNOŚĆ	171	204
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	175	751

W TYM:		
POTRZEBA OCHRONY WIELODZIETNOŚCI	175	751
BEZROBOCIE	1330	2692
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	1507	1948
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	1903	2523
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	583	1763
W TYM:		
RODZINY NIEPEŁNE	299	873
RODZINY WIELODZIETNE	99	520
PRZEMOC W RODZINIE	24	46
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	0	0
ALKOHOLIZM	176	223
NARKOMANIA	13	16
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	99	109
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY, OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ LUB ZEZWOLENIE NA POBYT CZASOWY (art. 7 pkt 11)	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	8	13
SYTUACJA KRYZYSOWA	6	6
KLĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	1	1

II.1.2. Świadczenia pieniężne i w naturze.

Na zasadach określonych ustawą o pomocy społecznej, prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje osobom i rodzinom, pod warunkiem spełnienia kryterium dochodowego oraz przesłanek uzasadniających przyznanie im pomocy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, pomoc może być przyznana również osobom i rodzinom, których dochód przekracza określone ustawą kryterium dochodowe.

Sytuację osób i rodzin ubiegających się o przyznanie świadczeń pomocy społecznej ustala się w drodze wywiadu środowiskowego oraz w oparciu o zgromadzoną w sprawie dokumentację. W przypadku stwierdzonych przez pracownika socjalnego dysproporcji /między udokumentowaną wysokością dochodu a sytuacją majątkową osoby lub rodziny/, wskazującej, że osoba lub rodzina jest w stanie przezwyciężyć trudną sytuację życiową wykorzystując własne zasoby majątkowe, można odmówić przyznania pomocy, a w szczególności w przypadku posiadania znacznych zasobów finansowych, wartościowych przedmiotów majątkowych lub nieruchomości.

Poniżej przedstawiono w układzie tabelarycznym, wybrane rodzaje najczęściej przyznawanych w 2020 roku świadczeń pieniężnych i w naturze oraz liczbę osób, którym przyznano te świadczenia a także koszt świadczeń - w zestawieniu dla porównania z danymi w tym zakresie za okres 2019 roku.

Tab.8. Rodzaje wybranych świadczeń, liczba świadczeniobiorców oraz koszt świadczeń w 2020 r. w stosunku do 2019 r.

Świadczenia pomocy społecznej		Liczba świadczeniobiorców		%		Koszt		%	
		2020 r.	2019 r.	wzrostu / spadku		2020 r.	2019 r.	wzrostu / spadku	
Zasiłki stałe		900	967		6,93	4.937.584	5.166.952		4,44
Składki zdrowotne ¹⁾		874	967		9,62	428.887,08	455.329		5,81
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi		73	90		18,89	koszty specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi są finansowane w ramach budżetu DPS ul. Pułaskiego 1c			
Zasiłki okresowe		1029	1088		5,42	1.926.567	1.805.254	6,72	
Posiłki ²⁾	Ogółem	2136	2232		4,30	1.689.241,20	1.824.147		7,40
	w tym dzieci i młodzież	1104	1267		12,87				
Zasiłki na żywność ²⁾		1032	402	156,72					
Usługi opiekuńcze		812	806	0,74		budżet znajduje się w gestii Departamentu Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Elblągu			
Inne zasiłki celowe lub pomoc w naturze		1042	1032	0,97		905.296	878.326	3,07	
Specjalne zasiłki celowe		510	482	5,81		283.799	288.434		1,61

Objaśnienie do danych w tabeli:

- 1) liczba świadczeniobiorców obejmuje osoby korzystające z pomocy w formie zasiłku stałego oraz osoby bezrobotne objęte programem zatrudnienia socjalnego w ramach centrum integracji społecznej,
- 2) wydatki w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” oraz dla osób, którym dochód przekracza 150% kryterium dochodowego a nie przekracza 200% (poza programem) podano łącznie bez względu na formę świadczenia (na posiłki, zasiłki na żywność) i bez względu na źródło finansowania (środki własne gminy, środki w ramach dotacji na realizację programu „Posiłek w szkole i w domu”).

II.1.2.1. Wynagrodzenia za sprawowanie opieki dla opiekunów prawnych i kuratorów.

Wyplacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki nad osobami całkowicie ubezwłasnowolnionymi należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez gminę (art.18 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej). Wynagrodzenie przysługuje ustanowionym przez Sąd opiekunom prawnym osób małoletnich lub osób ubezwłasnowolnionych. O przyznaniu wynagrodzenia postanawia Sąd.

W okresie sprawozdawczym dokonano wypłaty wynagrodzeń dla 23 opiekunów prawnych sprawujących opiekę prawną nad 41 osobami, co w skali roku stanowiło 438 świadczeń na łączną kwotę 138 985,85 zł. W przypadku 2 opiekunów zaprzestano wypłaty wynagrodzeń z uwagi na nabycie pełnoletniości małoletnich. W przypadku 3 opiekunów prawnych zaprzestano wypłaty wynagrodzeń z powodu zgonu podopiecznego. W przypadku 1 opiekuna prawnego sąd na wniosek strony zwiększył kwotę wynagrodzenia z 350 zł na 400 zł miesięcznie. Przyjęto 2 nowe wnioski opiekunów prawnych o wypłatę wynagrodzeń. Trzech opiekunów prawnych przestało pełnić swoją funkcję – w dwóch przypadkach z powodu zgonu podopiecznego i w jednym przypadku z powodu nabycia pełnoletniości przez podopiecznego.

W okresie sprawozdawczym realizowano zadanie wypłaty wynagrodzeń dla kuratorów osób

niepełnosprawnych, ubezwłasnowolnionych lub częściowo ubezwłasnowolnionych finansowanych ze środków własnych gminy. W 2020 r. na wynagrodzenia dla kuratorów wydatkowano kwotę 13 560 zł. Wyplacono 36 świadczeń dla jednego kuratora w kwocie po 1130 zł miesięcznie. W okresie sprawozdawczym nie wpłynął żaden nowy wniosek wraz z postanowieniem sądu o wypłatę wynagrodzenia dla kuratora.

II.1.3. Praca socjalna i poradnictwo specjalistyczne.

Praca socjalna jest podstawowym instrumentem wspierania osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Pomoc w formie pracy socjalnej skierowanej do konkretnych osób i rodzin, świadczona jest bez względu na to czy osoby lub rodziny spełniają kryteria dochodowe wymagane przy udzielaniu pomocy materialnej.

W 2020 roku, **z pomocy w formie pracy socjalnej skorzystało 4.139 rodzin** (7.148 osób w tych rodzinach), w tym **934 rodziny** (1.751 osób, w tych w rodzinach) uzyskały pomoc **wyłącznie w postaci pracy socjalnej** (bez korzystania z jakichkolwiek świadczeń przyznawanych decyzją administracyjną).

Na dzień 31.12.2020 r. realizatorami zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu w zakresie pracy socjalnej byli pracownicy socjalni, zatrudnieni:

- w komórkach usytuowanych w budynku MOPS przy ul. Winnej 9, takich jak:
 - Dział Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej
 - Dział Usług
 - Zespół Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
 - Dział Świadczeń Socjalnych
- w Zespole ds. Bezdomności, zlokalizowanym przy ul. Zamkowej 16A.

Zadaniem pracowników socjalnych zatrudnionych w Ośrodku jest diagnozowanie problemów środowiskowych i prowadzenie „szeroko rozumianej” pracy socjalnej w systemie pomocy społecznej. Praca socjalna skierowana na indywidualne potrzeby każdego klienta, polega głównie na wskazywaniu możliwości, motywowaniu, aktywizowaniu do podejmowania działań własnych w pokonywaniu trudności/problemów np. zawodowych, zdrowotnych, finansowych, mieszkaniowych. Ponadto, pracownicy socjalni udzielają różnego rodzaju wsparcia w załatwianiu spraw urzędowych a także podejmują działania interwencyjne mające ułatwić wyjście z trudnej sytuacji życiowej, np.:

- w okresie Świąt Wielkanocnych pracownicy socjalni wytypowali 25 rodzin do odbioru paczek świątecznych z Polskiego Czerwonego Krzyża,
- wytypowano 34 rodziny w tym 64 dzieci do uzyskania paczek z kościoła Baptystów,
- skierowanie 20 rodzin do Caritas Diecezji Elbląskiej celem otrzymania paczki żywnościowej,
- podejmowanie działań interwencyjnych w przypadku przemocy domowej lub zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych,
- informowanie o możliwości uzyskania nieodpłatnej porady prawnej lub psychologicznej,
- monitorowanie środowisk z problemem alkoholowym, bądź zagrożonych alkoholizmem, wskazywanie osobom uzależnionym prawidłowych wzorców funkcjonowania społecznego, możliwości pokonania nałogu,
- złożenie zawiadomienia do Prokuratury Rejonowej po założeniu Niebieskiej Karty o podejrzeniu znęcania się nad członkiem rodziny,
- skierowanie do Sądu Rejonowego wniosków o przymusowe leczenie psychiatryczne bez zgody klienta,
- podjęcie działań w kierunku umieszczenia osoby na leczeniu odwykowym we Fromborku i następnie w DPS,
- towarzyszenie rodzinom w wizytach u lekarza pediatry, rodzinnego, psychiatry,
- towarzyszenie rodzicom w zapisaniu dzieci do przedszkola,
- wejścia do środowiska w asyście policji,
- występowanie do lekarza psychiatry w celu konsultacji klienta,
- współpraca na rzecz rodziny ze środowiskiem sąsiedzkim i dalszą rodziną,
- towarzyszenie rodzinom w wizytach w ZBK w sprawie zadłużenia czynszowego,

- złożenie pism do prywatnych firm o np. wymianę drzwi wewnętrznych w mieszkaniu,
- załatwienie od lekarza pediatry recepty dla dziecka i wykupienie leku,
- kontakty z pielęgniarką środowiskową ws. rodziny,
- skierowanie do Centrum Zdrowia Psychicznego
- monitoring rodzin pod kątem sprawdzenia ogrzewania w okresie mrozów,
- załatwienie rodzinie uprzątnięcie mieszkania w bloku socjalnym.
- pomoc w wielu innych indywidualnych sprawach, których nie sposób wymienić w niniejszym sprawozdaniu.

Ponadto w okresie sprawozdawczym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu wydał 2.614 skierowań, w tym:

- podprogram z 2019 r. – 1.556 skierowań i 2.981 osób objętych pomocą,
- podprogram z 2020 r. – 1.058 skierowań i 2.033 osób objętych pomocą.

Jednocześnie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu w 2020 r. skierował 20 osób do działań wspierających prowadzonych przez Bank Żywności.

W ramach organizowania skoordynowanego i komplementarnego wsparcia adresowanego do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym korzystających z pomocy Ośrodka podjęto również niżej wymienione działania:

1. realizacja partnerskich projektów, które umożliwiły klientom udział aktywizacji społecznej i/lub zawodowej. Zadaniem Ośrodka był współudział w rekrutacji uczestników oraz opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne osób skierowanych do uczestnictwa w zajęciach w CIS:

a) Elbląskie Centrum Integracji Społecznej 2 2018 – 2020

W 2020 roku udział w projekcie zakończyło 25 osób, z tego 7 podjęło pracę. skierowano 42 osoby, które zajęcia rozpoczęły od 1.10.2019 r. Z tej grupy 1 osoba podjęła już zatrudnienie.

b) Elbląskie Centrum Integracji Społecznej 3 2020 – 2023

W 2020 roku:

- skierowano 28 osób, które zajęcia rozpoczęły od 01.09.2020 r. Z tej grupy 1 osoba podjęła już zatrudnienie
- miesięczny okres próbny pozytywnie ukończyło 28 osób i zostały one zakwalifikowane do dalszego udziału w zajęciach CIS.

2. opiniowanie wniosków o skierowanie do uczestnictwa w zajęciach projektu niepartnerskiego Centrum Integracji Społecznej ERKON. Po przeprowadzeniu wywiadów środowiskowych w roku 2020 skierowano 22 osoby. Zakwalifikowano po pomyślnie zakończonym okresie próbnym 18 osób
3. objęcie osób skierowanych do uczestnictwa w zajęciach CIS, które realizowały Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego ubezpieczeniem zdrowotnym, o ile nie posiadały go z innego tytułu. Narastająco w 2020 roku ubezpieczeniem zdrowotnym objęto 106 osób z tego tytułu. Łączny koszt zadania 32.566,05 zł

Ponadto pracownicy socjalni Ośrodka mogli również kierować klientów do projektów realizowanych na terenie miasta Elbląga:

- a) „Rodzinnie znaczy aktywnie – integralny program wsparcia rodzin w Elblągu”
- b) Elbląska Pracownia Aktywności”
- c) „Ścieżką kariery”
- d) Projekt OHP dla młodzieży w wieku 15 – 18 lat
- e) „Droga do rozwoju”
- f) „Kompedium Rozwoju Rodziny”
- g) CIS ERKON
- h) „Laboratorium Rodziny 2”
- i) „Niebieska Akademia w Elblągu”
- j) „Integralny system pomocy dziecku i rodzinie”
- k) „Z wykluczenia do zatrudnienia”
- l) „Z ciszą można żyć”
- m) „ERKON TOWER”
- n) „ERKONowska Szkoła Dla Rodzica”

- o) Punkt konsultacyjny ds. uzależnień
- p) „Vademecum rozwoju rodziny – II edycja”
- q) „ERKON droga do niezależności – II tura”

By uzyskać pozytywne efekty w pracy socjalnej, niezbędne jest współdziałanie pracownika socjalnego z osobami/rodzinami wymagającymi wsparcia i zainteresowanymi poprawą swojego położenia. W wielu przypadkach korzystający ze świadczeń pomocy społecznej wykazywali bierną postawę i brak działań w kierunku poprawy swojej sytuacji. W takich przypadkach niezbędne było wykorzystywanie środków prawnych do obligowania do współpracy osobę/rodzinę borykającą się z problemami (np. bezrobocie, alkoholizm lub problemy zdrowotne, finansowe, mieszkaniowe), poprzez zawieranie kontraktów socjalnych, motywujących do aktywności i określonych działań te osoby/rodziny, na rzecz zmiany lub poprawy swojej sytuacji. W 2020 r. **zawarto 91 kontraktów socjalnych, którymi objęto 91 osób w rodzinach.**

Bardzo istotną rolę w pracy socjalnej odgrywa również współpraca pracowników socjalnych ze środowiskiem lokalnym, gdyż dzięki wspólnym działaniom możliwe jest pełniejsze zaspokajanie potrzeb wielu osób i rodzin społecznie najsłabszych, wymagających wsparcia. W ramach działań środowiskowych, w 2020 roku pracownicy Ośrodka współpracowali z pedagogami szkolnymi, Policją, organizacjami pozarządowymi i organami samorządowymi, jednakże sytuacja epidemiczna, a co za tym idzie ogłoszenie w kraju określonych nakazów, zakazów i ograniczeń, spowodowały znaczne trudności w realizacji działań środowiskowych wymagających bezpośrednich spotkań.

Poradnictwo specjalistyczne

Jedną z niepieniężnych form świadczeń pomocy społecznej jest poradnictwo specjalistyczne. Pomoc w tej formie – podobnie jak w przypadku pracy socjalnej - przysługuje osobom i rodzinom bez względu na to, czy spełniają kryteria dochodowe wymagane przy udzielaniu pomocy pieniężnej. W praktyce, z poradnictwa specjalistycznego korzysta znaczna liczba osób, która nie oczekuje wsparcia w postaci innych świadczeń (pieniężnych, rzeczowych czy pomocy usługowej).

W celu uzyskania poradnictwa specjalistycznego w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, do specjalistów zgłaszają się nie tylko osoby, które uzyskały informację o takiej formie pomocy od pracowników socjalnych, lecz także osoby, którym taką formę wskazały m. in.: sądy, szkoły, pielęgniarki środowiskowe, lekarze lub inne podmioty. Świadczone poradnictwo specjalistyczne przy rozwiązywaniu niejednokrotnie bardzo zawiłych i trudnych problemów, w wielu przypadkach nie kończy się na udzieleniu przez specjalistę jednorazowej porady i osoba bądź rodzina wymagająca pomocy obejmowana jest długoterminowym monitorowaniem i wspieraniem w rozwiązywaniu ważnych spraw życiowych.

Dane sprawozdawcze za 2020 r.:

- 1) psycholodzy udzielili 216 konsultacji psychologicznych i terapeutycznych. W okresie stanu epidemicznego konsultacje były udzielane telefonicznie lub w sposób bezpośredni z zachowaniem reżimu sanitarnego,
- 2) lekarz psychiatra udzielił 127 konsultacji osobom/rodzinom osób zaburzonych psychicznie.

Ponadto poradnictwo specjalistyczne świadczone jest w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, opisanym na str. 37.

II.2. DOŻYWIANIE.

W elbląskim systemie pomocy społecznej, pomoc skierowana do rodzin w formie dożywiania traktowana jako jeden z priorytetów. Analiza przyczyn dysfunkcji rodzin objętych pomocą w 2020 r. wskazuje, że głównymi z nich było ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba.

W okresie sprawozdawczym dożywianie realizowane było w ramach wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”, finansowanego z budżetu państwa, w formie jednego posiłku dla osób nie przekraczających 150% kryterium dochodowego.

Jednakże samorząd elbląski podjął decyzję o dofinansowaniu ze środków własnych dodatkowych posiłków osobom przekraczającym 150% kryterium dochodowego, a znajdującym się w trudnej sytuacji. W 2020 roku pomoc ta była udzielana w sposób odmienny niż w okresach wcześniejszych. Było to spowodowane ogłoszeniem w marcu br. epidemii COVID-19, co spowodowało niemożność prowadzenia dożywiania w placówkach publicznych takich jak żłobki, przedszkola, szkoły czy inne placówki zbiorowego żywienia. Posiłki dla dzieci i młodzieży oraz części osób starszych zostały zastąpione pomocą finansową na zakup artykułów żywnościowych bądź pomocą rzeczową w formie paczek z żywnością.

W okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”:

1. dofinansowano 167.428 posiłków, w tym:

- 52.275 posiłków dla dzieci i młodzieży,
- 115.153 posiłki dla osób dorosłych.

2. przyznano zasiłki celowe na zakup żywności dla 848 osób,

3. dowożone były posiłki dla 89 osób mających trudności w poruszaniu się,

4. przyznano pomoc rzeczową dla 264 osób.

(uwaga: powyższe liczby osób po zsumowaniu nie stanowią liczby osób ogółem objętych dożywianiem, gdyż wiele osób było objęte różnymi formami wsparcia)

Wydatki programu „Posiłek w szkole i w domu” w Elblągu wyniósł w 2020 r.

ogółem: **1.251.138,49 zł** na dożywianie dzieci, młodzieży i osób dorosłych, w tym:

- 918.554 zł dotacja Wojewody, z tego:
 - kwota 244.299,91 zł w dyspozycji MOPS
 - kwota 674.254,09 zł w dyspozycji ZAZ
- 332.584,49 zł wkład własny gminy, z tego:
 - kwota 281.999,59 zł w dyspozycji MOPS
 - kwota 50.584,80 zł w dyspozycji ZAZ

W okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. w ramach środków własnych dla osób, których dochód przekraczał 150% kryterium dochodowego:

1. dofinansowano 73.510 posiłków, w tym:

- 27.583 posiłki dla dzieci i młodzieży,
- 45.927 posiłków dla osób dorosłych.

2. przyznano zasiłki celowe na zakup żywności dla 184 osób,

3. dowożone były posiłki dla 139 osób mających trudności w poruszaniu się,

4. przyznano pomoc rzeczową dla 236 osób.

Wydatki realizacji dożywiania w ramach środków własnych dla osób, których dochód przekraczał 150% kryterium dochodowego wyniósł ogółem **438.102,71 zł**, w tym:

- 438.102,71 zł środki własne gminy, z tego:
 - kwota 157.917,81 zł w dyspozycji MOPS
 - kwota 280.184,90 zł w dyspozycji ZAZ

Łączny koszt dożywiania w okresie sprawozdawczym wyniósł **1.689.241,20 zł**.

II.2.1. Dożywianie dla dzieci i młodzieży szkolnej

Ośrodek zapewniał dożywianie wszystkim dzieciom wymagającym takiej pomocy i bez względu na postawę (zaangażowanie) ich rodziców w zakresie współpracy z Ośrodkiem w rozwiązywaniu problemów rodziny.

Z analizy danych sprawozdawczych wynika, iż wśród rodzin korzystających z pomocy w 2020 roku, **rodziny z dziećmi stanowiły ponad 28% rodzin** (1.169 rodzin), które posiadały na utrzymaniu i wychowaniu **ok. 2.308 dzieci**, w tym ponad 1.254 dzieci wychowywało się w rodzinach niepełnych (684 rodziny niepełne).

W okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r., ze zorganizowanego dożywiania w formie wydawanych posiłków, przyznanych decyzją administracyjną w oparciu o wywiad środowiskowy (potwierdzający zasadność przyznania rodzinie tej formy pomocy) - korzystało **ogółem 1.104 dzieci i młodzieży**.

Ogółem na dożywianie dzieci i młodzieży (w formie wydawanych posiłków) w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. MOPS wydatkował kwotę **281.845,11 zł**: w tym:

- środki Wojewody - 91.942,99 zł
- wkład własny - 100.107,62 zł
- środki własne - 89.794,50 zł

Ponadto, posiłki na kwotę 4.088 zł zostały sfinansowane ze środków Wojewody, których dysponentem była Elbląska Rada Konsultacyjna Osób Niepełnosprawnych, w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”. A zatem **łączny koszt posiłków dla dzieci i młodzieży wyniósł 285.933,11 zł**.

Pomoc w formie dożywiania dzieci i młodzieży szkolnej świadczona była w świetlicach socjoterapeutycznych, szkołach podstawowych, szkołach średnich oraz w żłobkach i przedszkolach. W stołówce Zakładu Aktywności Zawodowej „Elblążanka” dożywianiem objęte były dzieci, które uczęszczają do szkół ponadpodstawowych w których nie ma stołówki szkolnej. Z uwagi na ograniczenia związane z epidemią Covid-19 w okresach zawieszenia funkcjonowania placówek oświatowych przyznawano pomoc rzeczową w formie paczek żywnościowych oraz zasiłki celowe na zakup żywności lub posiłków. W okresie ferii zimowych pomocą w formie dożywiania objęto dzieci biorące udział na półzimowisku. W okresie sprawozdawczym z różnorodnych form dożywiania skorzystało ogółem 1.104 dzieci w tym:

- 435 dzieci ze szkół podstawowych – posiłki dwudaniowe
- 214 dzieci - ze szkół podstawowych – posiłki jednodaniowe
- 38 dzieci - w szkołach średnich
- 157 dzieci - w świetlicach popołudniowych
- 5 dzieci - w ZAZ Elblążanka
- 452 dzieci - w przedszkolach
- 30 dzieci - w żłobkach
- 27 dzieci - dożywianych w SOSW
- 10 dzieci - dożywianych w MOS, MOW
- 1 dziecko - dożywiane w Bursie Gdańskiej
- 85 dzieci - dożywianych w czasie wypoczynku zimowego

(uwaga: podane powyżej liczby dzieci w rozbiciu na formy lub miejsca dożywiania nie stanowią sumy liczby dożywianych dzieci ogółem, gdyż w okresie sprawozdawczym dzieci korzystały z różnych form dożywiania, a także przechodziły np. ze szkoły średniej do ZAZ „Elblążanka”, ze żłobka do przedszkola, z przedszkola do szkół).

W 2020 r. akcję dożywiania dzieci i młodzieży w okresie trwania roku szkolnego koordynowano w punktach żywieniowych na terenie Elbląga, w tym w:

- 20 szkołach podstawowych
- 2 ośrodkach szkolno – wychowawczych
- 3 młodzieżowych ośrodkach socjoterapii
- 1 młodzieżowym ośrodku wychowawczym
- Zespole Szkół Gospodarczych
- Zespole Szkół Ekonomicznych
- Zespole Szkół Zawodowych Nr1
- Bursie Gdańskiej
- Stołówce „Elblążanka”
- 33 przedszkolach
- 6 żłobkach
- 9 świetlicach popołudniowych:
 - 1 świetlicy prowadzonej przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci
 - 1 świetlicy Katolickiego Ruchu Antynarkotycznego „KARAN”
 - 1 świetlicy prowadzonej przez SIS „Przyjazny Krąg”
 - 6 świetlicach przy szkołach podstawowych Nr 1, Nr 8, Nr 14, Nr 16, Nr 21, Nr 23

Ponadto, koordynowano dożywianie dzieci skierowanych przez MOPS na półzimowiska i kolonie – co opisano w odrębnym rozdziale.

II.2.2. Posiłki dla osób dorosłych.

Ogółem na dożywianie osób dorosłych w formie wydawanych posiłków w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. MOPS wydatkował kwotę **64.717,23 zł**: w tym:

- środki Wojewody - 48.809,53 zł
- wkład własny - 9.843,24 zł
- środki własne - 6.064,46 zł

Ponadto, posiłki na kwotę 670.166 zł zostały sfinansowane ze środków Wojewody, których dysponentem była Elbląska Rada Konsultacyjna Osób Niepełnosprawnych, w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”, natomiast w ramach środków własnych Elbląska Rada Konsultacyjna Osób Niepełnosprawnych dofinansowała posiłki lub dowóz posiłków na kwotę 213.514,10 zł dla osób, których dochód przekraczał 150% kryterium dochodowego

A zatem **łączny koszt posiłków dla osób dorosłych wyniósł 948.397,33 zł**.

W okresie sprawozdawczym z dożywiania realizowanego w formie wydawanych posiłków skorzystało ogółem **888 osób dorosłych**, w tym:

- 228 osób – obiady dowożone do miejsc zamieszkania
- 550 osób – Zakład Aktywności Zawodowej
- 1 osoba – dożywiana w AGAPE, MONAR
- 104 osoby – dożywiane w Schronisku dla Bezdomnych
- 5 osób – dożywiane w Domu Dziennego Pobytu.

(uwaga: podane powyżej liczby nie stanowią sumy liczb dożywianych osób ogółem, gdyż osoby te zmieniały formy dożywiania np. obiady w ZAZ a później obiady dowożone).

II.3. WYPOCZYNEK DZIECI.

Jak co roku, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu prowadził działania mające na celu zapewnienie zorganizowanego, aktywnego wypoczynku w czasie wakacji i w okresie ferii zimowych, dzieciom pochodzącym z rodzin pozostających w kręgu zainteresowania pomocy społecznej. W ramach akcji „wypoczynek letni”, „wypoczynek zimowy”, Ośrodek partycypował w kosztach, poprzez finansowanie wyżywienia.

II.3.1. Wypoczynek letni

Głównym celem akcji jest, aby dzieci z rodzin dysfunkcyjnych wypoczęły, zregenerowały swoje siły i powróciły do swoich domów bezpiecznie, z bagażem wspaniałych wrażeń i wspomnień, wzbogacone o nową wiedzę i doświadczenia.

W 2020 roku w okresie wakacji udzielono wsparcia dla 90 dzieci. Koszt przyznanej pomocy to kwota około **11.860,95 zł**:

1. udzielono pomocy jednemu dziecku w formie specjalnego zasiłku celowego na dofinansowanie do wypoczynku letniego (kolonii sportowej) dla członka klubu sportowego HART w wysokości 1.000,00 zł.
2. udzielono pomocy w formie dofinansowania do wypoczynku letniego poza Elblągiem na kwotę 9.250,00 zł dla 26 dzieci z rodzin zastępczych, tj. 25 świadczeń po 350,00 zł oraz 1 świadczenie w wysokości 500,00 zł.
3. z Kuratorium Oświaty w Olsztynie pozyskano 28 bezpłatnych skierowań na wypoczynek letni do miejscowości Jastrzębia Góra w terminie od 9 do 18 sierpnia 2020 r. Z wypoczynku skorzystało 23 dzieci z rodzin zastępczych oraz 4 dzieci z rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. Łącznie skorzystało 27 dzieci, jedno dziecko zrezygnowało.
4. wydano decyzje dla 5 dzieci na dożywianie w świetlicy socjoterapeutycznej Katolickiego Ruchu Antynarkotycznego „KARAN” w okresie od dnia 01 lipca 2020 r. do dnia 31 sierpnia 2020 r. Koszt dożywiania wyniósł łącznie 375,00 zł.
5. dzieci, które nie wyjechały na wakacje, w okresie od 01 lipca 2020 r. do 31 sierpnia 2020 r. miały możliwość skorzystania z dożywiania w stołówce Zakładu Aktywności Zawodowej „Elblążanka” przy ul. Winnej 9. Dział Świadczeń Socjalnych tut. Ośrodka wydał decyzje na dożywianie w stołówce ZAZ „Elblążanka” dla 1 dziecka. Kwota za posiłki – obiady w ZAZ „Elblążanka” wyniosła na 308,00 zł.

6. w okresie letnim na terenie miasta Elbląga dożywianych było 16 dzieci w przedszkolach i żłobkach. Koszt dożywiania wyniósł około 927,95 zł.

Ponadto w dniu 13 sierpnia 2020 r. w Kadynach odbyło się szkolenie windsurfingowe zorganizowane przez Stowarzyszenie „Soulriders” z Ornety, w którym udział wzięło 14 dzieci z rodzin zastępczych zawodowych, niezawodowych i spokrewnionych. Dla dzieci było to nowe doświadczenie, które zaowocowało zapisaniem się kilkorga z nich na dodatkowe zajęcia.

II.3.2. Wypoczynek w okresie ferii zimowych.

W okresie ferii zimowych 2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu objął dożywianiem łącznie 85 uczniów elbląskich szkół uczęszczających na półzimowiska, zajęcia na świetlicach, a także w Zakładzie Aktywności zawodowej „Elblążanka”.

1. Półzimowiska odbyły się w SP Nr 4, 11, 16, 21 oraz Sportowej Szkole Podstawowej Nr 3 – skierowano 65 dzieci ze szkół podstawowych. Koszt dożywiania za osobodzień wynosił 10 zł. Całkowity koszt wyniósł 3.250 zł.

2. Podczas ferii działały dwie świetlice popołudniowe:

- świetlica przy ul. Łęczyckiej 26 prowadzona przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zarząd Okręgowy w Elblągu, do której uczęszczało 9 dzieci, koszt: 661,50 zł.

- świetlica w Kościele Bożego Ciała przy ul. Robotniczej 29 prowadzona przez „Karan”, do której uczęszczało 9 dzieci, koszt: 429 zł.

3. Ponadto w okresie sprawozdawczym dzieci i młodzież mogły skorzystać z jednego gorącego posiłku podczas ferii zimowych w Zakładzie Aktywności zawodowej „Elblążanka”. Z tej formy dożywiania w 2020 r. skorzystało 2 dzieci. Łączny koszt wyniósł 294 zł.

Łącznie, sfinansowany przez Ośrodek koszt dożywiania dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych wyniósł 4.634,50 zł.

II.4. POMOC OFIAROM PRZEMOCY DOMOWEJ I PROFILAKTYKA W TYM ZAKRESIE.

II.4.1. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie (zwany dalej SOW) świadczy, dla osób i rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie, specjalistyczne usługi psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne, prawne oraz dostępne przez całą dobę usługi hostelowe. W okresie sprawozdawczym placówka posiadała 15 miejsc noclegowych.

W Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Elblągu od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r., zamieszkiwały 49 osoby, w tym: 22 kobiety i 27 dzieci.

W stosunku do mieszkańców SOW wykonywano następujące działania:

1. W zakresie interwencji – ofiarom przemocy udzielano schronienia (na okres do 3 miesięcy, z możliwością przedłużenia w uzasadnionych przypadkach) oraz natychmiastowej pomocy: w dostępie do konsultacji medycznych, psychologicznej i prawnej. Wspierano także w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej.

2. Nawiązywano współpracę z rodzinami mieszkańców przebywających w SOW i wspólnie opracowywano zasady i zakres pomocy oraz przeciwdziałania przemocy wobec ich bliskich. Współpracowano z członkami rodzin i osobami bliskim klientów Ośrodka.

3. Prowadzono oddziaływania psychologiczne i pedagogiczne oraz konsultacje wychowawcze i prawne dla mieszkańców SOW. Prowadzone były także oddziaływania terapeutyczne i edukacyjne mające na celu właściwe pełnienie obowiązków rodzicielskich przez rodziców (praca nad zwiększeniem kompetencji rodzicielskich) oraz akceptowanego społecznie radzenia sobie z nieprzyjemnymi emocjami.

W 2020 r. dla mieszkańców SOW udzielono 1.255 konsultacji:

- psychologicznych – 46
- spotkań terapeutycznych (indywidualnych) – 52 (psycholog), 68 (terapeuta)

- prawnych - 21
- socjalnych - 137
- pedagogicznych (rozmowy wspierające, motywujące i edukacyjne) - 641
- wychowawczych – 244
- medycznych - 46

W 2020 r. dla klientów nie będących mieszkańcami SOW udzielono 382 konsultacji:

- psychologicznych (psycholog) – 30
- spotkań terapeutycznych (indywidualnych) – 191 (psycholog), 16 (terapeuta)
- prawnych - 3
- socjalnych - 13
- pedagogicznych (rozmowy wspierające, motywujące i edukacyjne) - 124
- wychowawczych – 5

Łącznie udzielono **1.637** wszystkich konsultacji.

4. W stosunku do 65 osób prowadzono psychoterapię i terapię indywidualną, ukierunkowaną na wsparcie ofiar przemocy oraz nabycie umiejętności ochrony przed osobami stosującymi przemoc. 44 osób skorzystało z terapii u psychologa, natomiast 21 osób u terapeuty.

5. Prowadzono oddziaływania psychoedukacyjne i terapeutyczne wobec dzieci przebywających w SOW poprzez:

- rozmowy wspierające (radzenie sobie w sytuacjach trudnych, radzenie sobie ze stresem),
- rozmowy wspierające na temat samopoczucia,
- bajkoterapię,
- zajęcia relaksacyjne,
- ćwiczenia w prawidłowej komunikacji,
- zabawy wspomagające rozwój psychomotoryczny,
- kształtowanie prawidłowych postaw społecznych (praca w grupie, tolerancja, asertywność),
- pomoc w odrabianiu lekcji (nauka efektywnych metod nauczania, organizacja czasu),
- zabawy psychoedukacyjne,

Ponadto wobec dzieci prowadzone były również oddziaływania terapeutyczne.

Na podstawie rozmowy z rodzicem i oceny sytuacji rodzinnej oraz konsultacji z dzieckiem dokonano kwalifikacji do danej formy pomocy. Istotnym było ustalenie czy dziecko było poddane niewłaściwemu procesowi wychowawczemu, jak wyglądał obecny system rodzinny, ocen bieżącego funkcjonowania psychofizycznego dziecka dokonywana jest przez obserwację. Ustalana jest obecna sytuacja zdrowotna oraz wcześniejsze korzystanie z innych form pomocy. Ponadto ustala się czy dziecko było świadkiem przemocy lub doznawało bezpośrednio przemocy ze strony osób najbliższych, co stanowi ważny czynnik zasadności zakwalifikowania do terapii.

Łącznie przeprowadzono **187** oddziaływań psycho-edukacyjnych i terapeutycznych wobec dzieci.

Na podstawie zebranych informacji, obserwacji i rozmów sporządzono 15 Diagnoz Sytuacji Dziecka Przebywającego w SOW oraz 9 Indywidualnych Planów Pomocy Dziecka.

6. Współpracowano z innymi instytucjami, organizacjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Współpraca ta odbywała się według indywidualnych, niejednokrotnie złożonych potrzeb klienta w odpowiedzi na zaistniały problem oraz celem wymiany informacji. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w roku 2020 współpracował z następującymi instytucjami:

- Zespoły Interdyscyplinarne - uczestnictwo w grupach roboczych, zapewnienie pobytu w SOW osobom doświadczającym przemocy, udzielanie pomocy prawnej, psychologicznej, itp. osobom doświadczającym przemocy, kwalifikowanie i udział w grupie wsparcia,
- Ośrodki Pomocy Społecznej na terenie całego kraju - -zapewnianie miejsca pobytu w SOW osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, udzielanie pomocy prawnej,

psychologicznej, itp. osobom doświadczającym przemocy, kwalifikowanie i udział w grupie wsparcia, monitoring środowisk osób opuszczających SOW, udzielanie konsultacji telefonicznych z diagnostyki przemocy w rodzinie,

- Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie - udzielanie pomocy: prawnej, psychologicznej, itp. osobom doświadczającym przemocy, organizowanie pomocy dla osób doświadczających przemocy rodzinie będących wychowankami placówek opiekuńczo – wychowawczych, rodzin zastępczych, udział w opracowywaniu powiatowego programu osłonowego dla osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- Sądy, kuratorzy sądowi - udzielanie pomocy: prawnej, psychologicznej, itp. osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, organizowanie pomocy dla osób, które opuściły SOW, zapewnienie możliwości korzystania ze wsparcia psychologicznego, pedagogicznego, konsultacji opiekuńczo-wychowawczych,
- Policja - ochrona ofiar przemocy w rodzinie przed sprawcą, uczestnictwo pracowników SOW w postępowaniach karnych, współpraca w indywidualnych sprawach mieszkank SOW,
- szkoły, którym podlegają dzieci mieszkańców - kontakty osobiste i telefoniczne pracowników SOW z pedagogami, wychowawcami, psychologami szkolnymi, celem udzielenia wszechstronnej pomocy dzieciom,
- Ośrodek dla Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem prowadzony przez Polskie Centrum Mediacji w Elblągu - w ramach swoich funduszy finansuje naszym podopiecznym: dopłaty do wynajmu mieszkań, bony żywnościowe; ponadto świadczy pomoc w formie poradnictwa: prawnego i psychologicznego,
- Poradnie Profilaktyki i Ośrodki Terapii Uzależnień - diagnostyka osób z uzależnieniami, udzielanie tym osobom pomocy i wsparcia, zgodnie z ofertą ośrodka; udział w terapiach indywidualnych i grupowych,
- Służba zdrowia: przychodnie lekarskie (lekarz rodzinny, pediatra), poradnie specjalistyczne, prywatna pielęgniarki środowiskowe - -umożliwianie korzystania z pomocy lekarskiej i pielęgniarskiej dla mieszkańców SOW, przyspieszanie terminów wizyt u specjalistów, prywatny gastrolog dziecięcy, po uzgodnieniach z koordynatorem SOW - za diagnostykę dzieci naszych mieszkańców nie pobiera pieniędzy,
- Regionalne Centrum Wolontariatu w Elblągu - np. pomoc w opiece nad dziećmi podczas trwania grupy wsparcia,
- Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej. Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży - udzielanie osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej pomocy w osiągnięciu równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, udzielanie tymczasowego schronienia, wymiana informacji na temat funkcjonowania klienta,
- Szpital Psychiatryczny w Elblągu - diagnozowanie i leczenie pacjentów z zaburzeniami psychicznymi, detoksykacja osób z uzależnieniem od alkoholu, psychoedukacja - program edukacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i prowadzenie psychoterapii indywidualnej i grupowej,
- Poradnia Zdrowia Dzieci i Młodzieży „Karan” - porada lekarska diagnostyczna, porada lekarska terapeutyczna, porada psychologiczna diagnostyczna, porada psychologiczna, sesje wsparcia psychospołecznego,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci - Udział rodziców w warsztatach wzmacniających potencjał wychowawczych „Rodzic zawsze w pogotowiu”,
- Urząd Miasta Elbląg - Departament Świadczeń Rodzinnych, udział w „Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”,
- Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne - diagnozowanie dzieci i młodzieży w celu określenia indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych dziecka,
- Elbląskie Centrum Integracji Społecznej – aktywizacja zawodowa klientów.

7. Kontynuowano działania mające na celu edukację i nabycie umiejętności w zakresie:

- dbania o higienę - ramach realizacji działań odbywały się z mieszkańcami spotkania, rozmowy na temat należytego dbania o higienę osobistą oraz wokół siebie; spotkania polegały na pogadance przeprowadzonej przez pracownika ośrodka,
- wdrażania zasad zdrowego odżywiania się i prowadzenia zdrowego trybu życia dla mieszkańców SOW – występujące trudności w zakresie zdrowego odżywiania minimalizowano podczas rozmów indywidualnych, wspólnego spędzania czasu w podczas przygotowywania posiłków, co miało bezpośredni wpływ na rozwijanie umiejętności dotyczących przyrządzania posiłków i racjonalnego gospodarowania produktami żywnościowymi.

8. Prowadzony był trening asertywności - spotkania grupowe skierowane były do osób doświadczających przemocy ze strony bliskich osób; celem spotkań było przedstawienie podstawowych informacji dotyczących asertywności, a przede wszystkim umożliwienie uczestniczkom przećwiczenia w bezpiecznych warunkach omawianych zagadnień; tematy poruszone na spotkaniach: czym jest asertywność(jak mówić "nie"), asertywne wyrażanie złości i gniewu, obrona przed agresją.

9. Na terenie ośrodka prowadzona była także Grupa Wsparcia dla Osób Doświadczających Przemocy w Rodzinie. Spotkania grupowe skierowane były do osób doświadczających przemocy ze strony bliskich osób. Grupa miała charakter otwarty, co oznacza, że można do niej dołączyć w dowolnym momencie jej trwania. Każde spotkanie trwało ok. 1,5 godziny i podzielone było na dwie części. Pierwsza dotyczy bieżących spraw i sytuacji uczestników. Każdy ma możliwość podzielenia się swoimi doświadczeniami, omówienia ich i uzyskania informacji zwrotnych od grupy i terapeutów. Druga część spotkania przeznaczona była na wątki edukacyjne.

Cele grupy:

- zatrzymanie przemocy domowej.
- wsparcie emocjonalne
- próba zwalczenia poczucia bezradności wobec problemu
- budowanie siły, nadziei i poczucia wartości wśród uczestników
- psychoedukacja dotycząca przemocy i sposobów radzenia sobie z nią oraz z jej skutkami
- nabywanie nowych, konstruktywnych zachowań
- podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych
- rozpoznanie i poszukiwanie własnych celów życiowych
- poznanie własnych praw i możliwości
- uczenie się nowych konstruktywnych zachowań
- uczenie się tworzenia trwałych bliskich związków oraz nowych konstruktywnych relacji z innymi ludźmi
- sposoby radzenia sobie z lękami i stresem

Tematy poruszane na spotkaniach były dostosowane do potrzeb podopiecznych:

- Co to jest przemoc i jakie są jej rodzaje?
- Przyczyny i skutki przemocy w rodzinie.
- Przekonania, mity i stereotypy na temat przemocy.
- Cykle przemocy, moc fazy miodowego miesiąca.
- Portret ofiary przemocy.
- Portret sprawcy przemocy.
- Na czym polega syndrom wyuczonej bezradności i jak mu przeciwdziałać?
- Wpływ przemocy domowej na dzieci i sposoby postępowania z nimi.
- System wsparcia (kto może pomóc). Jak informować innych o sytuacji przemocy?
- Strategie obronne w sytuacji przemocy – skuteczne i nieskuteczne metody obrony.
- Procedura Niebieskiej Karty.
- Moje poczucie własnej wartości. Jak je wzmacniać?

- Moje prawa
- Jak dbać o siebie i swoje potrzeby
- Asertywność

W okresie sprawozdawczym odbyło się 5 spotkań, w których łącznie uczestniczyło 8 kobiet. W miesiącu marcu 2020 r., mając na względzie zdrowie i bezpieczeństwo klientów oraz pracowników SOW, spotkania grupy wsparcia zostały wstrzymane do odwołania z uwagi na stan epidemiologiczny w naszym kraju.

10. W okresie od 01.01.2020 r. - 31.12.2020 r. we współpracy z innymi instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie monitorowano sytuację rodzinną 16 rodzin, klientów SOW – byłych mieszkańców – przez okres 6 miesięcy.

11. W 2020 roku dokonano działania zmierzające do utrzymania i podniesienia jakości świadczonych usług na rzecz ofiar przemocy w rodzinie:

- remont łazienki i pokoi mieszkalnych na potrzeby klientów SOW,
- doposażenie Ośrodka w artykuły biurowe, szkolne, gry i zabawki edukacyjne niezbędne do prowadzenia zajęć terapeutycznych i zajęć plastycznych, a także zakup gier edukacyjnych i zabawek dla dzieci przebywających w SOW,
- doposażenie Ośrodka w niezbędne artykuły gospodarstwa domowego oraz renowacja mebli tapicerowanych.

II.4.2. Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy.

Obowiązek realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie określony został przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Program ten stanowi część całego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz uzupełnia różne formy interwencji prawnych i administracyjnych, podejmowanych wobec sprawców. Podstawowym celem tych wszystkich działań jest powstrzymanie sprawców i zakończenie przemocy w rodzinie.

W roku 2020 program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc odbył się w okresie od 2 września 2020 r. do 23 grudnia 2020 r. Prowadzący zostali wyłonieni w wyniku naboru w lipcu 2020 r. Posiadali odpowiednie kwalifikacje zgodne z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r.

Na realizację programu pozyskano środki z Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie. Całkowity koszt realizacji programu to: 8.459,69 zł.

Głównym celem programu jest rozpoznanie i zmiana zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie. Cele szczegółowe to:

- zaprzestanie czynów przemocy przez sprawców i redukcja zachowań agresywnych u uczestników.
- kształtowanie postaw partnerstwa i szacunku wobec kobiet, dzieci i innych ludzi, oraz odpowiedzialność za stosowaną przemoc.
- kształtowanie umiejętności wychowawczych, bez stosowania przemocy wobec dzieci.
- naprawa moralna, etyczna, kulturowa, obyczajowa uczestników programu.
- konstruktywne kształtowanie sumienia czyli mechanizmu kontroli wewnętrznej.

Rekrutacji uczestników dokonano na bazie współpracy z instytucjami działającymi w obszarze pomocy społecznej: kuratorami, asystentami, pracownikami zespołu interdyscyplinarnego, prokuratury. Najwięcej zgłoszeń otrzymaliśmy od zespołu interdyscyplinarnego – 29, kuratorzy przysłali 2 zgłoszenia. W sumie wysłaliśmy 31 zaproszeń. Na pierwsze spotkanie, które miało charakter indywidualnej rozmowy przyszło 7 osób. Ostateczny skład grupy stanowiło 10 osób, z czego 8 mężczyzn i 2 kobiety. Program ukończyło 6 osób (obecność powyżej 50%). Zajęcia stacjonarne odbywały się zgodnie z reżimem sanitarnym, odległość między uczestnikami wynosiła 2 metry, mierzona była temperatura ciała, sala była każdorazowo dezynfekowana, uczestnicy i prowadzący używali maseczek. W związku z wprowadzonymi w dniu 17 października 2020 r. rządowymi obostrzeniami, w tym zakazem organizacji spotkań powyżej 10 osób od 25 listopada 2020 r. zajęcia warsztatowe jak i indywidualne odbywały się zdalnie. Program obejmował w sumie

13 spotkań, w tym 11 spotkań grupowych (41 godzin) i po 2 spotkania indywidualne: na początku i na zakończenie zajęć (19 godzin). W roku 2020 program wynosił w sumie 60 godzin. Oparty był na programie „Rodzina”. Monitoring zmian w zachowaniu uczestników będzie prowadzony zgodnie z wytycznymi urzędu wojewódzkiego przez okres dwóch lat. Zakończy się w roku 2023.

II.4.3. Realizacja grupy wsparcia „Odzyskać siebie”.

W ramach partnerstwa Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu z Aresztem Śledczym w Elblągu kontynuowano realizację projektu Grupa wsparcia „Odnaleźć siebie” dla mężczyzn, którzy przebywali w izolacji penitencjarnej. Głównym założeniem grupy wsparcia było zwiększenie kompetencji społecznych osób opuszczających izolację penitencjarną i pomoc w odnalezieniu się w warunkach wolnościowych. Grupą docelową były osoby pomiędzy 21 a 40 rokiem życia. Celem spotkań było wsparcie emocjonalne oraz pomoc w radzeniu sobie z różnymi trudnościami i problemami. Spotkania indywidualne i grupowe realizowane były w pomieszczeniach udostępnionych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu. Konsultacje prowadzone były przez mł. psychologa Aresztu Śledczego w Elblągu. W 2020 r. w okresie od stycznia do marca odbyły się 3 spotkania, w których uczestniczyła 1 osoba.

Spotkania prowadzone były bezkosztowo.

Ze względu na wystąpienie stanu epidemii COVID-19 kontynuowanie dalszych spotkań było niemożliwe.

II.4.4. Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym.

W okresie sprawozdawczym jeden pracownik (zatrudniony w Zespole Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie) zapewniał obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Miasto Elbląg, powołanego przez Prezydenta Miasta.

Ponadto w celu zapewnienia należytej jakości oraz skuteczności prowadzonych działań z zakresu pomocy społecznej, w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonowały 4 stanowiska pracy pracowników socjalnych zajmujących się wyłącznie sprawami „Niebieskich Kart”, które usytuowane były w Zespole Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

1. W okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. w Gminie Miasto Elbląg realizowanych było 1.243 procedury Niebieska Karta, z czego:

- 992 procedury NK wszczęte w latach poprzednich i nie zakończone do 31 grudnia 2019 roku,
- 251 procedur NK z 2020 roku.

Do dnia 31 grudnia 2020 r. zakończonych zostało łącznie 231 procedury NK.

2. W okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w Elblągu wpłynęło 251 wypełnionych formularzy „Niebieskiej Karty” cz. „A”, z tego:

- 211 NK – „A” założone przez przedstawicieli Policji,
- 26 NK – „A” założone przez przedstawicieli jednostek pomocy społecznej,
- 6 NK – „A” założone przez pracowników resortu edukacji,
- 2 NK – „A” założone przez pracowników służby zdrowia,
- 6 NK – „A” przekazane przez Przewodniczących Zespołów Interdyscyplinarnych z innych gmin.

W przypadku 49 NK „A” osoby wskazane, jako doświadczające przemocy w rodzinie były w wieku powyżej 60 roku życia. Dotyczyło to: 41 kobiet i 8 mężczyzn.

W przypadku 20 NK „A” osoby wskazane, jako doświadczające przemocy w rodzinie były osoby niepełnoletnie.

3. W okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. odbyło się 29 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, których obsługę organizacyjno-techniczną prowadził pracownik Ośrodka. Posiedzenia Zespołu odbywały się zgodnie z art. 9a ust. 7 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i w trakcie spotkań członkowie ZI

zapoznawali się z nowymi NK, analizowali zapisy w każdej nowej „Niebieskiej Karcie” i w zależności od zawartych w niej informacji dotyczących sytuacji rodzinnej powoływane były grupy robocze.

W okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. odbyły się łącznie 402 posiedzenia grup roboczych, z tego:

- zorganizowano 112 spotkania, na które zostały zaproszone osoby doświadczające przemocy w rodzinie oraz wezwane osoby wskazane w NK „A”, jako stosujące przemoc w rodzinie,
- odbyło się również 290 dodatkowych spotkań grup, w trakcie których podsumowywano efekty dotychczasowych działań, modyfikowano indywidualny plan pomocy rodzinie lub sporządzano protokoły o zakończeniu prowadzonych działań, a także wzywano osoby podejrzane o stosowanie przemocy lub zapraszano osoby wobec, których zaistniało podejrzenie, że doświadczają przemocy.

4. W okresie sprawozdawczym w ramach realizacji procedury NK skierowano wnioski do n/w instytucji:

- a) w 16 sprawach skierowano do Prokuratury Rejonowej w Elblągu zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- b) do Sądu skierowano łącznie 15 wniosków, w tym:
 - 6 wniosków o wgląd w sytuację opiekuńczą małoletnich w rodzinach, w których dzieci są dotknięte przemocą w rodzinie, są świadkami przemocy wobec osób dorosłych, lub też stwierdzone zostały zaniedbania opiekuńcze wobec małoletnich,
 - 3 zażalenia na umorzenie dochodzenia
 - 3 wnioski w sprawie wykonania orzeczeń
 - 2 wnioski w sprawie przekazania bieżącej informacji o rodzinie
 - 1 wniosek w sprawie demoralizacji małoletniego
- a) do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skierowano 20 wniosków w sprawie leczenia odwykowego
- b) do kuratorów zawodowych skierowano 1 informację o kolejnych incydentach z użyciem przemocy przez osoby objęte dozorem lub nadzorem.

II.5. POMOC NA RZECZ OSÓB STARSZYCH I Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI.

Osoby starsze i z niepełnosprawnościami, które w ramach własnych możliwości i uprawnień nie są w stanie zaspokoić swoich potrzeb życiowych, pozostają w kręgu szczególnego zainteresowania pomocy społecznej. Seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami oraz ciężko chore korzystają z całego katalogu świadczeń określonych w ustawie o pomocy społecznej. W zależności od potrzeb, przyznawana jest pomoc w formach pieniężnych, w tym także w formie specjalnych zasiłków, przewidzianych ustawą dla osób/rodzin o dochodach przekraczających kryterium dochodowe a znajdujących się w szczególnych sytuacjach. Seniorzy i osoby z niepełnosprawnościami korzystają również ze wsparcia w formach rzeczowych i pomocy usługowej w miejscu zamieszkania lub placówkach dziennego pobytu. W przypadku braku możliwości zapewnienia środowiskowej pomocy w formie usług opiekuńczych, osoby starsze i z niepełnosprawnościami umieszczane są w placówkach pomocy społecznej o charakterze pobytu całodobowego. Na rzecz osób starszych i z niepełnosprawnościami prowadzone jest również poradnictwo specjalistyczne oraz praca socjalna.

Z danych sprawozdawczych za 2020 r. wynika, że wśród wszystkich korzystających z pomocy Ośrodka znajdowało/y się:

- 1.306 rodzin emerytów i rencistów (1.794 osoby gospodarujące w tych rodzinach), a wśród tych rodzin:
 - 1.009 osób to osoby gospodarujące samotnie,
 - 182 rodziny prowadziły gospodarstwa dwuosobowe,
 - 65 rodzin to rodziny trzyosobowe,
 - 50 rodzin, w których gospodarstwa domowe liczyły 4 i więcej osób

- 1.507 rodzin, których trudną sytuację życiową powodowała m.in. niepełnosprawność członków rodzin,
- 1.903 rodziny, w których występowała długotrwała lub ciężka choroba członków rodzin.

W Ośrodku, zadania w zakresie rozeznawania potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami i udzielania pomocy osobom wymagającym wsparcia realizowały Dział Usług i Dział Świadczeń Socjalnych.

II.5.1. Kierowanie do domów pomocy społecznej.

W okresie sprawozdawczym do domów pomocy społecznej zostało skierowanych 41 osób z terenu Miasta Elbląga. W przypadku 3 osób wydano decyzję odmowną ws. skierowania do domu pomocy społecznej. W przypadku 25 osób decyzja o skierowaniu została wydana na wniosek strony, natomiast 16 osób skierowano na podstawie prawomocnego postanowienia Sądu, co stanowi prawie 39% wszystkich skierowań.

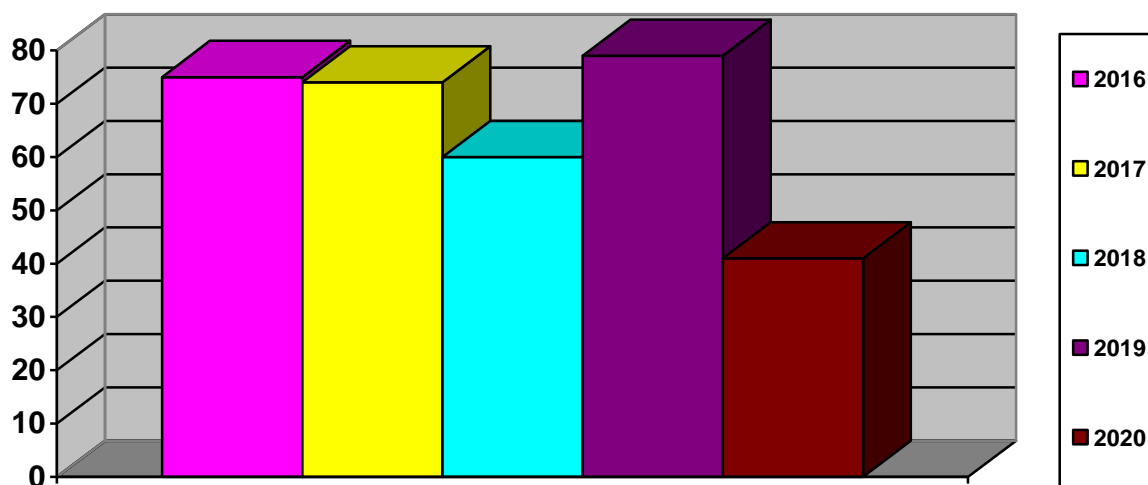
W okresie sprawozdawczym mieszkańcy Elbląga zostali skierowani do następujących typów domów pomocy społecznej:

- 32 osoby skierowano do dps dla osób w podeszłym wieku oraz przewlekłe somatycznie chorych,
- 9 osób skierowano do dps dla osób przewlekłe psychicznie chorych.

Spośród wszystkich osób skierowanych do domów pomocy społecznej w roku 2020 było 25 kobiet i 16 mężczyzn. 59% skierowań dotyczyło osób samotnych.

Liczbę skierowań do domów pomocy społecznej na przestrzeni lat 2016 - 2020 obrazuje poniższy wykres.

Wykres 8 Liczba skierowań do domów pomocy społecznej na przestrzeni lat 2016 – 2020

Według stanu na koniec roku sprawozdawczego w ewidencji Ośrodka znajdowało się 26 mieszkańców Elbląga, oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej. Spośród tych osób, 19 miało wydaną decyzję o skierowaniu do domów pomocy w Elblągu, w tym:

- 17 osób do DPS „Niezapominajka”,
- 2 osoby do DPS przy ul. Pułaskiego 1c.

Ponadto 7 osób oczekiwało na umieszczenie w domach pomocy społecznej usytuowanych poza Elblągiem, w tym:

- 6 osób w dps dla osób przewlekłe psychicznie chorych,
- 1 osoba w dps dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie.

Ilość osób umieszczonych w domach pomocy społecznej w okresie sprawozdawczym oraz osób oczekujących na umieszczenie w placówkach całodobowych - według stanu na koniec 2020 r. - przedstawia poniższa tabela.

Tab.9. Ilość osób umieszczonych w DPS w 2020 r. oraz ilość osób oczekujących na miejsce - wg stanu na dzień 31.12.2020 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2020 r.
1.	Osoby umieszczone w DPS - ogółem	35
	z tego:	
	1) osoby umieszczone w DPS na terenie Elbląga	20
	w tym:	
	a) mieszkańcy Elbląga	14
	b) mieszkańcy innych powiatów	6
	2) Osoby umieszczone w DPS w innych powiatach	15
	w tym:	
	a) w DPS dla osób w podeszłym wieku	7
	b) w DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	
	c) w DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych	8
2.	Osoby oczekujące na umieszczenie w DPS – ogółem (wg stanu na dzień 31.12.2020r.)	30
	z tego:	
	1) osoby oczekujące na umieszczenie w DPS na terenie Elbląga	23
	w tym:	
	a) mieszkańcy Elbląga	19
	b) mieszkańcy innych powiatów	4
	2) osoby oczekujące na umieszczenie w DPS w innych powiatach	7
	a) w DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych	6
	b) w DPS dla osób niepełnosprawnych intelektualnie	1

W okresie sprawozdawczym zostało wydanych 15 postanowień i 626 decyzji administracyjnych dotyczących kierowania, odpłatności i umieszczania mieszkańców Elbląga w domach pomocy społecznej. W przypadku decyzji dotyczących osób umieszczonych w domach pomocy społecznej po 01.01.2004 r., wyciągi z tych decyzji, Ośrodek na bieżąco przekazywał do Departamentu Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Elblągu, który koordynuje przekazywanie środków finansowych przez Gminę Miasto Elbląg do odpowiednich placówek.

Ponadto Ośrodek prowadził działania przedwindykacyjne w sprawach należności z tytułu opłat wnoszonych za pobyt osób w domach pomocy społecznej. W okresie sprawozdawczym przekazano osobom zobowiązanym do partycypacji w opłatach za pobyt członka ich rodziny w domu pomocy społecznej, 22 pisma informacyjne dotyczące niedopłat oraz 28 informacji o nadpłatach. Do dnia 31.12.2020 r. do Działu Finansowo – Księgowego przekazano 38 spraw osób, które nie wywiązywały się z obowiązku ponoszenia odpłatności za pobyt członków swoich rodzin w domach pomocy społecznej, w celu przeprowadzenia postępowania egzekucyjnego i wydania stosownych decyzji administracyjnych, w sprawie zwrotu należności za świadczenia z pomocy społecznej.

II.5.2. Kierowanie do placówek dziennego pobytu i ośrodków wsparcia.

Osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze lub posiłek, świadczone w ośrodku wsparcia.

Do środowiskowego domu samopomocy kierowane są osoby, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększania zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej.

Z kolei do domu dziennego pobytu kierowane są osoby, które z uwagi na stan zdrowia

wymagają pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych. Celem tej formy wsparcia jest organizacja czasu wolnego i aktywizacja społeczna seniorów.

W roku 2020 do środowiskowych domów samopomocy uczęszczały łącznie 242 osoby (w tym 238 osób z Gminy Miasto Elbląg oraz 4 osoby spoza gminy). Dla 8 osób wydano decyzję kierującą do śds bez podania terminu przyjęcia – osoby te oczekują nadal na miejsce. Spośród osób uczęszczających do placówek dziennego pobytu 21 osób objętych było także pomocą Ośrodka w formie usług opiekuńczych, natomiast 4 osoby korzystały ze specjalistycznych usług opiekuńczych. W wyniku rezygnacji z uczestnictwa, bądź zgonu klienta łączny stan uczestników śds na koniec grudnia 2020 r. wyniósł 211 osób (plus 8 osób oczekujących).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przyznaje pomoc w formie skierowania do środowiskowego domu samopomocy i ustalenia odpłatności za usługi tam świadczone w trybie decyzji administracyjnych. Osoby kierowane są na pobyt dzienny oraz całodobowy. Okres skierowania na pobyt dzienny uzależniony jest od indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego przygotowywanego przez zespół wspierająco-aktywizujący w śds. Skierowanie osoby na pobyt całodobowy następuje w przypadku wystąpienia potrzeby spowodowanej sytuacją życiową lub rodzinną osoby albo w przypadku realizacji całodobowego treningu samoobsługi i umiejętności społecznych w ramach indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego.

W związku z panującą w kraju sytuacją epidemiczną działalność środowiskowych domów samopomocy ulegała okresowym zawieszaniom, natomiast osoby ponoszące odpłatność za usługi świadczone w śds były na ich wniosek zwalniane z odpłatności za okres niekorzystania z usług świadczonych w tych placówkach.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu posiada zawarte porozumienia pomiędzy Gminą Miasto Elbląg a innymi Gminami, tj: Gminą Elbląg, Gminą Pasłęk oraz Gminą Malbork, w ramach których osoby z niepełnosprawnością mają możliwość uczestnictwa w zajęciach prowadzonych w Środowiskowym Domu Samopomocy przy ul. Saperów 14 D prowadzonym przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Elblągu przy ul. 1-go Maja 1 oraz w Środowiskowym Domu Samopomocy w Elblągu przy ul. Zamkowej 16a.

W roku 2020 w ramach tych porozumień do ŚDS w Elblągu uczęszczały 4 osoby, w tym 3 osoby do Środowiskowego Domu Samopomocy przy ul. Saperów 14 D oraz 1 osoba do Środowiskowego Domu Samopomocy w Elblągu przy ul. Zamkowej 16a.

W roku 2020 do Domu Dziennego Pobytu prowadzonego przez Dom Pomocy Społecznej „Niezapominajka” przy ul. Toruńskiej 17, uczęszczało łącznie 48 osób. Spośród osób uczęszczających do placówki 2 osoby objęte były także pomocą Ośrodka w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. W wyniku rezygnacji z uczestnictwa, bądź zgonu klienta łączny stan uczestników DDP na koniec grudnia 2020r. wyniósł 37 osób.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przyznaje pomoc w formie skierowania do domu dziennego pobytu i ustalenia odpłatności za usługi tam świadczone oraz pomoc w formie posiłków w domu dziennego pobytu w trybie decyzji administracyjnych. Osoby kierowane są na pobyt dzienny.

W okresie sprawozdawczym wydano łącznie 787 decyzji administracyjnych ws. placówek dziennego pobytu, ośrodków wsparcia. Decyzji przyznających pobyt było 414, w tym: 356 decyzji dotyczących środowiskowych domów samopomocy i 58 decyzji dotyczących dziennego domu pobytu.

II.5.3. Usługi dla osób starszych i niepełnosprawnych.

II.5.3.1. Usługi opiekuńcze.

Świadczenie usług opiekuńczych jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Dysponentem środków finansowych był Departament Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego. Od 1 stycznia 2020 r. do 29 lutego 2020 r. cena 1 godziny usług opiekuńczych w zależności od rodzaju świadczonej pomocy wynosiła: usługi porządkowe – 19,26 zł, usługi pielęgnacyjne – 20,23 zł, usługi weekendowe (w tym w dni

święteczne) – 24,33 zł. Od 1 marca 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. cena 1 godziny usług opiekuńczych w zależności od rodzaju świadczonej pomocy: usługi porządkowe – 24,00 zł, usługi pielęgnacyjne – 26,00 zł, usługi weekendowe (w tym w dni świąteczne) – 28,00 zł.

Klienci Ośrodka mogli korzystać z usług opiekuńczych świadczonych przez opiekunki z następujących organizacji:

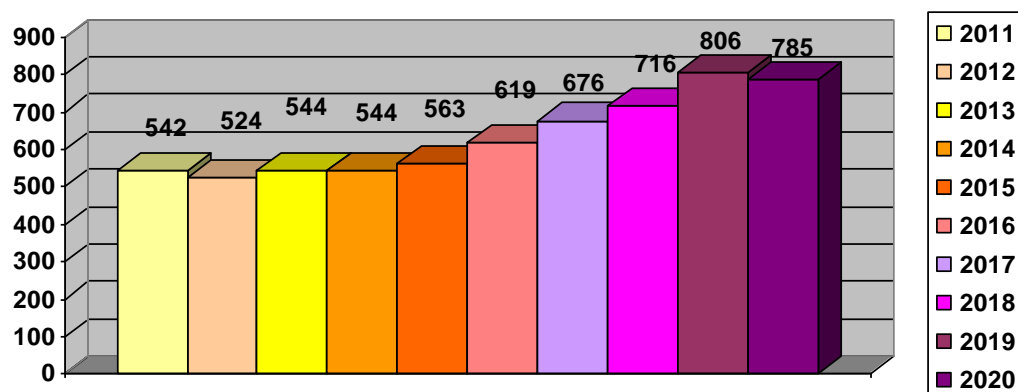
- 1) Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Elblągu, z którym Prezydent Miasta Elbląg zawarł umowę na realizację zadania
- 2) Elbląskie Stowarzyszenie Pomocy Humanitarnej im. Św. Łazarza „Lazarus” w Elblągu, z którym Prezydent Miasta Elbląg zawarł umowę na realizację zadania

W 2020 roku pomocą w formie usług opiekuńczych objętych zostało 785 środowisk z terenu miasta Elbląga (812 osób, w tym 27 rodzin). Średnio miesięcznie z pomocy opiekuna korzystały 552 osoby. Średni wiek osób korzystających z pomocy w formie usług opiekuńczych wynosił 79 lat. Najwięcej osób korzystających z usług opiekuńczych było w wieku powyżej 75 lat, stanowiły one 69% wszystkich osób korzystających z tej formy pomocy.

Niewielki spadek liczby osób korzystających z pomocy w formie usług opiekuńczych w roku 2020 spowodowany był wystąpieniem i ogłoszeniem od 14 marca do odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2. Wiele osób z obawy o własne zdrowie lub zdrowie rodziny nie decydowało się na skorzystanie z pomocy w formie usług opiekuńczych.

Liczbę osób korzystających z usług opiekuńczych w Elblągu na przestrzeni ostatnich 10 lat przedstawia poniższy wykres.

Wykres 9 Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych na przestrzeni ostatnich 10 lat

W roku 2020 zgodnie z wydanymi decyzjami administracyjnymi zaplanowano do wypracowania ogółem 232.756,5 godzin usług opiekuńczych. Wypracowano łącznie 203.663,5 godzin usług, z czego:

- PCK – 97.988 godz.
- ESPH „Lazarus” – 105.675,5 godz.

Najwięcej godzin wypracowano przy realizacji usług pielęgnacyjnych, w roku 2020 zrealizowano ich 99.611 godzin. Usług porządkowych wypracowano 79.560 godzin, natomiast usług w weekendy i dni świąteczne zrealizowano 24.492,5 godz.

Różnica 29.093 godzin między godzinami zaplanowanymi, a nie wypracowanymi przez organizatorów wynika m.in. z tego, że podopieczni zostali umieszczeni w domach pomocy społecznej, wyjeżdżali do rodziny lub rodzina przyjechała do nich, trafiali do szpitali, wstrzymywali usługi z uwagi na okresową poprawę stanu zdrowia. W roku 2020 duża liczba niewypracowanych godzin usług opiekuńczych spowodowana była również zawieszaniem usług przez podopiecznych w związku z zagrożeniem zakażeniem wirusem COVID-19. Następowaly też zgony osób korzystających z usług oraz rezygnacje ze świadczonej pomocy. Organizatorzy usług borykali się także z problemami kadrowymi.

W okresie sprawozdawczym wydano 1.868 decyzji administracyjnych dotyczących usług opiekuńczych. Na dzień 31 grudnia 2020 r. klientom Ośrodka korzystającym z usług opiekuńczych oraz osobom zobligowanym do ponoszenia odpłatności za usługi na podstawie podpisanych umów wystawiono 5.156 faktur VAT oraz 690 faktur korygujących. Ponadto na prośbę klientów wystawiono 40 duplikatów faktur. W roku 2020 za pośrednictwem poczty polskiej wysłano 1932 faktury tj. 37% wystawionych faktur. Pozostałe faktury były odbierane osobiście przez osoby wnoszące opłaty w kasie lub dostarczane przez opiekunki do miejsca zamieszkania. Co miesiąc wysyłane były także informacje dotyczące odpłatności za usługi opiekuńcze drogą elektroniczną do osób, które wyraziły taką potrzebę. W roku 2020 wysłano 523 maile dotyczące odpłatności za usługi opiekuńcze.

Analogicznie jak w latach poprzednich podejmowane były działania przedwindykacyjne, w ramach których pracownicy Ośrodka informowali podopiecznych o powstałych zadłużeniach i przypominali o konieczności regulowania na bieżąco opłat za usługi opiekuńcze.

Dbając o jakość usług realizowanych, w roku 2020 zgłoszenia dotyczące zastrzeżeń co do jakości świadczonych usług opiekuńczych lub zgłoszenia od organizatorów usług dotyczące podopiecznych były przyjmowane przez pracowników Ośrodka, następnie ewidencjonowane i natychmiast (drogą telefoniczną lub mailową) przekazywane do osób odpowiedzialnych za organizację usług w poszczególnych podmiotach świadczących usługi opiekuńcze lub do pracowników socjalnych, w celu podjęcia stosownych działań. Zgłoszenia te dotyczyły m.in.: niewykonywania usług przez opiekunkę zgodnie z zakresem ustalonym w decyzji administracyjnej, braku punktualności u opiekunki, nieobecności opiekunki, niewłaściwego zachowania opiekunki, samowolnej zmiany godzin pracy przez opiekunkę. Organizatorzy usług zgłaszali problemy z poszczególnymi podopiecznymi.

W ramach nadzoru nad realizacją usług opiekuńczych, w tym zapewnienia prawidłowego, rzetelnego i efektywnego wydatkowania środków finansowych na realizację zadania oraz rzetelnego rozliczania się ze świadczeniobiorcami usług w Ośrodku stosowane były następujące zasady rozliczeń miesięcznych:

- podmioty świadczące usługi opiekuńcze przekazywały do MOPS grafiki pracy opiekunek na każdy miesiąc,
- po zakończeniu każdego miesiąca podmioty świadczące usługi przekazywały do MOPS rozliczenia wykonania usług opiekuńczych w danym miesiącu. Lista zawierała dane osobowe osoby objętej usługami, adres zamieszkania, liczbę godzin usług planowanych do wykonania, liczbę godzin wypracowanych, cenę za 1 godzinę usługi, odpłatność za usługi wykonane w danym miesiącu, liczbę nie wypracowanych godzin usług opiekuńczych. Listy te były weryfikowane pod względem zgodności (danych dotyczących osoby, liczby godzin wynikających z decyzji administracyjnej, ceny 1 godziny usługi wg decyzji administracyjnej, prawidłowość obliczenia należności łącznej). Na podstawie zweryfikowanej listy przygotowywane były faktury VAT dla poszczególnych osób korzystających z odpłatnych usług opiekuńczych,
- do miesięcznego rozliczenia dołączana była lista osób, u których nie wykonano wszystkich planowanych godzin usług z wyjaśnieniem przyczyn takiej sytuacji.

II.5.3.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Jedną z form pomocy świadczonej na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi są specjalistyczne usługi opiekuńcze, świadczone w miejscu zamieszkania podopiecznego przez wyspecjalizowane pielęgniarki (tzw. neuropsychiatryczne) zatrudnione w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Pułaskiego 1c. Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej ustala cenę 1 godziny usługi, na podstawie przedstawionej mu przez Dyrektora DPS kalkulacji kosztów.

W 2020 roku z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystały **73 osoby z zaburzeniami psychicznymi, pochodzące z 72 środowisk rodzinnych.**

Koszt i jednocześnie cena 1 godziny usług specjalistycznych wynosiła w okresie od dnia 01.01. do 31.12.2020 r. 47,38 zł i kwota ta stanowiła podstawę do naliczania wysokości

odpłatności ponoszonej przez usługobiorcę, po uwzględnieniu wskaźników procentowych określonych w rozporządzeniu. Przepisy rozporządzenia zezwalają na zaniechanie pobierania odpłatności w przypadkach, gdy jest ona niższa niż 20,00 zł za miesiąc oraz stosowanie zwolnienia z ponoszenia odpłatności w przypadkach określonych w rozporządzeniu.

W 2020 roku wg wydanych decyzji administracyjnych zaplanowano do wypracowania 5.901 godzin. Pielęgniarki wypracowały w środowiskach łącznie 3.084 godziny. Różnica 2.817 godzin wynika głównie z faktu, że wstrzymane zostały wejścia w środowiska pielęgniarek neuropsychiatrycznych w związku z ogłoszeniem od 14 marca do odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2. W miesiącach kwiecień – lipiec pielęgniarki neuropsychiatryczne „monitorowały” środowiska „zdalnie” – kontaktując się telefonicznie, organizując wsparcie za pomocą bliskich. Niewypracowane godziny specjalistycznych usług opiekuńczych wynikały również z faktu, iż osoby z zaburzeniami psychicznymi na różnych etapach choroby niechętnie przyjmują oferowaną im pomoc, często też są hospitalizowane, wyjeżdżają do rodzin itp. Na różnicę godzin niewypracowanych miały również wpływ braki kadrowe, co generowało zwiększone ilości godzin niewypracowanych.

W okresie sprawozdawczym wydano 128 decyzji administracyjnych dotyczących specjalistycznych usług opiekuńczych.

W okresie sprawozdawczym 23 osoby zobowiązane były do wnoszenia odpłatności, zaś pozostałe osoby miały przyznane bezpłatne usługi, były zwolnione z odpłatności, bądź też wysokość ustalonej opłaty w skali miesiąca nie przekroczyła kwoty 20,00 zł i odpłatności nie pobierano. Najczęściej powodem zwolnienia z odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze był fakt przyznania danej osobie więcej niż 1 rodzaju usług.

Koordinowanie wpływu należności leży w gestii Departamentu Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Elblągu. Pracownik Ośrodka przygotowywał co miesiąc wykaz należności za specjalistyczne usługi opiekuńcze na podstawie otrzymywanej z DPS listy zrealizowanych godzin usług przez pielęgniarki neuropsychiatryczne. Listy te były weryfikowane pod względem zgodności (danych dotyczących osoby, liczby godzin wynikających z decyzji administracyjnej, ceny 1 godziny usługi wg decyzji administracyjnej, prawidłowość obliczenia należności łącznej). Następnie wykaz należności za specjalistyczne usługi opiekuńcze był przekazywany do Departamentu Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Elblągu. Od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku klienci specjalistycznych usług opiekuńczych winni wpłacić do kasy Urzędu Miejskiego w Elblągu (zgodnie z wypracowaną liczbą godzin) kwotę 5.196,12 zł. Co kwartał Departament Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Elblągu przekazywał do Ośrodka zestawienie należności i wpłat za specjalistyczne usługi opiekuńcze. W ramach działań przedwindykacyjnych pracownik Ośrodka w roku 2020 wysłał do podopiecznych 47 pism informujących o posiadanym zadłużeniu lub nadpłacie za specjalistyczne usługi opiekuńcze. Informacje przekazywał również pracownikom socjalnym w celu monitorowania środowisk pod kątem wnoszenia odpłatności za zrealizowane usługi.

II.5.4. Teleopieka domowa i mobilna.

Teleopieka jest systemem wsparcia seniorów przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii, mającym na celu zwiększenie ich bezpieczeństwa podczas przebywania w domu jak i poza nim. Osoby korzystające z teleopieki domowej otrzymują tzw. bransoletkę z przyciskiem życia oraz telefon komórkowy z ładowarką. Natomiast osoby korzystające z teleopieki mobilnej otrzymują zawieszkę na szyję z nadajnikiem. W sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia mają możliwość użycia przycisku SOS w nadajniku umiejscowionym w bransoletce lub w zawieszce, który automatycznie wysyła sygnał do Centrum Operacyjno-Alarmowego i wzywa pomoc. Teleopieka mobilna w oparciu o urządzenie kTrack umożliwia dodatkowo uzyskanie informacji o opuszczeniu przez podopiecznego określonej strefy, jego geolokalizację, a także dodatkową asekurację poprzez czujkę upadku.

Dostęp do Krajowego Systemu Samorządowej Teleopieki domowej i mobilnej był realizowany na podstawie zawartej umowy pomiędzy Gminą Miasto Elbląg, a Polskim Centrum Opieki sp. z o.o. z siedzibą w Gdyni na realizację usługi teleopieki.

W okresie sprawozdawczym z teleopieki mobilnej skorzystało 11 osób. Jedna osoba zrezygnowała z usługi, jedna osoba zmarła. Natomiast z teleopieki domowej skorzystało 19 osób, w tym 17 osób kontynuowało usługę: od roku 2018 - 11 osób, od roku 2019 - 6 osób, a 2 osoby rozpoczęły korzystanie z teleopieki od roku 2020.

Łącznie z teleopieki w okresie sprawozdawczym skorzystało 30 osób (24 K i 6 M). Średnia wieku korzystających z teleopieki mobilnej wyniosła 82 lata, a teleopieki domowej 80 lat.

Ogółem w latach 2018-2020 z usługi skorzystało 47 osób.

Na dzień 31.12.2020 r.:

- 8 osób oczekiwało na skorzystanie z teleopieki;
- do systemu teleopieki domowej podłączonych było 18 osób, 1 urządzenie w grudniu 2020 zwolniło się z powodu zgonu osoby korzystającej i zostało oddane przez rodzinę;
- 2 osoby były w trakcie wypełniania dokumentacji niezbędnej do uruchomienia usługi,
- sprawnych urządzeń do teleopieki domowej było 19 oraz 1 urządzenie niesprawne i nie do naprawy. Wszystkie urządzenia do teleopieki mobilnej (10 szt.) były sprawne.

Ponadto wychodząc naprzeciw potrzebom osób starszych w zakresie korzystania z teleopieki, 14 osób objęto usługą w ramach uczestnictwa w projekcie „Nasz senior”, który przewidywał ten rodzaj wsparcia.

II.5.5. Działania na rzecz seniorów.

W ramach działań na rzecz seniorów, w 2020 roku podjęto poniższe działania:

1. Współpracowano z Liderem projektu w zorganizowaniu spotkania prasowego promującego projekt „Nasz senior”, które odbyło się w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Elblągu
2. Nawiązano współpracę z muzykiem z UTWiON, który zorganizował zabawę taneczną, zajęcia muzyczne w okresie karnawału w Klubie Seniora dla osób starszych - uczestników Klubu.
3. W okresie od stycznia do marca 2020 r. odbyło się 10 spotkań otwartych dla osób starszych mieszkańców miasta, w tym klientów pomocy społecznej, prowadzonych przez animatorkę w Klubie Seniora. Spotkania odbywały się raz w tygodniu i trwały po 3 godziny, udział w nich wzięło 20 osób starszych, z których większość mieszka samotnie. Spotkania klubowe miały charakter integracyjny, wspierający, podtrzymujący potrzebę aktywności społecznej osób starszych. W ramach spotkań odbyły się zajęcia muzyczne, zabawa taneczna w okresie karnawału, zajęcia z motania lalek słowiańskich, zajęcia pod hasłem „plany i marzenia- jak je spełniać”, „ja-kobieta-mój autoportret”, „ja-kobieta-moja wizytówka”, treningi pamięci i koncentracji, warsztaty z wykorzystaniem fotografii, spotkanie informacyjne z udziałem pracownika socjalnego, który udzielił informacji w zakresie możliwości uzyskania pomocy ze strony tutejszego ośrodka. Ponadto w ramach spotkań zapoczątkowano tworzenie grupy wsparcia dla osób starszych. Uczestnikami klubu w 2020 r. były w większości kobiety 17 osób, oraz 3 mężczyzn.

Wśród seniorów uczestniczących w spotkaniach Klubu przeprowadzono ankietę celem uzyskania informacji o potrzebach, preferencjach, oczekiwaniach z zakresu organizacji spotkań w Klubie. W ankiecie pisemnej udział wzięło 8 seniorów, a 12 osób, udzieliło odpowiedzi ustnej, ponieważ taką preferowała formę odpowiedzi na pytania ankietowe (powód: np. problemy ze wzrokiem, pisanie, utrzymaniem długopisu, inne itp.)

Wszystkie osoby ankietowane wyraziły potrzebę udziału w kolejnych spotkaniach klubowych.

Z uwagi na sytuację epidemiczną wywołaną koronawirusem, od dnia 18 marca 2020 r. otwarte spotkania dla elbląskich seniorów nie odbywały się w klubie seniora.

4. Zrealizowano spot w formie animacji, w której przedstawiono ofertę Ośrodka skierowaną do seniorów. Dla realizacji tego spotu została przygotowana pełna informacja na temat form wsparcia skierowanych do osób starszych. Spot został opublikowany na kanale

YouTube elbląskiej TV Truso. Ponadto był wielokrotnie emitowany na antenie stacji. Dodatkowo spot został opublikowany na stronie internetowej Ośrodka. Działania te podejmowane były w ramach projektu „Bądź bezpieczny – edukacja w działaniu”

II.5.6. Opracowywanie i realizacja programów i projektów w zakresie zadań pomocy społecznej wobec osób z niepełnosprawnościami i seniorów

1. Program rządowy „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” – edycja 2020

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu w okresie od 06 marca 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. realizował Program rządowy pn. „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” - edycja 2020, którego wnioskodawcą i koordynatorem był Departament Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Elblągu. Program był częściowo finansowany z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Celem programu była poprawa jakości świadczonych usług opiekuńczych oraz zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych. Skierowany był do osób korzystających z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, które spełniały określone kryteria tj.:

- wiek do 75 roku życia,
- orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, lub orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji lub orzeczenie o niezdolności do samodzielnej egzystencji wydane na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
- dochód do 400% obowiązującego od 1 października 2018 r. kryterium dochodowego określonego w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

W 2020 roku do udziału w Programie zakwalifikowano 111 osób korzystających z usług opiekuńczych przyznanych decyzją tut. Ośrodka, które spełniały w/w kryteria. Osobom tym zrealizowano 36.556 godzin usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Wszystkie osoby zakwalifikowane do udziału w Programie zostały zwolnione z odpłatności za przyznane usługi.

2. Program „Wspieraj seniora”

W okresie od 20 października do 31 grudnia 2020 r. realizowany był Program „Wspieraj Seniora”. Program był odpowiedzią na potrzeby osób starszych, w zakresie ochrony przed zakażeniem Covid-19, w związku z utrzymującym się stanem epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Celem programu było zapewnienie usługi wsparcia Seniorów, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydowali się na pozostanie w domu.

W związku z przystąpieniem przez Gminę Miasto Elbląg do Programu „Wspieraj seniora” realizacja zadania zlecona została Regionalnemu Centrum Wolontariatu w Elblągu. Za obsługę i weryfikację zgłoszeń zgodnie z założeniami wskazanymi w Programie odpowiadali pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu.

Z programu mogły skorzystać osoby starsze po 70 roku życia. W szczególnych przypadkach pomoc mogła być udzielona osobie przed 70 – tym rokiem życia. Szczególne sytuacje oznaczały brak możliwości zapewnienia niezbędnych potrzeb wynikających ze stanu zdrowia oraz sytuacji rodzinnej i społecznej osoby. Ocena stanu sytuacji i udzielenia wsparcia osobie potrzebującej należała do decyzji Ośrodka Pomocy Społecznej. Z programu nie mogły korzystać osoby, które już otrzymywały wsparcie w ramach usług opiekuńczych, czy specjalistycznych usług opiekuńczych. Udzielenie pomocy w ramach Programu nie zależało od kryterium dochodowego ani nie było przyznawane na drodze administracyjnej.

W ramach Programu osobom starszym mogły być dostarczone artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze, środki higieny osobistej. Koszty zakupów pokrywał Senior. Osoba wspierająca seniora mogła również wykonać (nieodpłatnie) czynności związane z codziennym funkcjonowaniem, np. sprawy urzędowe (jeżeli zakres tych usług nie wymagał upoważnienia od Seniora lub udostępnienia danych wrażliwych), wyprowadzenie psa, itp. Zakres usług na rzecz osoby starszej był ograniczony tzw. dystansem sanitarnym.

W okresie sprawozdawczym w ramach Programu wpłynęły 104 zgłoszenia dotyczące 99 seniorów. W sprawach 38 osób zgłoszenia przekazano do realizacji do Regionalnego Centrum Wolontariatu w Elblągu, natomiast 26 spraw przekazano pracownikom socjalnym Ośrodka. Pozostałe sprawy dotyczyły osób, które nie kwalifikowały się do Programu lub zrezygnowały.

3. W wyniku współpracy z organizacjami pozarządowymi Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu realizował projekty:

- a) **„Kompleksowe usługi opiekuńcze dla osób starszych w Elblągu”** - okres realizacji 1.04.2019 r. - 30.06.2021 r. Lider projektu: Stowarzyszenie Pomocy Humanitarnej „Lazarus”, partner: MOPS Elbląg. Cel – zwiększenie dostępu do usług społecznych dla grupy 42 seniorów w wieku od 60 roku życia z terenu Miasta Elbląg.

W ramach projektu w 2020 r. z usług interwencyjno-opiekuńczych skorzystało 13 osób, w tym 3 osoby, które kontynuowały usługi z roku poprzedniego. Spośród osób korzystających z usług interwencyjno-opiekuńczych, udział w projekcie zakończyło 8 osób. Wszyscy seniorzy mieli możliwość bezpłatnego wypożyczenia do domu sprzętu rehabilitacyjnego, wraz z dostawą i instruktażem. Z możliwości tej skorzystało 5 osób. Ponadto uczestnicy korzystali z indywidualnego wsparcia w miejscu zamieszkania udzielanego przez dietetyka i psychologa.

Uczestników projektu, którzy objęci byli wsparciem asystenta seniora, włączono i zaangażowano do opracowania pomysłu zagospodarowania estetycznego fragmentu terenu wokół Ośrodka. W wyniku współpracy z Zakładem Zieleni Miejskiej oraz seniorami, uporządkowano teren, zasiano trawnik, posadzono ozdobne drzewka.

- b) **„Wysokiej jakości usługi społeczne dla osób starszych i ich rodzin w Elblągu”** - okres realizacji 01.04.2019 r. - 31.03.2020 r. Cel - podniesienie stopnia postaw prospołecznych oraz aktywnego udziału w życiu społecznym i poprawa sytuacji rodzinnej 42 osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym.

Działaniami projektowymi objęto 42 osoby w wieku od 60 roku życia. Odbyły się warsztaty tematyczne - artystyczne, taneczne, rękodzielnicze, kulinarne, florystyczne, poezjoterapii, radzenia sobie ze stresem, koła zainteresowań- historyczne, geograficzne, poradnictwa specjalistycznego - prawnego, dietetycznego, diabetologicznego, psychologicznego.

Projekt zakończył się zgodnie z harmonogramem w dniu 31.03.2020 r. Natomiast w lipcu 2020 r. w siedzibie Lidera projektu odbyło się spotkanie podsumowujące projekt.

- c) **„Nasz senior”**- okres realizacji 01.07.2020 r.-30.06.2021 r. Lider projektu: Stowarzyszenie Inicjatyw Rodzinnych w Komorowie Żuławskim. Partner: MOPS Elbląg. Cel- wzrost dostępności i objęcia usługami społecznymi 25 osób mieszkańców Elbląga w wieku powyżej 60 roku życia zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Formy wsparcia zaproponowane w projekcie obejmują pomoc sąsiedzką, poradnictwo w tym dla ofiar przemocy, teleopiekę, spotkania integracyjne, aktywności społecznej.

Projektem objęto 25 osób starszych, które korzystały z zajęć klubowych o charakterze integracyjnym, usług sąsiedzkich, teleopieki, poradnictwa specjalistycznego w miejscu zamieszkania, grupowych zajęć tematycznych, zajęć usprawniających na basenie w Centrum Rekreacji Wodnej „Dolinka”, zajęć komputerowych na terenie miasta. Z uwagi na duże zainteresowanie udziałem w projekcie, spotkaniami klubowymi objęto dodatkowo 14 osób, które nie były uczestnikami projektu, ale w ramach integracji wewnątrzpokoleniowej mogły uczestniczyć w otwartych zajęciach. Od dnia 19.10.2020 r. zajęcia grupowe w klubie seniora, zajęcia komputerowe oraz zajęcia na basenie nie odbywały się do końca roku z powodu pandemii koronawirusa. Udzielane było wsparcie w formie usług sąsiedzkich, poradnictwa, teleopieki. W okresie od 06.08.2020 r. do 12.10.2020 r. w Klubie seniora na terenie Ośrodka odbyło się 8 spotkań dla uczestników projektu.

- d) **„Wysokiej jakości usługi społeczne dla osób starszych i ich rodzin w Elblągu”** – edycja 2. Okres realizacji 01.10.2020 r. - 30.09.2021 r. Cel – podniesienie aktywności społecznej i poprawa sytuacji rodzinnej 42 osób z terenu miasta Elbląg zagrożonych ryzykiem ubóstwa i/lub wykluczeniem społecznym z wielu powodów.

Działania kierowane są do osób w wieku od 60 roku życia. W ramach projektu zaplanowano: - zajęcia aktywnej integracji społecznej - warsztaty i spotkania „szyte na miarę”, kulinarne, florystyczne, autoprezentacji, aktywności ruchowej, „wademecum starości- jak oswoić starość”, zajęcia IT,

- usługi wolontariacie i animacyjne- koło wolontariatu, „ciepły telefon”, inicjatywy lokalne, koło zainteresowań,
- usługi opiekuńcze/asystenckie dla osób starszych- opiekuńcze, instruktażowe w zakresie korzystania ze sprzętu rehabilitacyjnego, pomoc sąsiedzka,
- wsparcie psychologa,
- poradnictwo specjalistyczne.

W październiku 2020 r. na terenie Ośrodka zorganizowano dwa spotkania rekrutacyjne z udziałem Lidera projektu dla osób zainteresowanych przystąpieniem do udziału. Od listopada 2020 r. z uwagi na sytuację epidemiczną działania projektowe zostały zawieszane.

II.6. DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB BEZDOMNYCH.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, gmina zobowiązana jest udzielić osobie bezdomnej schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania (odpowiedniego do pory roku) a za osobę bezdomną uważa się:

- osobę nie zamieszkującą w lokalu mieszkalnym (w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy) i nie zameldowaną na pobyt stały (w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych),
- osobę nie zamieszkującą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

Szacuje się, że na dzień 31.12.2020 r. na terenie miasta przebywały 184 osoby bezdomne. Spośród tej grupy 110 osoby skorzystały z pomocy instytucjonalnej (schronisko, noclegownia), a 13 osób usamodzielniało się poprzez wynajęcie mieszkania lub pokoju. Nie wszyscy korzystają z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i współpracujących instytucji i organizacji, dlatego precyzyjne określenie faktycznej liczby osób nie jest możliwe. Znaczna część osób bezdomnych korzysta (rotacyjnie) z okresowego schronienia w schronisku dla osób bezdomnych. Część mieszka u znajomych lub rodziny. Inni przez większą część roku przebywają w obiektach nie przeznaczonych na stały pobyt ludzi (np. komórkach, piwnicach, altanach ogrodowych). Istnieje niestety pewna grupa, stale zmieniająca miejsce swojego pobytu, nie poddająca się żadnym sugestiom i nie zainteresowana żadną formą pomocy. Ludzie ci, stale lub okresowo nocują na dworcach, klatkach schodowych, kanałach ciepłowniczych oraz w budynkach przeznaczonych do rozbiórki. Najliczniejszą grupę wśród osób bezdomnych stanowiły osoby w wieku powyżej 50 roku życia.

Bezdomni są grupą osób, do której przez cały rok adresowane są działania pomocowe, aktywizujące i wspierające. Jednak zima jest okresem najtrudniejszym, dlatego też w tym czasie realizowane są działania szczególne, zmierzające do zapewnienia osobom bezdomnym zwiększonej liczby tymczasowych miejsc noclegowych, gorącego posiłku, odpowiedniej ilości ciepłej odzieży i obuwia, opału, środków czystości i higieny osobistej.

W okresie sprawozdawczym prowadzono działania dotyczące zabezpieczenia osób bezdomnych w okresie zimy. Pracownicy socjalni, wspólnie ze Strażą Miejską i Policją, odwiedzali miejsca gromadzenia się osób bezdomnych. W ramach akcji, miasto podzielone zostało na 4 rejony i odwiedziny prowadzono wg ustalonego harmonogramu wyjazdów.

W 2020 roku zrealizowano planowanych 29 wyjazdów zgodnie z „harmonogramem patroli wyjazdowych” monitorując miejsca niemieszkalne gdzie mogą przebywać, bądź przebywają osoby w kryzysie bezdomności. Podczas wyjazdów podejmowano stosowne działania zapobiegawcze i interwencyjne, w zależności od sytuacji i bieżących potrzeb.

Monitorowano miejsca w przestrzeni publicznej, gdzie przebywają lub mogą przebywać osoby bezdomne, które nie wyrażają zgody na udzielenie pomocy instytucjonalnej. W 2020 r. odbyło się 25 wyjazdów interwencyjnych.

Na bieżąco uaktualniano mapę miejsc niemieszkalnych, która służy monitorowaniu i diagnozowaniu sytuacji osób bezdomnych.

W okresie sprawozdawczym pracownicy socjalni wydali 69 skierowań na posiłek do Jadłodajni CARITAS (w tym 53 skierowania wydane przez Zespół ds. Bezdomności i 16 skierowań wydanych przez streetworkera). Jadłodajnia zapewniała jeden gorący posiłek w ciągu dnia od poniedziałku do soboty włącznie, a na niedzielę wydawała suchy prowiant.

Ponadto, w 2020 roku na podstawie rozeznania pracowników socjalnych osoby bezdomne korzystały także z takich form pomocy jak:

- 1) MOPS skierował 104 mężczyzn do placówek celem udzielenia schronienia wraz z dożywianiem, w tym 14 mężczyzn zostało objętych pomocą w placówkach z usługami (do Schroniska dla Osób Bezdomnych w Elblągu oraz placówek poza terenem Elbląga),
- 2) MOPS skierował 8 kobiet do placówki poza Elblągiem celem udzielenia schronienia wraz z dożywianiem w tym 7 kobiet zostało objętych pomocą usługową (Stowarzyszenie Opiekuńczo-Resocjalizacyjne „PROMETEUSZ” w Gdańsku),
- 3) zasiłki pieniężne z MOPS, w tym :
 - zasiłek stały przyznano 5 osobom, (ogółem pomocą w formie zasiłku stałego jest aktualnie objętych 60 osób),
 - zasiłek okresowy przyznano 19 osobom,
 - zasiłek celowy na żywność przyznano 1 osobie,
 - zasiłek celowy na wyrobienie zdjęć do dowodu osobistego przyznano 1 osobie,
 - zasiłek celowy na opał przyznano 4 osobom,
 - zasiłek celowy na zakup leków przyznano 10 osobom,
 - zasiłek celowy na zakup odzieży i obuwia przyznano 9 osobom,
 - zasiłek celowy inny (na środki czystości, bieliznę, butlę gazową) przyznano 24 osobom,
 - zasiłek celowy na pokrycie kosztów transportu przyznano 1 osobie.

W roku 2020 Ośrodek kontynuował zadania dot. aktywizacji i reintegracji osób bezdomnych. Jednym z etapów w procesie reintegracji społecznej osób bezdomnych jest mieszkanie treningowe.

Do zamieszkania w mieszkaniu treningowym kieruje, powołany zarządzeniem Dyrektora MOPS, zespół kwalifikujący osoby bezdomne, które wyraziły chęć usamodzielnienia. Okres pobytu w mieszkaniu treningowym trwa 2 lata. Docelowo zakłada się, że po zakończeniu okresu usamodzielniania w mieszkaniu treningowym i uzyskaniu pozytywnej opinii Społecznej Komisji Mieszkaniowej, osoby te zostaną umieszczone na liście przydziału mieszkań z zasobów gminy.

W 2020 roku w mieszkaniu treningowym zamieszkiwały łącznie 4 osoby bezdomne, a od września 2020 roku zamieszkiwały 3 osoby bezdomne.

W 2020 r. 1 osoba została usunięta z mieszkań z powodu rażącego łamania Regulaminu. Jeden z mieszkańców otrzymał propozycję przyznania mieszkania z zasobów gminy, którą przyjął.

II.6.1. Realizacja projektu „Program pomocy osobom bezdomnym korzystającym z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu”

W 2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował projekt „Program pomocy osobom bezdomnym korzystającym z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu” w ramach standardu wychodzenia z bezdomności. Głównym celem projektu było zmniejszenie liczby osób zagrożonych bezdomnością i osób bezdomnych poprzez podjęcie działań nakierowanych na przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemu uzależnienia wśród osób bezdomnych. Cele szczegółowe projektu natomiast dotyczyły m.in.: upowszechnienia idei streetworkingu w Elblągu, lokalizację miejsc przebywania osób bezdomnych, prowadzenie kampanii informacyjnej, mającej na celu upowszechnienia informacji o formach

i miejscach pomocy osobom bezdomnym poprzez rozpowszechnianie ulotek i plakatów, informacji w lokalnych mediach, przygotowywanie osób bezdomnych skierowanych do mieszkań treningowych do samodzielności poprzez działania wspierająco-edukacyjne oraz aktywizowanie i pracę z zatrudnionym couchem, przeprowadzenie kampanii edukacyjnej wśród usamodzielnionych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych mających na celu zapoznanie z problematyką bezdomności. Środki na realizację projektu Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej pozyskał z MPPiRPA. Projekt był realizowany w okresie od września 2020 r. do grudnia 2020 r.

W ramach projektu podjęto więc następujące działania:

- zatrudniono na umowę zlecenie **streetworkera**, którego zadaniem było docieranie do osób bezdomnych i lokalizowanie miejsc ich przebywania, nawiązywanie bezpośrednich kontaktów, monitorowanie potrzeb bytowych i życiowych oraz informowanie o możliwościach skorzystania z pomocy społecznej, jak również interweniowanie w sytuacjach kryzysowych poprzez współdziałanie z innymi instytucjami. W trakcie swojej pracy streetworker nawiązał kontakt z 22 osobami, w tym 18 mężczyznami oraz 4 kobietami,
- mieszkania treningowe: w 2020 roku w mieszkaniu treningowym zamieszkiwały 4 osoby bezdomne, a od września 2020 roku zamieszkiwały 3 osoby bezdomne,
- pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu w 2020 r. podjęli współpracę mającą na celu kontynuację wypracowanych wspólnych działań z przedstawicielami instytucji i stowarzyszeń, których zadaniem jest wspieranie osób bezdomnych na terenie Gminy Miasta Elbląg, np. z Zarządem Budynków Komunalnych, Strażą Miejską, wspólnotami mieszkaniowymi,
- w ramach aktywizacji osób bezdomnych 3 osoby skierowano do CIS,
- podczas projektu prowadzono szeroką akcję informacyjną na temat pomocy osobom bezdomnym. Mieszkańcy Elbląga zostali poinformowani o podejmowanych działaniach na rzecz bezdomnych, dowiedzieli się gdzie mogą zgłosić informacje na temat osoby bezdomnej, jaką mogą otrzymać pomoc i gdzie jest ona świadczona. Aby uczulić mieszkańców na problematykę bezdomności przygotowano 1.000 ulotek i 1.500 plakatów. Części plakatów i ulotek przekazano do Zarządu Komunikacji Miejskiej (celem umieszczenia na wiatkach i przystankach), Przedsiębiorstwa Komunikacji Autobusowej „PKA” (celem umieszczenia w autobusach komunikacji miejskiej), Przedsiębiorstwa Komunikacji Autobusowej „PKS” (celem umieszczenia w autobusach komunikacji miejskiej), Tramwaj Elbląskich (celem umieszczenia w wagonach przewozowych), Polskiego Związku Działkowców (celem umieszczenia w R.O.D. na tablicach informacyjnych) ponadto powyższe informacje zostały także umieszczone na stronie mops.elblag.pl,
- zatrudniono na umowę zlecenie trenera usamodzielniania, tzw. coacha, jego zadaniem było monitorowanie usamodzielnianych osób bezdomnych mieszkających w mieszkaniu treningowym poprzez prowadzenie treningu budżetowego, odbudowy więzi rodzinnych, poprawy własnego wizerunku. Coach towarzyszył i wspierał osoby usamodzielniane w procesie zdrowienia,
- działanie, które miało na celu przeprowadzenie szkolenia dla pracowników socjalnych z zakresu przeciwdziałania bezdomności u osób i rodzin zagrożonych eksmisją, jak również przeprowadzenie kampanii edukacyjnej wśród usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych mającej na celu zapoznanie z problematyką zjawiska bezdomności nie zostało zrealizowane ze względu na COVID-19 i konieczność spełnienia obostrzeń z tym związanych.

Bezdomność jest jednym z poważniejszych problemów. Osoby bezdomne charakteryzują się brakiem wykształcenia, kwalifikacji zawodowych, a tym samym znikomą szansą na znalezienie pracy na otwartym rynku pracy, co przeradza się w rozszerzającą się rzeszę osób bezdomnych. Dodatkowo w przeważającej większości grupa ta dotknięta jest problemem alkoholowym i innymi uzależnieniami, powodującymi daleko posuniętą degradację społeczną. Dlatego też konieczne jest kontynuowanie projektu w bieżącym roku.

II.7. PODEJMOWANIE DODATKOWYCH DZIAŁAŃ W ZWIĄZKU Z EPIDEMIA COVID-19

W związku z sytuacją epidemiczną rok 2020 był rokiem bardzo trudnym, nie tylko dla osób w sile wieku, ale także dla seniorów. Kontakty z rodzinami, osobami bliskimi zostały ograniczone do niezbędnego minimum. Dlatego też w trosce o mieszkańców Elbląga Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu podejmował dodatkowe działania, w tym:

1. w okresie Świąt Wielkanocnych jak i Świąt Bożego Narodzenia wytypowano 236 osób starszych, samotnych, z niskimi dochodami, dla których w imieniu Prezydenta Miasta Elbląga zorganizowano paczki świąteczne. W skład paczek wchodziły artykuły spożywcze,
2. w okresie Świąt Bożego Narodzenia rozdyspono 1.000 pakietów żywnościowych zakupionych przez Urząd Miasta w Elblągu od elbląskich restauratorów dla najbardziej potrzebujących elblążan,
3. nawiązano współpracę i zawarto umowy z Hurtownią Kamal, Piekarnią PSS Spółem celem zabezpieczenia produktów żywnościowych w formie paczek dla dzieci oraz osób przebywających w kwarantannie oraz z ZSZ Nr 1 w sprawie zapewnienia całodziennego wyżywienia dla osób przebywających w kwarantannie zbiorowej.
4. przyznawano pomoc rzeczową w formie paczek żywnościowych oraz pomoc finansową na zakup żywności (poprzez zmiany/uchylenie decyzji przyznających posiłki do 150%) dla dzieci w związku z zamknięciem placówek oświatowych (tj. przedszkoli, szkół podstawowych, ponadpodstawowych):
 - paczki dla 517 dzieci,
 - zasiłki celowe dla 1.684 dzieci.
5. przyznawano pomoc finansową na zakup maseczek i środków dezynfekujących,
6. pozyskiwano maseczki z organizacji pozarządowym m. in. ze Stowarzyszenia Inicjatyw Rodzinnych, które przekazywano seniorom i rodzinom z dziećmi,
7. opracowano procedury postępowania w celu zabezpieczenia przed zakażeniem oraz w przypadku możliwości zakażenia wirusem COVID-19 z uwzględnieniem seniorów, rodzin zastępczych czy Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie,
8. wdrożono nowe zasady funkcjonowania Ośrodka,
9. całotygodniowa obsługa aplikacji „Kwarantanna domowa”, zarówno w godzinach popołudniowych, jak i w weekendy.
10. Udzielano wsparcia oraz porad osobom przebywającym w kwarantannie zbiorowej bądź izolacji domowej, zgłaszających potrzebę pomocy indywidualnie, poprzez instytucje, i aplikację „Kwarantanna domowa”. W okresie sprawozdawczym:
 - przeprowadzono 85 wywiadów z osobami przebywającymi w kwarantannie,
 - udzielono 59 porad osobom przebywającym w kwarantannie,
 - wydano 33 paczki żywnościowe (paczki weekendowe - 18, paczki ogólne 15),
 - objęto 6 osób przebywających na kwarantannie zbiorowej całodziennymi posiłkami.
8. współpracowano z 43bp w Braniewie 4 Warmińsko-Mazurskiej Brygady Terytorialnej w Olsztynie oraz Strażą Miejską w Elblągu w zakresie dystrybucji paczek żywnościowych dla dzieci i osób przebywających w kwarantannie,
9. współpracowano z Miejskim Centrum Zarządzania Kryzysowego w Elblągu celem zabezpieczenia produktów żywnościowych (tzw. paczki weekendowe) dla osób w kwarantannie po godzinach pracy Ośrodka oraz w dni wolne,
10. weryfikowano w Państwowym Powiatowym Inspektoracie Sanitarnym w Elblągu odbywanie kwarantanny w lokalach mieszkalnych dla pracowników Ośrodka przed wejściem w środowisko.

II.8. DZIAŁANIA W ZAKRESIE PROJEKTU „NOWOCZESNY I SKUTECZNY MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W ELBLĄGU”

Dnia 30 września 2019 r. podpisana została umowa o dofinansowanie w kwocie 890.400 zł projektu Nowoczesny i skuteczny Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

Celem projektu jest poprawa obsługi klienta i podniesienie jakości świadczonych usług w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Elblągu poprzez oddzielenie prowadzenia postępowania administracyjnego od wykonywania pracy socjalnej i świadczenia usług socjalnych.

Projekt zakłada wprowadzenie zmiany systemu organizacyjnego pracy w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Elblągu polegającej na oddzieleniu prowadzenia postępowania administracyjnego od wykonywania pracy socjalnej i świadczenia usług.

W ramach projektu zrealizowano poniższe działania:

1. opracowano nowy regulamin organizacyjny i schemat MOPS, nowe zakresy czynności, wypracowano narzędzia i standardy pracy socjalnej, zatrudniono 3 pracowników socjalnych,
2. zaadaptowano Ośrodek do wdrażanych usprawnień, w tym utworzono Punkt Przyjęć Klienta z 4 stanowiskami wyposażonymi w sprzęt biurowy, komputerowy, z nowym wejściem do budynku z podjazdem dla osób z niepełnosprawnościami, łazienkę dla osób z niepełnosprawnościami oraz wyposażono Zespół pracy socjalnej i utworzono pokój do rozmów z lustrem weneckim,
3. zrealizowano szkolenia specjalistyczne dla pracowników socjalnych i kadry kierowniczej
 - 1) TEAM UP - 37 osób
 - 2) Pakiet 1 - szkolenia dla pracowników socjalnych ds. świadczeń:
 - a) KPA i ustawa o pomocy społecznej w praktyce. Teoria - 23 osoby i praktyka - 9 osób,
 - b) wzmocnienie umiejętności metodycznych w zakresie diagnozy i oceny sytuacji, kontrakt socjalny w praktyce dla pracowników ds. świadczeń – 18 osób.
 - 3) Pakiet 2 - szkolenia dla pracowników socjalnych ds. pracy socjalnej:
 - a) metoda indywidualnego przypadku i tworzenie planów pracy z osobą/rodziną - 14 osób,
 - b) metoda grupowa w pracy socjalnej i tworzenie oraz realizacja projektów socjalnych - 26 osób,
 - c) trening kompetencji interpersonalnych, negocjacje, mediacje... - 28 osób.
 - 4) Pakiet 3 - szkolenia dla pracowników socjalnych ds. usług i pracy socjalnej:
 - a) wzmocnienie umiejętności metodycznych w zakresie diagnozy i oceny sytuacji, planowanie pracy socjalnej, sporządzanie planów pracy z osobą/rodziną - 11 osób,
 - b) „Zrozumieć starość” - 11 osób.
 - 5) Pakiet 4 - szkolenia dla kadry kierowniczej
 - a) „Odpowiedzialność i etyka” - 10 osób.
 - 6) Zarządzanie sobą w czasie i organizacja czasu pracy – 67 osób.
 - 7) Superwizja dla pracowników socjalnych
 - a) superwizja indywidualna - odbyły się 52 sesje,
 - b) superwizja grupowa – odbyło się 8 spotkań grupowych.
4. Zorganizowano spotkania informacyjne z pracownikami Ośrodka na temat założeń Modelu oddzielenia prowadzenia postępowania administracyjnego od wykonywania pracy socjalnej i świadczenia usług socjalnych w obecności eksperta. Omówiono wypracowaną propozycję nowej struktury. Zebrano uwagi, propozycje.

II.9. DODATKI MIESZKANIOWE.

W Ośrodku realizowane jest przez Zespół Dodatków Mieszkaniowych zadanie przyznawania dodatków mieszkaniowych. Na dzień 31.12.2020 r. w Zespole zatrudnionych było 4 pracowników, zaś decyzje administracyjne wydawały z upoważnienia Prezydenta Miasta, Dyrektor i Zastępca Dyrektora MOPS.

Dodatki mieszkaniowe są świadczeniami obligatoryjnymi, pod warunkiem spełnienia kryteriów określonych ustawą z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych. Ustawa określa również sposób ustalania wysokości przyznawanych dodatków mieszkaniowych. Wypłata dodatków mieszkaniowych jest wydatkiem budżetu planowanym w dz.852 - Opieka społeczna - rozdz. 85215 § 3110 - świadczenia społeczne. W 2020 r. na ten cel wydatkowano kwotę **3.963.779,52 zł.**

W okresie styczeń – grudzień 2020 roku:

- 1) **wpłynęło 3.376** wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego, a w sprawach dodatków mieszkaniowych wydano **3.446** decyzje administracyjne, w tym:
 - **3.176 decyzji przyznających świadczenia**,
 - 185 decyzji odmownych, w tym: 160 odmów ze względu na przekroczenie kryterium dochodowego, 22 odmowy ze względu na nadmetraż, 1 odmowa z powodu braku tytułu prawnego do zajmowanego lokalu, 1 odmowa z powodu nie złożenia oświadczenia o stanie majątkowym i 1 odmowa z powodu rażącej dysproporcji pomiędzy wydatkami a dochodami,
 - 34 decyzje umarzające postępowanie,
 - 25 decyzji wstrzymujących wypłatę przyznanych dodatków,
 - 11 decyzji wznowienia wypłaty świadczeń (po uregulowaniu zaległości czynszowych),
 - 15 decyzji wygaszających (m. in. ze względu na wykup lokalu, zamianę lokalu lub zgon wnioskodawcy).
- 2) z dodatków mieszkaniowych skorzystały **3.163** gospodarstwa domowe i tak:
 - 1.555 gospodarstw jednoosobowych,
 - 631 gospodarstw dwuosobowych,
 - 401 gospodarstw trzyosobowych,
 - 333 gospodarstwa czteroosobowe,
 - 161 gospodarstw pięcioosobowych,
 - 82 gospodarstwa sześcioosobowe lub więcej w nich osób.

Zaznaczyć należy, że wśród wyżej wymienionych gospodarstw, niektóre mogły składać wniosek dwukrotnie.
- 3) Przyznano ogółem **18.480** dodatków mieszkaniowych, w tym:
 - 8.386 świadczeń na rzecz użytkowników mieszkań tworzących mieszkaniowy zasób gminy,
 - 4.724 świadczenia na rzecz użytkowników mieszkań spółdzielczych,
 - 5.370 świadczeń na rzecz użytkowników innych lokali (TBS, wspólnoty, PKP, WAM i inne).
- 4) Średnia wysokość dodatku mieszkaniowego w 2020 r. wyniosła **214,49 zł.**

CZĘŚĆ III.

DZIAŁALNOŚĆ

POWIATOWEGO ZESPÓŁU DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI.

III.1. Sprawy organizacyjno-prawne i zadania PZds.OoN.

Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Elblągu działa Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, powołany Zarządzeniem Nr 25/99 Prezydenta Miasta Elbląga z dnia 30 czerwca 1999 r. z późn. zm., realizujący zadania z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat. Funkcjonowanie Zespołu i jego zadania regulują m. in.:

- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
- rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia
- ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2014 r. w sprawie wzoru oraz trybu wydawania i zwrotu kart parkingowych
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 czerwca 2014 r. w sprawie rodzaju placówek uprawnionych do uzyskania karty parkingowej
- § 23 statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu, nadanego uchwałą Nr X/273/2011 Rady Miejskiej w Elblągu z dnia 24 listopada 2011 r. (z późn. zm.)

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności swoim zasięgiem działania obejmuje miasto Elbląg - na prawach powiatu, a przedmiotem jego działalności jest:

- 1) orzekanie o niepełnosprawności osób do 16 roku życia,
- 2) orzekanie o stopniu niepełnosprawności osób powyżej 16 roku życia,
- 3) orzekanie o wskazaniach do ulg i uprawnień osób posiadających orzeczenie o inwalidztwie lub niezdolności do pracy,
- 4) wystawianie legitymacji,
- 5) wydawanie kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych i placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych,
- 6) wydawanie zaświadczeń o podstawie zaliczenia do stopnia niepełnosprawności.

Zespół nie wypłaca świadczeń finansowych.

W skład Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Elblągu wchodzi 17 członków Zespołu, w tym :

- Przewodnicząca zespołu - 1
- Sekretarz - 1
- Lekarze - 7
- Psycholodzy – 4
- Pedagog – 1
- Doradcy zawodowi - 2
- Pracownicy socjalni – 1

oraz 3 osoby zapewniające obsługę administracyjną.

III.2. Koszty działalności PZds.OoN.

Koszty działalności Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności finansowane są ze środków budżetu państwa. Obsługę finansowo-księgową PZds.OoN w Elblągu realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu.

Wydatki tytułem kosztów działalności PZds.OoN za 2020 r. przedstawia poniższa tabela:

Tab.10. Wydatki i zatrudnienie PZds.OoN

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota lub liczba (za okres sprawozdawczy)
1.	Wynagrodzenia wraz z pochodnymi	291.121 zł
2.	Umowy cywilnoprawne	56.922 zł
3.	Wydatki pozostałe	259.159 zł
4.	Wydatki ogółem (1+2+3)	607.202 zł
5.	Zatrudnienie w ramach etatów	5,5 etatów - 6 osób
6.	Zatrudnienie w ramach umów cywilnoprawnych	14 osób

III.3. Orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności **wpłynęły ogółem 3.204 wnioski**, w tym :

- 273 wnioski o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności dzieci poniżej 16 roku życia.
Cel złożonych wniosków:

- zasiłek pielęgnacyjny 163
- zasiłek stały 85
- inne 25

- 2.931 wniosków o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla osób w wieku powyżej 16 roku życia. Cel złożonych wniosków:

- odpowiednie zatrudnienie 872
- szkolenie 3
- uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej 40
- konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze 226
- korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji/ korzystania z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych 312
- zasiłek pielęgnacyjny 640
- korzystanie z karty parkingowej 326
- inne 512

W okresie sprawozdawczym wydano ogółem **3.198** orzeczeń, w tym:

- 282 orzeczenia w odniesieniu do osób w wieku do 16 roku życia, w tym:
 - 253 orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych,
 - 22 orzeczenia o nie zaliczeniu do osób niepełnosprawnych,
 - 7 orzeczenia o odmowie ustalenia niepełnosprawności
- 2.916 orzeczeń w odniesieniu do osób w wieku powyżej 16 roku życia, w tym :
 - 2.781 orzeczeń z określeniem stopnia niepełnosprawności,
 - 65 orzeczeń o nie zaliczeniu wnioskodawców do osób niepełnosprawnych,
 - 70 orzeczeń o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności.

(uwaga: różnica pomiędzy złożonymi wnioskami a wydanymi orzeczeniami wynika z faktu m. in. wycofania wnioskodawcy, zgonu wnioskodawcy, niestawiennictwa wnioskodawcy).

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wydał również 3 decyzje administracyjnych dotyczących wydanych już orzeczeń.

Od wydanych orzeczeń i decyzji wniesiono w okresie sprawozdawczym 383 odwołania. W wyniku analizy zastrzeżeń podnoszonych przez odwołujących się, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w 19 przypadkach dokonał zmiany orzeczenia w ramach samokontroli, a pozostałe 364 sprawy przekazał do rozpatrzenia przez Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności. W okresie sprawozdawczym, organ II instancji rozpatrzył 329 odwołań, i:

- w 210 sprawach organ II instancji utrzymał w mocy orzeczenia organu I instancji,
- w 45 sprawach uchylił w całości orzeczenia organu I instancji,
- w 52 sprawach uchylił w części orzeczenia organu I instancji,

- 9 spraw przekazał do Sądu Rejonowego,
 - w 1 sprawie umorzył postępowanie,
 - 5 spraw pozostawił bez rozpoznania,
 - 1 sprawę przekazał do ponownego rozpatrzenia przez Organ I Instancji- Organ I Instancji wydał w tej sprawie odmowę zmiany stopnia niepełnosprawności,
 - w 3 sprawach wydał postanowienie o zawieszeniu postępowania,
 - w 2 sprawach wydał postanowienie o uchybieniu terminu do wniesienia odwołania,
 - w 1 sprawie uchylił orzeczenie w ramach samokontroli.
- 35 odwołań pozostało do rozpatrzenia w 2021 roku.

Natomiast Sąd Rejonowy:

- w 8 sprawach wydał wyrok oddalający odwołanie,
- w 1 sprawie wydał wyrok zmieniający zaskarżone orzeczenie w części.

Ponadto w 2020 roku organ II instancji zakończył postępowanie w odniesieniu do 42 spraw z 2019 roku, i tak:

- w 23 sprawach organ II instancji utrzymał w mocy orzeczenia organu I instancji
- w 8 sprawach uchylił w całości orzeczenia organu I instancji
- w 6 sprawach uchylił w części orzeczenia organu I instancji
- w 1 sprawie WZOoN umorzył postępowanie
- 2 sprawy pozostawił bez rozpoznania
- 2 sprawy przekazał do Sądu Rejonowego i wydał wyrok oddalający odwołanie

III.4. Wydawanie legitymacji dla osób niepełnosprawnych.

Legitymacje dla osób niepełnosprawnych wydawane są na podstawie aktualnych orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydanych przez Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności, jak również na podstawie orzeczeń o wskazaniach do ulg i uprawnień. Legitymacje służą do korzystania z ulg w przejazdach środkami komunikacji miejskiej, PKP i PKS. W okresie sprawozdawczym osobom niepełnosprawnym wydano **765** legitymacji, w tym :

- 63 legitymacje wydane osobom przed 16 rokiem życia na podstawie ważnych orzeczeń o niepełnosprawności,
- 702 legitymacje wydane osobom po 16 roku życia na podstawie ważnych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.

III.5. Wydawanie kart parkingowych.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności realizuje także zadanie wydawania kart parkingowych.

Karty parkingowe wydawane są osobie niepełnosprawnej zaliczonej do znacznego bądź umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, która ma znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się lub osobie niepełnosprawnej, która nie ukończyła 16 roku życia mającej znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się. Kartę parkingową wydaje się także placówce zajmującej się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się. W okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. wydano 743 karty parkingowe.

CZĘŚĆ IV.

REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU USAMODZIELNIANIA WYCHOWANKÓW RODZIN ZASTĘPCZYCH I PLACÓWEK OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH.

Usamodzielnienie jest procesem wprowadzającym wychowanka do podjęcia samodzielnego życia. W zależności od indywidualnej sytuacji życiowej, proces ten może trwać kilka lat. Osoba usamodzielniana zostaje objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem. Pomoc obejmuje zarówno pracę socjalną jak i wsparcie w postaci pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz w formie pomocy rzeczowej na zagospodarowanie.

W związku z wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – obecnie funkcjonują dwa odrębne uregulowania prawne dotyczące zasad wspierania w usamodzielnieniu pełnoletnich wychowanków, tj.:

- dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą w 2012 roku - zasady udzielania pomocy w procesie usamodzielnienia regulują przepisy ustawy z dnia 15 grudnia 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- dla wychowanków, którzy opuścili rodziny zastępcze lub placówki opiekuńczo-wychowawcze przed 1 stycznia 2012 r. - zasady wspierania procesu usamodzielnienia regulują następujące przepisy:
 - ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
 - rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012 r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie.

IV.1. Pomoc pieniężna i w formie rzeczowej:

1) W 2020 r. procesem usamodzielnienia objęto 87 osób, w tym:

- w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej – 3 wychowanków, z czego:
 - 0 z rodzin zastępczych
 - 3 z placówek opiekuńczo-wychowawczych.
- w oparciu o przepisy z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej - 84 wychowanków, z czego:
 - 49 z rodzin zastępczych
 - 35 z placówek opiekuńczo-wychowawczych.

2) Łącznie w okresie sprawozdawczym na rzecz usamodzielnianych wychowanków Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu wydał 183 decyzje w tym:

- w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej – 24, z czego:
 - 21 decyzji przyznających świadczenia,
 - 0 decyzji odmawiających przyznania świadczenia,
 - 3 inne decyzje (zmieniające).

Poniższa tabela przedstawia liczbę wychowanków, którym udzielono pomocy pieniężnej lub w formie rzeczowej na zagospodarowanie oraz koszt udzielonych świadczeń.

Tab.11. Pomoc pieniężna i rzeczowa dla usamodzielnianych wychowanków

Nazwa świadczenia	Wychowankowie rodzin zastępczych		Wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych	
	Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń
1.	2.	3.	4.	5.
Zasiłki na kontynuowanie nauki	0	0	2	6.875,70
Jednorazowa pomoc pieniężna z tytułu usamodzielnienia	0	0	3	13.575,10

Pomoc rzeczowa na zagospodarowanie	0	0	0	0
Ogółem	0*)	0	3*)	20.450,80

*) uwaga. Liczby osób ogółem nie stanowią sumy osób wykazanych w poszczególnych rodzajach świadczeń w kolumnach 2 i 3, gdyż osoby powtarzają się.

➤ w oparciu o przepisy z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej – 159 z czego:

- 142 decyzje przyznające świadczenia,
- 1 decyzja odmawiająca przyznania świadczenia,
- 16 innych decyzji (zmieniające, umorzenia)

Poniższa tabela przedstawia liczbę wychowanków, którym udzielono pomocy pieniężnej lub w formie rzeczowej na zagospodarowanie oraz koszt udzielonych świadczeń.

Tab. 12. Pomoc pieniężna i rzeczowa dla usamodzielnianych wychowanków

Nazwa świadczenia	Wychowankowie rodzin zastępczych		Wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych	
	Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń
1.	2.	3.	4.	5.
Zasiłki na kontynuowanie nauki	46	201.649,72	30	145.057,24
Jednorazowa pomoc pieniężna z tytułu usamodzielnienia	9	48.575	7	44.034
Pomoc rzeczowa na zagospodarowanie	8	15.770	7	11.039
Ogółem	49	265.994,72	35	200.130,24

*) Uwaga: liczby osób ogółem nie stanowią sumy osób wykazanych w poszczególnych rodzajach świadczeń w kolumnach 2 i 3, gdyż osoby powtarzają się.

Tab.13. Łączna liczba usamodzielnianych wychowanków oraz łączny koszt pomocy pieniężnej i rzeczowej udzielonej im w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Lp.	Nazwa świadczenia	Wychowankowie rodzin zastępczych		Wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych	
		Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	Zasiłki na kontynuowanie nauki	46	201.649,72	32	151.932,94
2.	Jednorazowa pomoc pieniężna z tytułu usamodzielnienia	9	48.575	10	57.609,10
3.	Pomoc rzeczowa na zagospodarowanie	8	15.770	7	11.039
4.	Ogółem	63*)	265.994,72	56*)	220.581,04
Łącznie koszt świadczeń 486.575,76 zł					

*) uwaga. Liczby osób wykazane w poszczególnych wierszach 1, 2,3 nie sumują się w kolumnie 3 ani w kolumnie 5, ponieważ niektóre osoby otrzymały dwa lub 3 rodzaje świadczeń.

Ponadto w 2020 r. świadczenie „Dobry Start” otrzymało łącznie 11 osób, tj.:
- 5 pełnoletnich wychowanków usamodzielnionych z rodziny zastępczej,

- 6 pełnoletnich wychowanków usamodzielnionych z placówki opiekuńczo – wychowawczej.

W okresie sprawozdawczym na rzecz wychowanków opracowano lub zaakceptowano 21 Indywidualnych Programów Usamodzielnienia.

IV.2. Mieszkania chronione

Mieszkania chronione położone w Elblągu przy ul. Szarych Szeregów 1/3 i Szarych Szeregów 4/1 przeznaczone są dla wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze lub rodziny zastępcze. Lokale znajdują się w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej „Zakrzewo”. Mieszkania chronione wyposażone są w podstawowe sprzęty gospodarstwa domowego niezbędne do codziennego funkcjonowania zamieszkujących w nich osób. Każde z mieszkań składa się z 4 pokoi, zatem łącznie może w nich mieszkać 8 wychowanków. Jednak w sytuacjach tego wymagających może w nich zamieszkać większa liczba osób, tj. 10 wychowanków (duże pokoje wyposażone są w dwa łóżka).

W 2020 r. roku z pomocy w formie zamieszkania w mieszkaniu chronionym skorzystało łącznie 9 wychowanków, którzy po opuszczeniu placówek opiekuńczo – wychowawczych (8 wychowanków) i rodzin zastępczych (1 wychowanka) nie mogli powrócić do domu rodzinnego lub ich sytuacja materialna nie pozwalała na wynajęcie stancji czy mieszkania. Zgodnie z regulaminem przyjętym zarządzeniem Dyrektora MOPS, pobyt w mieszkaniu może trwać do 2 lat, jednak w sytuacjach szczególnych, okres zamieszkiwania może zostać przedłużony. Niezbędnym warunkiem do uzyskania wsparcia w postaci zamieszkania w mieszkaniu chronionym jest kontynuowanie nauki. Wychowankowie za pobyt w mieszkaniu chronionym ponoszą odpłatność zależnie od posiadanych dochodów.

W okresie sprawozdawczym wydano 16 decyzji przyznających pobyt w mieszkaniu chronionym oraz 2 decyzje zmieniające, tj. 1 zmieniająca wysokość opłat za pobyt w mieszkaniu chronionym i 1 zmieniająca okres pobytu w mieszkaniu chronionym.

W 2020 r. przeprowadzono 4 kontrole sprawdzające funkcjonowanie osób zamieszkujących w mieszkaniach chronionych oraz przeprowadzono 31 wizyt monitorujących funkcjonowanie usamodzielnianych wychowanków w mieszkaniach chronionych. Podczas wizyt wychowankowie byli informowani o konieczności stosowania reżimu sanitarnego, stosowania się do obostrzeń wynikających z ogłoszenia stanu pandemii. Wychowankom przekazano również pozyskane środki ochrony bezpośredniej (rękawiczki, maseczki i płyny dezynfekcyjne). Wychowankowie objęci są wsparciem psychologicznym, mogą korzystać z indywidualnych porad psychologicznych w siedzibie tutejszego Ośrodka. Ponadto z wychowankami prowadzona jest na bieżąco praca socjalna mająca na celu ich usamodzielnienie poprzez wzmocnienie ich, poprawę ich funkcjonowania w życiu codziennym, motywowanie do nauki, pracy, samodzielności w dorosłym życiu, odpowiedzialności za siebie i innych, profilaktyki uzależnień.

Od stycznia 2020 r. zostało przejęte przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu mieszkanie chronione przy ul. Gwiazdnej 6/4, które było dotychczas prowadzone przez dom pomocy społecznej i było przeznaczone dla osób z niepełnosprawnościami. Mieszkanie to nie nadaje się do użytkowania. Wymaga remontu i wyposażenia, który będzie wykonany w 2021 r.

CZĘŚĆ V.

REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY

Zgodnie z wymogami Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w roku 2020 funkcjonował „Elbląski program wspierania rodziny oraz rozwoju systemu pieczy zastępczej na lata 2018-2020”, którego koordynacją zajmował się Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu.

Pogram ma za zadanie wspierać rodziców biologicznych dziecka przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, a w szczególności, kładzie nacisk na wsparcie udzielane rodzinie naturalnej przed wystąpieniem sytuacji kryzysowej oraz działania profilaktyczne skierowane na zapobieganie umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej i w rodzinie zastępczej.

Przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej z dnia 28 grudnia 2017r. program na lata 2018-2020 jest odpowiedzią na realizowane działania w ramach „Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Elblągu 2009-2020”. Program wskazuje kierunki działań w zakresie rozwoju systemu pieczy zastępczej tj. w zapewnieniu odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej, stworzeniu odpowiednich warunków do przebywania dzieci oraz zatrudnienia specjalistów pracujących z dzieckiem i rodziną, wyposażonych w odpowiednią wiedzę i umiejętności. Wskazuje na konieczność umieszczenia dziecka pozbawionego opieki rodziców w placówce opiekuńczo – wychowawczej, dopiero po wyczerpaniu możliwości udzielenia pomocy rodzinie naturalnej oraz w przypadku braku możliwości zapewnienia temu dziecku opieki w rodzinnej pieczy zastępczej. W programie zawarto również działania jakie należy podejmować z rodzicami biologicznymi dziecka po zabraniu go z domu, żeby zwiększyć jego szanse powrotu do rodziny naturalnej oraz działania na rzecz usamodzielnianych wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo - wychowawcze lub rodziny zastępcze. Ponadto wskazuje na działania jakie podejmowane są przez ośrodek adopcyjny, by właściwe i skuteczne prowadzone były procedury przysposobienia. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi coroczną ewaluację programu. Aktualnie zbieramy dane porównawcze za 2020r. od instytucji zaangażowanych w realizację programu, aby przygotować ewaluację programu za rok 2020, która zostanie przedstawiona Prezydentowi Miasta Elbląga po wcześniejszym zaopiniowaniu przez Komisję Zdrowia i Spraw Społecznych Rady Miejskiej w Elblągu.

V.1. Praca z rodziną

Jednym z priorytetów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest utrzymywanie dzieci w ich naturalnym środowisku i wzmocnienie działań profilaktycznych, w tym doskonalenie metod pracy z rodziną biologiczną na rzecz pozostawienia w niej dziecka lub powrotu do rodziny dziecka przebywającego w pieczy zastępczej. Dlatego też, aby zapobiegać rozwojowi patologicznych sytuacji w rodzinach, Ośrodek wprowadza niezbędne działania zmierzające w kierunku wzmocnienia kompetencji rodzicielskich.

W 2020 r. w wyniku działań, analizy wyłoniono rodziny szczególnie zagrożone dysfunkcjami i problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Głównymi problemami z jakimi borykały się rodziny to:

- nadużywanie alkoholu,
- zażywanie narkotyków, substancji psychoaktywnych,
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych,
- bezrobocie,
- przemoc.

W oparciu o ustalenia wynikające z monitoringu funkcjonowania dzieci w rodzinach szczególnie dysfunkcyjnych w okresie sprawozdawczym odebrano zgodnie z postanowieniem Sądu ogółem 28 dzieci (2019 r. – 35 dzieci) i umieszczono w zastępczych formach opieki:

14 - dzieci umieszczono w rodzinach zastępczych,

14 - dzieci umieszczono w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

1 postanowienia Sądu nie udało się zrealizować z uwagi na to, że matka nie oddała dziecka i podjęła współpracę z asystentem rodziny.

Ponadto w 2020 r. kierowano do Sądu pisma, w tym 34 wniosków o wgląd w sytuację opiekuńczo-wychowawczą dziecka lub dzieci (w tym 21 asystenci rodziny), informacje o bieżącej sytuacji rodziny oraz wnioski o wydanie postanowienia w trybie zarządzenia tymczasowego

W przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka pracownik może podejmować interwencję na podstawie art.12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W 2020 r. nie podjęto w/w interwencji.

V.1.1. Asystentura rodziny

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła funkcję asystenta rodziny, który ma pomagać rodzinom, które mają kłopoty wychowawcze w codziennych sprawach. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, motywując rodzinę do aktywnego współdziałania w realizacji planu pracy. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dziecka od rodziny lub umożliwienie jak najszybszego powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziców.

Asystent do rodziny przydzielany jest przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu, na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego przez pracownika socjalnego, w którym potwierdza występowanie trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez rodzinę.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15 rodzin.

W okresie od stycznia 2020 r. do grudnia 2020 r. z powodu problemów w prawidłowym sprawowaniu funkcji rodzicielskich i zagrożeniu bezpieczeństwa dzieci, objęto **114 rodzin** wsparciem asystenta rodziny, w tym 5 rodzin zostało objętych wsparciem asystenta po raz kolejny.

Na koniec grudnia 2020 r. asystenturą było objętych **88 środowisk**. Psycholodzy Ośrodka w rodzinach objętych asystenturą rodziny sporządzili 21 diagnoz psychofizycznych dzieci. Diagnozy są wykorzystywane przez asystentów do pracy z rodziną.

Do kluczowych osiągnięć i sukcesów pracy asystentów rodziny należy zaliczyć przede wszystkim poprawę jakości funkcjonowania rodzin, tj.

- poprawa relacji w rodzinie – 20 rodzin,
- uczestnictwo w terapii specjalistycznej – 4 rodziny,
- wzrost świadomości wychowawczej rodziców, podniesienie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych – 32 rodziny,
- poprawa sytuacji szkolnej dzieci – 16 rodzin,
- poprawa higieny i warunków mieszkaniowych – 23 rodziny,
- uczestnictwo w warsztatach, kursach – 20 rodzin,
- atrakcyjne spędzanie czasu wolnego z dziećmi – 16 rodzin,
- podjęcie zatrudnienia – 11 rodzin,
- poprawa zabezpieczania potrzeb dziecka – 22 rodziny,
- poprawa relacji i komunikacji – 20 rodzin,
- uczestnictwo dzieci w zajęciach przedszkolnych – 20 rodzin,
- poprawa sytuacji zdrowotnej rodzin – 13 rodzin,
- uczestnictwo w spotkaniach z psychologiem – 9 rodzin,
- poprawa prowadzenia gospodarstwa domowego – 24 rodzin,
- współpraca z rodziną – 55 rodzin.

W okresie sprawozdawczym zakończono współpracę z 22 rodzinami tj.:

- z 8 rodzinami asystent zakończył swoją pracę z uwagi na osiągnięty cel, czyli poprawie uległo funkcjonowanie rodzin objętych wsparciem przez tutejszy Ośrodek,
- z 4 rodzinami zakończono pracę asystenta rodziny z powodu braku współpracy ze strony klientów,
- z 7 rodzinami ze względu na brak efektów pracy,
- z 3 rodzinami ze względu na wyjazd z Elbląga.

W 2020 r. asystenci rodziny pracowali z 26 rodzinami nad powrotem dzieci z pieczy zastępczej pod opiekę rodziców naturalnych, jednak mimo to żadne z dzieci nie powróciło.

Dla poprawy funkcjonowania rodzin asystenci współpracują z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi i tak 2020r. asystenci korzystając z ich oferty kierowali rodziny na warsztaty dla rodziców, terapie rodzinne, logopedyczne w Poradniach Psychologiczno - Pedagogicznych, do Centrum Wolontariatu, do Centrum Mediacji i Aktywizacji Społecznej, do Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, oraz do programów realizowanych przez organizacje pozarządowe, np. Niebieska Akademia, ERKON – droga do niezależności, Z wykluczenia do zatrudnienia, Ścieżką kariery, Centrum Integracji Społecznej. Laboratorium rodziny, Elbląska Pracownia Aktywności, Z ciszą można żyć. Łącznie w projektach uczestniczyło 21 rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.

V.1.2. Warsztaty dla rodziców

W 2020 r. zorganizowano tylko jedną edycję warsztatów podnoszących kompetencje opiekuńczo - wychowawcze dla rodziców, z uwagi na ogłoszoną epidemię. W warsztatach uczestniczyli rodzice, których dzieci są zagrożone umieszczeniem w pieczy zastępczej lub już w niej przebywają, a rodzice starają się o ich powrót.

Szkolenie planowane było na 6 spotkań warsztatowych dla rodziców, z uwagi na pandemię zostało zrealizowane w 4 spotkaniach (w reżimie sanitarnym). W warsztatach wzięło udział łącznie 9 osób.

Naboru do warsztatów dokonali asystenci rodziny, pracownicy socjalni, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej. Zajęcia prowadzone były przez specjalistów pracy z rodziną posiadających uprawnienia do prowadzenia „Szkoły dla rodziców i wychowawców”, posiadających duże doświadczenie w pracy z rodziną. Warsztaty odbywały się w godzinach popołudniowych (16 – 18). Podczas zajęć został poruszony zakres tematyczny:

- granice, jak je wyznaczać dziecku,
- właściwe okazywanie i odczytywanie emocji i uczuć,
- funkcja wychowawcza kary w procesie wychowania, jakie ma skutki kara a jakie konsekwencja,
- formy i metody zastąpienia kary
- przywileje, jak je przyznawać dziecku.

Nie udało się przeprowadzić warsztatów z tematyki

- skuteczne sposoby zachęcania dziecka do współpracy,
- 6 kroków rozwiązywania konfliktów
- Skuteczna pochwała i zachęta,
- Właściwe sposoby chwalenia dzieci oraz pułapki złego nagradzania.

Rodziny, które uczestniczyły w programie są objęte również pomocą w formie asystenta rodziny lub pracą socjalną ze strony pracownika socjalnego i nadzorem kuratora sądowego. Wszystkie działania miały za zadanie wspomóc rodzinę przy wychodzeniu z kryzysu i w sposób prawidłowy sprawować opiekę nad dzieckiem.

CZĘŚĆ VI.

DZIAŁALNOŚĆ Z ZAKRESU PIECZY ZASTĘPCZEJ

VI.1. MOPS organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2020 r. realizował zadania jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej, zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Wszystkie rodziny zastępcze, zostały objęte wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz specjalisty pracy z rodziną lub pedagoga zgodnie z wymogami ustawy. Wymienieni pracownicy wspierali rodziny zastępcze udzielając różnorodnych porad, w tym poradnictwa pedagogicznego.

W okresie sprawozdawczym koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej:

- udzielili 471 konsultacji i porad pedagogicznych,
- dokonali 321 odwiedzin rodzin zastępczych, w ramach prowadzonego monitoringu oraz wsparcia. Ilość spotkań z rodzinami zastępczymi w ich miejscu zamieszkania była ograniczona z uwagi na stan pandemii COVID-19,
- udzielili pomocy 13 osobom w sporządzaniu Indywidualnego Programu Usamodzielnienia.

Ponadto, rodziny zastępcze były informowane przez pracowników działu o możliwości skorzystania z porad radcy prawnego (skorzystały 3 rodziny), lekarza psychiatry (11 rodzin), psychologa (udzielono 457 porad), logopedy (22 rodziny), uczestnictwa dziecka w terapii (23 rodziny), uczestnictwa dziecka w zajęciach świetlicy socjoterapeutycznej (0 rodzin), konsultacji z Poradnią Psychologiczną – Pedagogiczną w Elblągu (17 rodzin).

Rodziny były informowane gdzie mogą skorzystać z usług w zakresie diagnozy FAS, terapii, rehabilitacji, wsparcia wolontariusza czy też różnego rodzaju form wypoczynku (m.in. 23 dzieci z rodzin zastępczych otrzymało bezpłatne karty na wypoczynek letni organizowany przez Kuratorium Oświaty w Olsztynie, pozostałe chętne rodziny mogły skorzystać z dofinansowania do wypoczynku – otrzymało dofinansowanie 30 dzieci, natomiast 14 dzieci skorzystało z szkolenia windsurfingowego zorganizowanego przez Stowarzyszenie "Soulriders" z Ornety, pomocy kuratorów sądowych, policji itp.

Mając na uwadze, iż funkcjonowanie rodziny zastępczej wiąże się z wielością kosztów związanych z rozwojem i wsparciem dzieci w nich umieszczanych pracownicy działu informowali rodziny na bieżąco o możliwości skorzystania z oferty organizacji pozarządowych np. uczestnictwa w projektach „Laboratorium Rodziny 2”, Elbląska Pracownia Aktywności, Rodzinnie znaczy aktywnie – integralny program wsparcia rodzin w Elblągu i powiecie elbląskim, Kompendium rozwoju rodziny, Niebieska Akademia w Elblągu, Z wykluczenia do usamodzielnienia, Droga do rozwoju, Vademekum rozwoju rodzinnego, Ścieżką kariery, CIS. 105 rodzinom zaproponowano skorzystanie z ww. projektów. Ostatecznie 9 rodzin skorzystało z oferty. 7 rodzin (4 zawodowe, 1 niewznowowa, 2 spokrewnione) uczestniczą w projekcie „Laboratorium rodziny 2” oraz „Elbląska Pracownia Aktywności”. 2 rodziny spokrewnione uczestniczą w CIS. Część rodzin z uwagi na okres epidemii obawiała się spotkań związanych z uczestnictwem w projektach, zatem nie przystąpiła do uczestnictwa.

W okresie sprawozdawczym Ośrodek realizował wraz z Departamentem Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Elblągu projekt „**Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19**”, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 - Działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym, PI 9iv: Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym.

W ramach projektu rodziny zastępcze otrzymały środki ochrony bezpośredniej – maseczki jednorazowe, rękawiczki jednorazowe oraz płyny do dezynfekcji. Wśród rodzin zawodowych (15 rodzin), niezawodowych (41 rodzin) oraz spokrewnionych (122 rodziny) rozdysponowano: 960 opakowań po 50 sztuk rękawiczek (48 tys. sztuk), 440 opakowań po

100 sztuk. sztuk maseczek (44 tys. sztuk) i 304 opakowania po 5 litrów (1520 litrów) płynu dezynfekującego.

Ponadto dzieci z rodzin zastępczych realizujące nauczanie zdalne otrzymały notebooki wraz z oprogramowaniem, urządzenia wielofunkcyjne oraz oprogramowanie dla dzieci niepełnosprawnych. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej dokonali analizy potrzeb rodzin zastępczych i wychowujących się w nich dzieci. Każda rodzina, która zgłosiła potrzeby w zakresie sprzętu otrzymała go w ramach umowy użyczenia zawartej z Gminą Miasto Elbląg. Zawarto 88 umów użyczenia w ramach projektu z rodzinami zastępczymi: z 12 rodzinami zawodowymi, z 17 niezawodowymi i 59 ze spokrewnionymi.

Ponadto 15 rodzin zastępczych zawodowych w ramach realizacji przez Gminę Miasto Elbląg projektu „**Wsparcie placówek pomocy społecznej w Elblągu w celu przeciwdziałania Covid-19**” otrzymało sterylizatory powietrza.

VI.2. Umieszczanie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w formie:

- rodzinnej;
- instytucjonalnej.

VI.2.1. Formy rodzinnej pieczy zastępczej.

Rodzina zastępcza to taka rodzina, która zapewnia opiekę i wychowanie dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej może być powierzone małżonkom lub osobie niepozostającej w związku małżeńskim, jeżeli osoby te spełniają następujące warunki:

- dają rękojmię należytego wykonywania zadań rodziny zastępczej,
- mają stałe miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- korzystają z pełni praw cywilnych i obywatelskich,
- nie są lub nie były pozbawione władzy rodzicielskiej, nie są ograniczone we władzy rodzicielskiej ani też władza rodzicielska nie została im zawieszona,
- wywiązują się z obowiązku łożenia na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby, gdy ciąży na nich taki obowiązek z mocy prawa lub orzeczenia sądu,
- nie są chore na chorobę uniemożliwiającą właściwą opiekę nad dzieckiem, co zostało stwierdzone zaświadczeniem lekarskim,
- mają odpowiednie warunki mieszkaniowe oraz stałe źródło utrzymania,
- uzyskały pozytywną opinię ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania.

Ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przewiduje podział rodzin zastępczych na: rodziny zastępcze spokrewnione, rodziny zastępcze niezawodowe oraz rodziny zastępcze zawodowe.

W okresie sprawozdawczym nadzorowano i koordynowano funkcjonowanie **191 rodzin zastępczych** dla terenu Gminy Miasto Elbląg, w których wychowywało się **312 dzieci umieszczonych w rodzinach**, w tym:

- **129** spokrewnionych rodzin zastępczych, w których wychowywało się **167** dzieci
- **48** niezawodowych rodzin zastępczych, w których wychowywało się 60 dzieci
- **16** rodzin zawodowych, w których wychowywało się **89** dzieci (w tym 5 dzieci przebywało w pogotowiach rodzinnych interwencyjnie), a wśród tych rodzin:
 - **4** rodziny zastępcze **pełniły funkcję pogotowia rodzinnego** wobec 26 dzieci
 - **12** rodzin zastępczych **pełniło funkcję zawodowej rodziny zastępczej** dla 63 dzieci.

(Uwaga: podana wyżej liczba dzieci nie sumuje się na liczby ogółem, gdyż w okresie sprawozdawczym dzieci przebywały w pogotowiu, skąd docelowo zostały umieszczone w

innej rodzinie zastępczej, podana wyżej liczba rodzin nie sumuje się na liczby ogółem, gdyż w okresie sprawozdawczym rodzina pełniła funkcję rodziny spokrewnionej i niezawodowej)

W okresie styczeń – grudzień 2020 r.:

- na podstawie wydanych w rodzinach zastępczych zostało umieszczonych łącznie **48** dzieci,
- powstało **7** spokrewnionych rodzin zastępczych, z tego:
 - **5** nowych rodzin spokrewnionych, w których umieszczono **9 dzieci**
 - **1** nowopowstała rodzina spokrewniona przejęła opiekę wobec **1 dziecka**, które przebywało w zawodowej rodzinie zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego
 - **1** nowopowstała rodzina spokrewniona przejęła opiekę wobec **2 dzieci** z powiatu elbląskiego,
- powstało **10** rodzin niezawodowych, z tego:
 - **8** nowych rodzin niezawodowych, w których umieszczono **12 dzieci** (1 dziecko przebywało w innej rodzinie zastępczej),
 - **2** rodziny niezawodowe już funkcjonujące przyjęły pod opiekę **2 nowych** dzieci,
- nadzorowano pracę **12** rodzin zawodowych, w 7 z nich sąd umieścił 13 małoletnich dzieci (2 dzieci przebywało w innej rodzinie zastępczej),
- nadzorowano pracę **3** rodzin zawodowych o charakterze pogotowia rodzinnego, **2** pogotowia przyjęły pod opiekę **9** dzieci.

W okresie sprawozdawczym, z rodzin zastępczych odeszło 43 dzieci, z tego:

- **4** dzieci wróciło do rodziców biologicznych,
- **9** wychowanków, którzy skończyli 18 lat i przebywali w rodzinach jako pełnoletni kontynuujący naukę opuściło rodziny i rozpoczęło proces usamodzielnienia, w tym wychowanka zakończyła proces usamodzielnienia,
- **1** wychowanka, która skończyła 18 lat i przebywała w rodzinie jako pełnoletnia kontynuująca naukę opuściła rodzinę i powróciła do rodziców biologicznych,
- **16** dzieci zostało adoptowanych,
- **6** dzieci zostało umieszczonych w innych formach pieczy zastępczej,
- **4** dzieci zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- **1** dziecko zostało umieszczone w młodzieżowym ośrodku wychowawczym,
- **2** dzieci opuściło rodzinę zastępczą z innych powodów.

Szczegółowe dane na temat rodzinnej pieczy zastępczej przedstawiają poniższe tabele.

Tab. 14. Informacja dot. rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Gminy Miasto Elbląg

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin zastępczych/rodzinnych domów dziecka		
		Ogółem – stan w dniu 31.12.2020	powstałe w okresie sprawozdawczym I-XII.2020*	rozwiązane w okresie sprawozdawczym* I-XII.2020
1	2	3	4	5
1.	Rodziny zastępcze spokrewnione z tego:	120	8 (12 dzieci)	13
1.1.	z 1 przyjętym dzieckiem -	94	4	10
1.2.	z 2 przyjętymi dziećmi	21	4	3
1.3.	z 3 i więcej przyjętymi dziećmi	5	0	0
2.	Rodziny zastępcze niezawodowe, z tego:	42	10 (14 dzieci)	6
2.1.	z 1 przyjętym dzieckiem	30	7	6
2.2.	z 2 przyjętymi dziećmi	9	2	0
2.3.	z 3 przyjętymi dziećmi	3	1	0
2.4.	z 4 i więcej przyjętymi dziećmi	0	0	0
3.	Rodziny zastępcze zawodowe, z tego:	12	8 (13 dzieci)	8 (13 dzieci)

3.1.	bez dziecka	0	0	0
3.2.	z 1 przyjętym dzieckiem	1	4	5
3.3.	z 2 przyjętymi dziećmi	1	3	2
3.4.	z 3 przyjętymi dziećmi	0	1	0
3.5.	z 4 przyjętymi dziećmi	6	0	1
3.6.	Z 5 przyjętymi dziećmi	1	0	0
3.7.	z 6 przyjętymi dziećmi	2	0	0
3.8.	z 7 przyjętymi dziećmi	1		
4.	Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, z tego:	3	3 (9 dz.)	4(6 dz.)
4.1.	bez dziecka	0	0	0
4.2.	z 1 przyjętym dzieckiem	0	0	2
4.3.	z 2 przyjętymi dziećmi	0	1	2
4.4.	z 3 przyjętymi dziećmi	0	1	0
4.5.	z 4 przyjętymi dziećmi	1	1	0
4.6.	z 5 przyjętymi dziećmi	0	0	0
4.7.	z 6 przyjętymi dziećmi	2	0	0
		177 rodziny* Narastająco 176		

Kolumna 3 - * 1 rodzina jako - spokrewniona/ niezawodowa

Wiersz 3 i 4, kolumna 4 i 5 - **rodziny się powtarzają (ośrodek sprawuje pieczę wobec 3 pogotowi rodzinnych i 12 zawodowych rodzin zastępczych, w których umieszczane są dzieci postanowieniem Sądu)

Tab. 15. Informacja dot. dzieci z Elbląga w rodzinach zastępczych zamieszkałych poza terenem Gminy Miasto Elbląg

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin zastępczych/rodzinnych domów dziecka		
		Ogółem w dniu 31.12.2020	powstałe w okresie sprawozdawczym	Rozwiązane w okresie sprawozdawczym
1.	2.	3.	4.	5.
1.	Rodziny zastępcze spokrewnione – 8 dzieci, z tego:	7	1	2
1.1.	z 1 przyjętym dzieckiem (6 dz.)	6	0	1
1.2.	z 2 przyjętymi dziećmi (2 dz.)	1	1	1
1.3.	z 3 i więcej przyjętymi dziećmi	0	0	0
2.	Rodziny zastępcze niezawodowe - 13 dzieci, z tego:	12	0	3
2.1.	z 1 przyjętym dzieckiem (11 dz.)	11	0	3
2.2.	z 2 przyjętymi dziećmi (2 dz.)	1	0	0
2.3.	z 3 przyjętymi dziećmi	0	0	0
2.4.	z 4 i więcej przyjętymi dziećmi	0	0	0
3.	Rodziny zastępcze zawodowe z tego:	0	0	0
3.1.	bez dziecka	0	0	0
3.2.	z 1 przyjętym dzieckiem	0	0	0
3.3.	z 2 przyjętymi dziećmi	0	0	0
3.4.	z 3 przyjętymi dziećmi	0	0	0
3.5.	z 4 i więcej przyjętymi dziećmi	0	0	0
4.	Rodzinne domy dziecka z tego:	1	0	1

4.1.	bez dziecka	0	0	0
4.2.	z 1 przebywającym dzieckiem	1	0	0
4.3.	z 2 przebywających dzieci	0	0	1
4.4.	z 9 i więcej przebywających dzieci	0	0	0
	Stan narastająco w dniu 31.12.2020	20 rodzin – 22 dzieci		
	Stan narastająco na dzień 31.12.2020	-21 rodziny – 25 dzieci		

Tab. 16. Informacja dot. funkcjonowania rodzin zastępczych sprawujących opiekę wobec dzieci z terenu innych powiatów (dot. zawartych porozumień)

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin zastępczych/rodzinnych domów dziecka		
		Ogółem – stan w dniu 31.12.2020r. – 17 rodzin*	powstałe w okresie sprawozdawczym	Rozwiązane w okresie sprawozdawczym
1.	2.	3.	4.	5.
1.	Rodziny zastępcze spokrewnione – 13 dzieci, z tego:	8	1	2
1.1.	z 1 przyjętym dzieckiem	5	0	1
1.2.	z 2 przyjętymi dziećmi	2	1	1
1.3.	z 3 przyjętymi dziećmi	0	0	0
1.4.	z 4 dziećmi przyjętymi	1	0	0
2.	Rodziny zastępcze niezawodowe, -13 dzieci, z tego	10	0	3
2.1.	z 1 przyjętym dzieckiem	8	0	3
2.2.	z 2 przyjętymi dziećmi	1	0	0
2.3.	z 3 przyjętymi dziećmi	1	0	0
2.4.	z 4 i więcej przyjętymi dziećmi	0	0	0
3.	Rodziny zastępcze zawodowe – 0 dzieci, z tego:	0	0	0
3.1.	bez dziecka	0	0	0
3.2.	z 1 przyjętym dzieckiem	0	0	0
3.3.	z 2 przyjętymi dziećmi	0	0	0
3.4.	z 3 przyjętymi dziećmi	0	0	0
3.5.	z 4 i więcej przyjętymi dziećmi	0	0	0
4.	Rodziny zastępcze zawodowe-pogotowie– 0 dzieci, z tego:	0	0	0
4.1.	bez dziecka	0	0	0
4.2.	z 1 przyjętym dzieckiem	0	0	0
4.3.	z 2 przyjętymi dziećmi	0	0	0
4.4.	z 3 przyjętymi dziećmi	0	0	0
4.5.	z 4 i więcej przyjętymi dziećmi	0	0	0

*1 rodzina funkcjonuje jako rodz. spokrewni. I niezawodowa

VI.2.2. Okres przebywania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.

Okresy przebywania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej na dzień 31.12.2019 r. szczegółowo przedstawiają tabele nr 17, 18 i 19.

Tab.17. Okresy przebywania dzieci w rodzinach zastępczych na terenie Gminy Miasto Elbląg

Okres przebywania dziecka w pieczy zastępczej w dniu 31.12.2020r.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej						
		dzieci umieszczone w pieczy zastępczej ogółem	do 3 miesięcy	powyżej 3 do 6 miesięcy	powyżej 6 do 12 miesięcy	powyżej 1 roku do 2 lat	powyżej 2 lat do 3 lat	powyżej 3 lat
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Suma dot. wiersza 1-3	276	8	11	25	26	20	186
1.	Rodziny zastępcze spokrewnione	152	0	4	5	5	12	126
2.	Rodziny zastępcze niezawodowe	57	3	3	8	3	1	39
3.	Rodziny zastępcze zawodowe, w tym pełniące funkcję:	67	5	4	12	18	7	21
3.1.	pogotowia rodzinnego	16	1	1	6	5	2	1
3.2.	Specjalistyczną	0	0	0	0	0	0	0
4.	Rodzinne domy dziecka	0	0	0	0	0	0	0

Tab. 18. Okresy przebywania dzieci w rodzinach zastępczych poza terenem Gminy Miasto Elbląg

Okres przebywania dziecka w pieczy zastępczej w dniu 31.12.2020r.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej						
		dzieci umieszczone w pieczy zastępczej ogółem	do 3 miesięcy	powyżej 3 do 6 miesięcy	powyżej 6 do 12 miesięcy	powyżej 1 roku do 2 lat	powyżej 2 lat do 3 lat	powyżej 3 lat
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem:	22	0	0	1	1	5	13
1.	Rodziny zastępcze spokrewnione	8	0	0	0	0	1	5
2.	Rodziny zastępcze niezawodowe	13	0	0	1	1	4	7
3.	Rodziny zastępcze zawodowe, w tym pełniące funkcję:	0	0	0	0	0	0	0
3.1.	pogotowia rodzinnego	0	0	0	0	0	0	0
3.2.	Specjalistyczną	0	0	0	0	0	0	0
4.	Rodzinne domy dziecka	1	0	0	0	0	0	1

Tab. 19. Okresy przebywania dzieci z innych powiatów w rodzinach zastępczych zam. na terenie Elbląga

Okres przebywania dziecka w pieczy zastępczej w dniu 31.12.2020r.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej						
		dzieci umieszczone w pieczy zastępczej ogółem	do 3 miesięcy	powyżej 3 do 6 miesięcy	powyżej 6 do 12 miesięcy	powyżej 1 roku do 2 lat	powyżej 2 lat do 3 lat	powyżej 3 lat
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem: 17*(1 rodz. S/N)	26	0	0	0	4	7	15
1.	Rodziny zastępcze spokrewnione – 8 rodz.	13	0	0	0	1	6	6
2.	Rodziny zastępcze niezawodowe – 10 rodz.	13	0	0	0	3	1	9
3.	Rodziny zastępcze zawodowe, w tym pełniące funkcję:	0	0	0	0	0	0	0
3.1.	pogotowia rodzinnego	0	0	0	0	0	0	0
3.2.	Specjalistyczną	0	0	0	0	0	0	0
4.	Rodzinne domy dziecka	0	0	0	0	0	0	0

*1 rodz. jako spokr. / niezaw.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej ponosi powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, natomiast właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka gmina jedynie partycypuje w tych wydatkach.

W związku z powyższym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu podpisał w 2020 r.:

- 4 porozumienia z 3 powiatami, w których funkcjonują rodziny zastępcze, które wychowują elbląskie dzieci,
- 1 porozumienie z powiatem, w którym wychowują się dzieci spoza Elbląga.

VI.3. Świadczenia przyznane rodzinom zastępczym.

W okresie od stycznia do grudnia 2020 r. wydano **582 decyzje administracyjne**, w tym:

- zadania powiatu: 256 decyzji, z tego:
 - 181 - przyznające świadczenia,
 - 3 - odmowne,
 - 24 - zmieniające,
 - 46 - uchylające,
 - 2 - umarzające
- zadania zlecone gminie: 326 decyzji, z tego:
 - 261 - przyznające świadczenie,
 - 31 - zmieniające,
 - 33 – uchylające,
 - 1 – odmawiające.

Środki wydatkowane w roku 2020 (w rozdziale 85508) na świadczenia z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej to:

- paragraf 3110 (dot. dzieci z terenu Elbląga przebywających pod opieką rodzin

zastępczych zamieszkałych na terenie Elbląga) – 2.813.138,58 zł (169 rodzin – 280 dzieci)

- paragraf 4330 - PW (dot. dzieci pochodzących z Elbląga umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów) – 292.142,43 zł (21 rodzin – 25 dzieci)
- paragraf 4170, 4110, 4120 (dotyczy wynagrodzenia wraz pochodnymi dla 15 rodzin zawodowych dla gminy Miasto Elbląg, 11 umów na rodziny pomocowe, wynagrodzenia wraz pochodnymi dla osób zatrudnionych do pomocy przy dzieciach i w gospodarstwie domowym dla rodzin zawodowych - 949.260,39 zł
- paragraf 3110 – PP (dot. dzieci z innych powiatów przebywających w pieczy zastępczej na terenie Elbląga) – 349.810,41 zł (23 rodziny – 32 dzieci)

W okresie sprawozdawczym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej koordynował funkcjonowanie 16 zawodowych rodzin zastępczych, a wśród tych rodzin znajdowały się:

- 4 rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, w tym 1 rodzina funkcjonowała do dnia 08.01.2020 r.
- 12 rodzin zastępczych zawodowych, z których 3 rodziny zamieszkują na terenie innych powiatów (Kąty Rybackie, Krzewsk, Zalewo).

Poza świadczeniami na dzieci, rodziny zastępcze zawodowe otrzymują wynagrodzenia za sprawowanie funkcji rodziny zastępczej.

Poniższa tabela przedstawia koszty wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych wraz z pochodnymi, poniesione przez Ośrodek w 2020 r. na rodziny z terenu Gminy Miasto Elbląg.

Tab. 20. Rodzinna piecza zastępcza - wynagrodzenia wraz z pochodnymi

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba wypłaconych wynagrodzeń/świadczeń	Wydatki w zł
		Ogółem	
1.	2.	3.	4.
1.	Wynagrodzenia dla rodziny zastępczej zawodowej, z tego:	196	730.991
1.1.	za pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej, w tym:	159	551.524
1.1.1.	świadczenie za pełnienie funkcji rodziny pomocowej	15	5.435
1.2.	za okres pełnienia funkcji pogotowia rodzinnego, w tym:	37	179.467
1.2.1	Dodatek dla rodziny-dot.pobytu więcej niż 3 dzieci w pogotowiu lub co najmniej 1 dziecka z niepeł.	37	29.911
2.	Wynagrodzenia dla osób zatrudnionych do pomocy w rodzinie zast. zawodowej lub rodzinie niezawodowej z tytułu:	150	218.269
2.1.	Umowy o pracę	150	218.269
2.2.	Umowy o świadczenie usług	0	0
RAZEM:			949.260

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej przysługuje dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego określonego w przepisach ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, zwany „dodatkiem wychowawczym”.

Pomocą w formie dodatku wychowawczego w okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. objętych zostało 252 dzieci przebywających w 152 rodzinach zastępczych. Ogółem wypłacono 2.556 świadczeń na kwotę 1.257.993 zł.

Pomocą w formie dodatku do zryczałtowanej kwoty, o którym mowa w art. 115 ust. 2a, art. 113 a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. objętych zostało 89 dzieci przebywających w 4 placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie Elbląga.

Ogółem wypłacono 833 świadczenia na kwotę 411.366 zł.

Wydatki na dodatek wychowawczy i dodatek do zryczałtowanej kwoty, finansowane są z dotacji celowej z budżetu państwa.

Tab.21. Wydatki poniesione na wypłatę dodatku wychowawczego oraz liczbę wypłaconych świadczeń

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki narastająco od stycznia do grudnia 2020r. w zł			Liczba świadczeń narastająco od 01.01.2020 do 31.12.2020		
		Pierwszy miesiąc kwartału (I-X.2020)	Dwa miesiące kwartału (I-XI.2020)	Trzy miesiące kwartału (I-XII.2020)	Pierwszy miesiąc kwartału(I-X.2020)	Dwa miesiące kwartału (I-XI.2020)	Trzy miesiące kwartału (I-XII.2020)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Dodatek wychowawczy, w tym, w:	1 046 660	1 152 409	1 257 993	2 129	2 344	2 556
1.1.	rodzinach spokrewnionych	558 863	613 963	668 206	1 126	1 237	1 346
1.2.	rodzinach niezawodowych	200 647	222 941	244 731	411	457	500
1.3.	rodzinach zawodowych	287 150	315 505	345 056	592	650	710
1.4.	rodzinnych domach dziecka	0	0	0	0	0	0
2.	Dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego o którym mowa w art.113a ustawy	346 135	366 253	411 366	701	742	833

Ponadto rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start”, zmienionego Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 lipca 2019 r., dzieci wychowujące się w rodzinach zastępczych, dzieci oraz osoby pełnoletnie przebywające w placówkach opiekuńczo – wychowawczych posiadają uprawnienia do świadczenia w kwocie 300 zł. Świadczenie wypłacanej jest raz w roku.

Pomocą w formie świadczenia „Dobry start” w okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. objętych zostało 179 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych, 11 osób usamodzielnianych oraz 63 dzieci przebywających w czterech placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie Elbląga, tj.:

- Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 1 - liczba dzieci, które otrzymały świadczenie: 9
- Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 2 - liczba dzieci, które otrzymały świadczenie: 7
- Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 3 - liczba dzieci, które otrzymały świadczenie: 34
- Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 4 - liczba dzieci, które otrzymały świadczenie: 13.

Tab.22. Wydatki na świadczenie dobry start sfinansowane z dotacji celowej z budżetu państwa oraz liczba przyznanych i wypłaconych świadczeń

L.p.	Wyszczególnienie	Wydatki poniesione w roku w zł	Liczba świadczeń przyznanych w roku	Liczba świadczeń wypłaconych w roku
1	2	3	4	5
1.	Świadczenie dobry start, z tego na dziecko umieszczone:	72 600	242	242
1.1.	- w rodzinie zastępczej spokrewnionej	34500	115	115
1.2.	- w rodzinie zastępczej niezawodowej	12 900	43	43
1.3.	- w rodzinie zastępczej zawodowej	6 300	21	21
1.4.	- w rodzinnym domu dziecka	0	0	0
1.5.	- w placówce opiekuńczo-wychowawczej	18 900	63	63
1.6.	- w regionalnej placówce opiekuńczo-wychowawczej	0	0	0
1.7.	- osoby usamodzielniane	3 300	11	11
	Ogółem wydatki dobry start za 2020r.	75 900	253	253

Tab.23. Informacje na temat finansowania świadczenia dobry start i kosztów jego obsługi

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie roczne
1	2	3
	Plan po zmianach w 2020r.	80 290
1.	Otrzymana z budżetu państwa kwota dotacji na realizację przez organ właściwy świadczenia dobry start i koszty jego obsługi	80 290
2.	Przysługująca z budżetu państwa organowi właściwemu kwota dotacji na koszty obsługi	2.540
3.	Wydatki na obsługę świadczenia dobry start, z tego:	2.514
3.1.	- wydatki na wynagrodzenie dla osób realizujących zadania związane ze świadczeniem, w tym:	2 012
3.1.1.	- wydatki na dodatki	2 012
3.2.	- wydatki pozostałe	502
4.	Wydatki faktyczne na obsługę świadczenia dobry start sfinansowane z dotacji z budżetu państwa na realizację świadczenia, z tego:	2 513,98
4.1.	- wydatki na wynagrodzenie dla osób realizujących zadania związane ze świadczeniem, w tym:	2 011,98
4.1.1.	- wydatki na dodatki	2 011,98
4.2.	- wydatki pozostałe	502
5.	Liczba osób realizujących w ramach organu właściwego (powiatu) zadania związane ze świadczeniem dobry start, w tym:	2
5.1.	- otrzymujących dodatek	2
5.2.	- otrzymujących nagrody/premie	0
6.	Otrzymana dotacja z budżetu	80.290
7.	Faktyczne wydatki na świadczeni. dobry start za 2020r.	75.900
	Ogółem (wiersz 4 + 6)	78 413,98

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie roczne
1	2	3
	Plan po zmianach w 2020r.	80 290
8.		
9.	Kwota niewykorzystanej dotacji (wiersz 1-7)	1.876,02

VI.3.1. Realizacja ustawy o Polskim Bonie Turystycznym

Świadczenie w formie bonu turystycznego przysługuje także na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, zarówno rodzinnej jak i instytucjonalnej, zatem może je otrzymać rodzic zastępczy oraz dyrektor placówki opiekuńczo - wychowawczej, którzy mają jednocześnie uprawnienia do dodatku wychowawczego na dane dziecko.

W miesiącu lipcu 2020 r. zostały zgłoszone do świadczenia w formie bonu wszystkie dzieci umieszczone w pieczy zastępczej (przebywające w rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo – wychowawczych). Następnie co miesiąc do 5 dnia każdego miesiąca następowało zgłaszanie dzieci nowo umieszczonych w pieczy. W okresie sprawozdawczym zgłoszono 213 dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz 77 dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

VI.4. Oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej w celu:

- 1) ustalania aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka;
- 2) analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną;
- 3) modyfikowania planu pomocy dziecku;
- 4) monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie;
- 5) oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb;
- 6) oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 7) informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.

Częstotliwość sporządzania oceny uzależniona jest od wieku dziecka wychowującego się w rodzinie zastępczej. Po dokonaniu oceny sytuacji dziecka, zatrudnieni w Ośrodku koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej lub specjaliści pracy z rodziną formułują na piśmie opinię dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, która następnie przekazywana jest do Sądu. Opinia dotycząca dziecka poniżej 3 roku życia sporządzana jest raz na trzy miesiące, natomiast powyżej 3 roku życia nie rzadziej niż co 6 miesięcy.

W 2020 r. sporządzono **448 opinii**. W okresie epidemii zespoły do spraw oceny zasadności pobytu dziecka w pieczy zastępczej dla bezpieczeństwa odbywały się głównie w formie zdalnej. W okresie sprawozdawczym odbyło się łącznie 416 zespołów, w tym w siedzibie Ośrodka – 74 i w formie zdalnej 342.

Wszystkie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej sporządzane przez pracowników Ośrodka, były dokonywane w konsultacji z:

- 1) odpowiednią rodziną zastępczą;
- 2) pedagogiem;
- 3) psychologiem;
- 4) kuratorem sądowym;
- 5) przedstawicielem ośrodka adopcyjnego;
- 6) rodzicami biologicznymi.

Ponadto koordynatorzy sporządzili 50 planów pomocy dziecku oraz dokonali 402 modyfikacje planów.

VI.5. Oceny rodzin zastępczych.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny rodziny zastępczej pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. Podczas oceny bierze się pod uwagę następujące kwestie: czy rodzina zastępcza zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie, a w szczególności:

- 1) traktuje dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej;
- 2) zapewnia dostęp do przysługujących świadczeń zdrowotnych;
- 3) zapewnia kształcenie, wyrównywanie braków rozwojowych i szkolnych;
- 4) zapewnia rozwój uzdolnień i zainteresowań;
- 5) zaspokaja jego potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne oraz religijne;
- 6) zapewnia ochronę przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka;
- 7) umożliwia kontakt z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej.

W 2020 r. sporządzono **44 oceny** rodzin zastępczych, z czego 4 były negatywne, o czym został powiadomiony został Sąd Rejonowy w Elblągu.

Zgodnie z art. 42 ust.1 pkt. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodziny zastępczej są zobowiązane do dostarczenia zaświadczenia lekarskiego, iż zdolne są do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem. Według stanu rodzin zastępczych na dzień 31.12.2020 r., jedynie 5 rodzin nie dostarczyło aktualnego zaświadczenia lekarskiego (co wynika z utrudnień związanych ze stanem pandemii (4 rodziny) lub bardzo krótkim okresem ustanowienia rodziny zastępczej (1 rodzina), pozostałe rodziny zastępcze mają aktualne zaświadczenia lekarskie. Ponadto rodziny zastępcze (raz na dwa lata) winny posiadać opinię o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej wystawioną przez psychologa. W okresie sprawozdawczym psychologowie sporządzili 78 opinii.

VI.6. Współpraca z Sądem

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - Organizator rodzinnej pieczy zastępczej zobowiązany jest do współpracy z sądem i informowania go, co najmniej raz na 6 miesięcy o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz o sytuacji rodziny naturalnej dziecka. Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu na bieżąco współpracują z Sądem Rejonowym w Elblągu w zakresie informowania o sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz o sytuacji rodziny dziecka. Przekazywana informacja zawiera szczegółowe dane na temat sytuacji rodzinnej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, więzi emocjonalnych z rodziną zastępczą i rodzicami biologicznymi, sytuacji zdrowotnej, szkolnej, w tym trudności wychowawczych, sytuacji materialnej dziecka i rodziny zastępczej, sytuacji mieszkaniowej, zawodowej. Zawiera także spostrzeżenia i wnioski końcowe na temat sytuacji opiekuńczo – wychowawczej dziecka w rodzinie zastępczej.

W okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. MOPS jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej sporządził **334 informacje** o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz o sytuacji rodziny dziecka.

Ponadto, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej sporządzają do Sądu wnioski o wgląd w sytuację opiekuńczo – wychowawczą rodziny zastępczej i wychowujących się w niej dzieci lub dotyczące umieszczenia dzieci w rodzinach

zastępczych. W okresie sprawozdawczym sporządzono 24 wnioski do Sądu (w tym: 7 wniosków o wgląd w sytuację opiekuńczo - wychowawczą, 7 o rozwiązanie rodziny zastępczej oraz 9 o pozbawienie władzy rodzicielskiej rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz 1 wniosek o umieszczenie dziecka pozostawionego w szpitalu w rodzinie zastępczej).

Również w przypadku 1 rodziny zastępczej, gdzie była prowadzona procedura Niebieskiej Karty został niezwłocznie powiadomiony Sad Rejonowy w Elblągu.

Zgodnie z przepisami, na zlecenie Sądu, ośrodek pomocy społecznej sporządza również opinie. W 2020 r. na prośbę Sądu prowadzono 16 postępowań w sprawie wydania opinii o kandydatach na rodziny zastępcze. Opinie te miały na celu ustalenie, czy osoby dają rękojmię sprawowania należytej opieki nad dzieckiem. Opinie obejmowały również badania predyspozycji i motywacji do sprawowania funkcji rodzica zastępczego przez psychologów.

Zgodnie z art. 38 ust.2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która nakłada na kierownika powiatowego centrum pomocy w rodzinie wystąpienie z pozwem o alimenty w przypadku przebywania dziecka w pieczy zastępczej powyżej roku - złożono do Sądu Rejonowego w Elblągu 10 wniosków.

VI.7. Szkolenie rodzin zastępczych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu rokrocznie organizuje dla rodzin zastępczych różnego rodzaju szkolenia lub umożliwia uczestnictwo w nich.

W 2020 r. rodziny zastępcze mogły skorzystać z następujących form:

1. Pierwsza pomoc w sytuacji zagrożenia – w formie zdalnej 29 osób
2. Umiejętność radzenia sobie ze stresem i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu w formie zdalnej – 29 osób

Ponadto rodziny zastępcze korzystają ze szkoleń organizowanych w ramach programu: „Laboratorium rodziny 2” oraz Elbląska Pracownia Aktywności.

VI.8. Zadania dot. kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

VI.8.1. Pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie kandydatów na rodziców zastępczych/prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu należy pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie kandydatów na rodziny zastępcze oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu posiada w swoich zasobach kadrowych specjalistów, którzy posiadają uprawnienia do szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze programem PRIDE (4 pracowników) oraz przeprowadzenia procedury kwalifikacyjnej kandydatów na rodziców zastępczych. Zarządzeniem Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu wprowadzone zostały również procedury kwalifikowania kandydatów zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Mieszkańcy Elbląga ubiegający się o pełnienie funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzenie rodzinnego domu dziecka muszą zgłosić się do siedziby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu na rozmowę wstępną. W trakcie rozmowy pracownicy Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej zapoznają się z kandydatami, informują o obowiązujących procedurach oraz warunkach jakie winni spełniać by zostać rodzicem zastępczym lub prowadzić rodzinny dom dziecka. Ponadto przedstawiają wykaz wymaganych dokumentów, nakreślają specyfikę funkcjonowania rodziny zastępczej oraz

uświadamiają o problemach dziecka kierowanego do rodzinnej pieczy zastępczej i trudnościach w wypełnianiu funkcji rodzica zastępczego.

Po rozmowie wstępnej kandydaci na rodziców zastępczych lub prowadzenie rodzinnego domu dziecka podlegają procedurze diagnostyczno – konsultacyjnej. Przeprowadzana jest rozmowa psychologiczna oraz sporządzana jest w oparciu o testy psychologiczne diagnoza psychologiczna. Również przeprowadzana jest diagnoza pedagogiczna podczas której analizowana jest motywacja kandydatów przy podejmowaniu decyzji o utworzeniu rodziny zastępczej, czy też rodzinnego domu dziecka oraz przeprowadzany jest wywiad pedagogicznego w środowisku rodzinnym celem poznania warunków mieszkaniowych, członków rodziny kandydata/ kandydatów itp.

Po zebraniu powyższych informacji oraz wymaganych dokumentów dotyczących kandydatów powoływany jest zespół kwalifikacyjny, przeprowadzana jest tzw. kwalifikacja wstępna. Podczas zespołu omawiane są uzyskane wyniki przez kandydatów. W przypadku pozytywnych wyników kandydaci przez komisję kierowani są na szkolenie PRIDE. Po ukończeniu szkolenia uczestniczą w stosowych praktykach (pieczy zastępczej). Następnie powoływana jest ponownie komisja kwalifikacyjna tzw. kwalifikacja końcowa.

W 2020 r. nie odbyło się **szkolenie PRIDE** dla kandydatów zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej z uwagi ogłoszony stan epidemii COVID-19 nie zostało zrealizowane. W okresie sprawozdawczym zgłosiła się jedynie 1 rodzina (2 osoby) chętne do przejścia szkolenia oraz kwalifikacji na rodzinę zastępczą niezawodową. Rodzina przeszła diagnozę psychologiczną, jednak z uwagi na stan epidemii nie dokonano diagnozy pedagogicznej, która wymaga odwiedzin w miejscu zamieszkania rodziny. Ponadto na szkolenie oczekują rodziny zastępcze spokrewnione zobowiązane do odbycia szkolenia przez sąd (3 rodziny) i niezawodowe (7 rodzin), które posiadają dzieci pod opieką, a także jedna osoba, która chce stanowić rodzinę pomocową. Szkolenie PRIDE planowane jest do realizacji w roku 2021 po złagodzeniu epidemii i spadku liczby zachorowań.

W celu pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze Ośrodek prowadził kampanię promującą rodzicielstwo zastępcze w ramach projektu pt. „**Alkohol, narkotyki – sposoby skutecznego pomagania dziecku**”

W ramach kampanii promującej rodzinę zrealizowano następujące działania:

- **Przygotowanie spotu telewizyjnego.** Zadanie to zostało zrealizowane poprzez nagranie spotu o tematyce rodzicielstwa zastępczego. Spot prezentuje wypowiedzi rodzin zastępczych, które od wielu lat sprawują opiekę nad dziećmi pozbawionymi opieki rodziców zastępczych. Rodziny zastępcze wypowiadają się na temat trosk, radości jakie daje im bycie opiekunem zastępczym. Jak bycie rodzicem zastępczym zmieniło ich życie. Nie omijają tematu trudności, które w bardzo dużej mierze wynikają z wcześniejszych zaniedbań rodziców biologicznych oraz prowadzenia stylu życia zagrażającego zdrowiu i bezpieczeństwu dzieci np. poprzez nadużywanie alkoholu. Spot zawiera również informacje, że aby zostać rodziną zastępczą należy skontaktować się z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Elblągu.

- **Przygotowanie i wydanie ulotek** o tematyce FAS oraz z informacją o poszukiwaniu rodzin zastępczych.

- **Przygotowanie i wydanie kalendarzy.** Kalendarze promują rodzicielstwo zastępczej pod hasłem: „Ty też możesz pomóc komuś dorosnąć” w ramach kampanii „Rodzina to moc”. Kalendarze zawierają rysunki dzieci z wizerunkami bohaterów książek, bajek, filmów, którzy osiągnęli sukces dzięki temu, że ktoś się nimi zaopiekował, że ktoś im pomógł.

Z uwagi na stan epidemii nie udało się zrealizować wszystkich działań zaplanowanych w projekcie. Wybrano jedynie te, które były bezpieczne i nie stanowiły zagrożenia zarażenia się koronawirusem

Dzięki podjętym działaniom w ramach projektu zostały spełnione założenia Elbląskiego Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej, tj. promocja idei rodzicielstwa zastępczego.

Na realizację projektu pozyskano z MPPiRPA środki w kwocie: 44.000 zł, jednak kwoty tej nie wykorzystano w pełni z uwagi na brak możliwości zrealizowania wszystkich zadań ujętych w projekcie z powodu epidemii COVID-19. Wykorzystano kwotę 11.911,90 zł.

VI.8.2. Wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

Ukończenie szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, zgodnie z art. 44 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jest warunkiem koniecznym by uzyskać zaświadczenie kwalifikacyjne na bycie rodziną zastępczą zawodową bądź niezawodową lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Końcowa procedura kwalifikacyjna prowadzona jest po zakończeniu szkolenia PRIDE prowadzonego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu i uzyskaniu przez kandydatów na rodziców zastępczych świadectwa ukończenia szkolenia oraz po odbyciu przez nich praktyki wskazanej przez Ośrodek. Końcową procedurę kwalifikacyjną prowadzi Komisja Kwalifikacyjna, powoływana przez Dyrektora Ośrodka. Po zakończeniu tej procedury, na podstawie ostatecznej opinii Komisji następuje wydanie zaświadczenia kwalifikacyjnego lub odmowa zakwalifikowania kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

W 2020 r. powołano 4 Komisje Kwalifikacyjne:

- 1) komisja w dniu 10.04.2020 r. - powołana dla jednej rodziny dotyczyła dokonania kwalifikacji na rodzinę zastępczą niezawodową. Rodzina otrzymała kwalifikację na rodzinę zastępczą niezawodową na okres 4 lat. Wydano 2 zaświadczenia kwalifikacyjne.
- 2) komisja w dniu 25.03.2020 r. – powołana dla dwóch rodzin
- 3) komisja w dniu 27.08.2020 r. – powołana dla jednej rodziny
- 4) komisja w dniu 15.10.2020 r. – powołana dla jednej rodziny

Wymienione wyżej komisje zostały powołane w celu przedłużenia umów na zawodowe rodziny zastępcze. Czterem rodzinom, w tym 2 na zawodową rodzinę zastępczą oraz 2 na pogotowie rodzinne, zostały przedłużone umowy na kolejne 4 lata.

VI.9. Prowadzenie „Rejestrów danych o osobach....”

Zgodnie z art. 46 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - Starosta zobowiązany jest prowadzić rejestry danych o osobach:

- 1) zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- 2) pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka.

Powyższe zadanie w Elblągu, zostało powierzone przez Prezydenta Miasta do realizacji przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (upoważnienie Nr 935/2017).

W oparciu o uregulowania w/w ustawy, prowadzone tzw. „rejestry danych o osobach” zawierają dane w niżej wymienionym zakresie:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) datę urodzenia;
- 3) obywatelstwo;
- 4) adres miejsca zamieszkania;
- 5) stan cywilny;
- 6) wykształcenie;
- 7) zawód;
- 8) miejsce pracy;
- 9) źródła dochodu;
- 10) dane o warunkach mieszkaniowych;
- 11) dane o stanie zdrowia niezbędne do stwierdzenia, że osoba może sprawować właściwą opiekę nad dzieckiem;
- 12) zakres ukończonych szkoleń;

13) liczbę umieszczonych dzieci - w przypadku osób pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka,

14) informację o pełnieniu przez rodzinę zastępczą zawodową funkcji pogotowia rodzinnego lub funkcji rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej.

Powyższe dane zawarte w rejestrach przekazywane są do Sądu Rejonowego w Elblągu.

VI.10. Badania potrzeb rodzin zastępczych

W 2020 r. 119 rodzin zastępczych wypełniło Kartę samooceny rodzica zastępczego, która również jest ważnym narzędziem do badania potrzeb opiekunów zastępczych.

VI.11. Kierowanie dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych

Zgodnie ze statutem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu, nadanym uchwałą Rady Miejskiej, Ośrodek realizuje zadanie dotyczące kierowania dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych. Do placówek dzieci kieruje się na mocy postanowienia Sądu.

W 2020 r. do placówek opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie Elbląga Ośrodek wydał łącznie 35 skierowań kierujących 35 dzieci (27 dzieci nowo skierowanych i 8 dzieci przeniesionych z innych placówek), w tym:

- 1) 4 skierowania dla 4 dzieci do Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 1 w Elblągu przy ul. Chrobrego 4/1A,
- 2) 9 skierowań dla 9 dzieci do Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 2 w Elblągu przy ul. Chrobrego 4/2A,
- 3) 18 skierowań dla 11 dzieci do Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 3 w Elblągu przy ul. Mazurskiej 6.
- 4) 4 skierowania dla 4 dzieci do Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 4 w Elblągu przy ul. Chrobrego 4

Na dzień 31.12.2020 r. w placówkach opiekuńczo – wychowawczych poza Elblągiem przebywa 5 dzieci, w tym 2 dzieci w Domu J. Korczaka - Regionalnej Placówce Opiekuńczo – Terapeutycznej w Gdańsku, 1 dziecko w Domu Dziecka w Szczytnie oraz 2 dzieci w Domu dla Dzieci i Młodzieży w Morągu.

W okresie sprawozdawczym placówki opiekuńczo - wychowawcze funkcjonujące w Elblągu opuściło łącznie 24 wychowanków, w tym 14 z powodu uzyskania pełnoletności, usamodzielnienia, 6 powróciło pod opiekę rodziców biologicznych, 4 dzieci zostało umieszczonych w rodzinach zastępczych.

VI.12. Odpłatność rodziców biologicznych za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo- wychowawczych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, za pobyt dziecka w pieczy zastępczej rodzice ponoszą miesięczną opłatę. Na mocy art. 194 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej opłatę ustala, w drodze decyzji, starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym. Rada powiatu w drodze uchwały, określiła szczegółowe warunki umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia w/w opłaty.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w okresie sprawozdawczym prowadzono 17 postępowań w sprawie ustalenia/odstąpienia od ponoszenia opłaty przez rodziców biologicznych za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Wydano łącznie 47 decyzji odstępujących rodzicom biologicznym od opłaty za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Natomiast w przypadku rodzinnej pieczy zastępczej w okresie sprawozdawczym prowadzono 46 postępowań w sprawie ustalenia/odstąpienia od ponoszenia opłaty przez rodziców biologicznych za pobyt dzieci w rodzinie zastępczej. Wydano łącznie 65 decyzji odstępujących rodzicom biologicznym od opłaty za pobyt dzieci w rodzinie zastępczej.

VI.13. Współpraca z Ośrodkiem Adopcyjnym.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada obowiązek zgłaszania dzieci wolnych prawnie do Ośrodka Adopcyjnego. W 2020r. do Warmińsko – Mazurskiego Ośrodka Adopcyjnego w Olsztynie Filia w Elblągu zgłoszono 22 dzieci wolnych prawnie, w tym 19 dzieci zostało zakwalifikowanych do procesu adopcyjnego. Przysposobionych natomiast zostało 12 dzieci. W elbląskich szpitalach zostało pozostawionych celem przysposobienia 4 dzieci, które zostały umieszczone w rodzinach zastępczych zawodowych na czas uregulowania ich sytuacji prawnej.

WNIOSKI

1. Wzrost liczby osób starszych, niepełnosprawnych wymagających pomocy i wsparcia zarówno czasowego w środowisku, jak i całodobowego. Działania należy ukierunkować na wsparcie w codziennym funkcjonowaniu poprzez zapewnienie usług opiekuńczych, usług specjalistycznych, opieki wytchnieniowej czy usług z zakresu teleopieki. W dalszym ciągu należy umożliwić seniorom uczestnictwo w różnych formach aktywizacji społecznej, a przede wszystkim przeciwdziałać ich samotności. Mając na uwadze zapewnienie seniorom pomocy, kompleksowej informacji, a przede wszystkim wsparcia, wyodrębniono w Ośrodku komórkę organizacyjną świadczącą pracę socjalną w środowiskach seniorów i osób niesamodzielnych.
2. Wzrost liczby rodzin wymagających świadczenia pracy socjalnej. Są to rodziny wieloprotymowe mające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, jak również rodziny, które wymagają natychmiastowych działań z zakresu psychiatrii środowiskowej. Skala środowisk tzw. „trudnych” wymusiła dokonanie zmian organizacyjnych mających na celu wyodrębnienie nowej komórki organizacyjnej, w której pracownicy specjalizują się tylko w pracy socjalnej.
3. W okresie sprawozdawczym Ośrodek nadal borykał się z pozyskaniem pracowników do zatrudnienia na stanowisku pracownik socjalny. Wynika to z braku kandydatów z odpowiednim wykształceniem wymaganym ustawą o pomocy społecznej, zarobkami a przede wszystkim ciężarem zadań jaki wykonują pracownicy socjalni. Chcąc wesprzeć pracowników Ośrodka, dokonano reorganizacji polegającej na rozdzieleniu pracy socjalnej od przyznawania świadczeń, co spowodowało, iż pracownicy specjalizują się w dziedzinie która jest adekwatna do ich kompetencji i umiejętności. Wprowadzono działania z zakresie profilaktyki zdrowia (badania/szkolenia), jak również możliwość uczestnictwa w superwizji.
4. Przekształcenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu w Elbląskie Centrum Usług Społecznych, które spowoduje poszerzenie katalogu usług świadczonych na rzecz mieszkańców.

POTRZEBY NA 2021 ROK

W RAMACH ZADAŃ MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

w zakresie:

- 1) pomocy społecznej**
- 2) wspierania rodziny**
- 3) rodzinnej pieczy zastępczej oraz usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej.**

POTRZEBY NA 2021 ROK W RAMACH ZADAŃ MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz ustawa z dnia 15 grudnia 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, nakładają na kierownika ośrodka pomocy społecznej obowiązek przedłożenia radzie gminy sprawozdania z działalności oraz potrzeb na rok następny w zakresie: pomocy społecznej, wspierania rodziny i pieczy zastępczej. Biorąc pod uwagę, że Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu nie realizuje wszystkich zadań z wymienionych wyżej zakresów, w niniejszym dokumencie przedstawiono potrzeby na 2021 r. w odniesieniu do zadań realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu, określonych statutem Ośrodka.

I. POTRZEBY W RAMACH ZADAŃ MOPS Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ.

Problemy społeczne, takie jak np.: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, choroba w rodzinie, czy bezradność lub zaniedbania w sprawach opiekuńczo-wychowawczych powodują dysfunkcyjność wielu elbląskich rodzin, które wymagają różnego rodzaju wsparcia w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych. Poniżej przedstawiono najważniejsze rodzaje i formy świadczeń, których utrzymanie przynajmniej na poziomie wykonania za 2020r., jest niezbędne do prawidłowego zabezpieczenia oparcia społecznego dla mieszkańców Elbląga w 2021 roku.

Wyszczególnienie	Liczba osób/rodzin (wg wykonania za 2020 r.)	Uwagi
1.	2.	3.
1. Zadania gminy.		
Udzielenie schronienia	112 osób bezdomnych	
Zapewnienie posiłku (tzw. dożywianie)	1.104 dzieci 1.032 osoby dorosłych	
Zasiłki stałe	900 osób	Na pokrycie wydatków na zasiłki stałe gmina otrzymuje dotację celową z budżetu państwa. Kwota zasiłku stałego ustalana jest w wysokości różnicy między kryterium dochodowym a dochodem.
Zasiłki okresowe	1.029 osób	Na pokrycie wydatków na zasiłki okresowe gmina otrzymuje dotację celową z budżetu państwa. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej minimalna wysokość zasiłku okresowego w 2019 roku wynosi 50% różnicy między: a) kryterium dochodowym osoby samotnej a dochodem tej osoby b) kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.
Składki na ubezpieczenia zdrowotne	874 osoby	Dot. osób pobierających zasiłki stałe, które nie posiadają ubezpieczenia z innych źródeł i osób bezrobotnych objętych programem zatrudnienia socjalnego w ramach centrum integracji społecznej.
Usługi opiekuńcze	812 osób	obserwuje się zwiększone potrzeby w wymiarze usług (zwiększona liczba osób, dzienna liczba godzin, ilość dni w tygodniu, usługi wieloprofilowe) co znacznie zwiększa koszty usług
Zasiłki celowe i w naturze (na: odzież, leki, leczenie, opał)	1.042 osoby	

1.	2.	3.
Zasiłki na żywność	1.032 osoby	
Specjalne zasiłki celowe	510 osoby	<i>pomoc w tej formie przeznaczona jest dla osób z dochodem przekraczającym wysokość kryterium dochodowego, które wymagają pomocy ze względu na szczególną sytuację</i>
Wypoczynek dzieci : <i>półzimowisko, kolonie</i>	65 dzieci 90 dzieci	
Sprawianie pogrzebu	28 osób	<i>Z uwzględnieniem, że w 2020 r. najniższa cena 1 pogrzebu wyniosła ok. 1.989,80 zł</i>
Odpłatność gminy za pobyt w DPS	41 osób skierowanych	<i>Z jednoczesnym uwzględnieniem prognozy, że w 2021 r.: - wg stanu na 1 stycznia było ok. 247 osoby, skierowanych zostanie ok. 60 osób nowych, a więc gmina zobowiązana będzie ponosić odpłatność także wobec tych osób,</i>
2. Zadania zlecone gminie		
Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi	73 osoby	<i>MOPS wydaje decyzje o przyznaniu usług, które realizują pielęgniarzki neuropsychiatryczne zatrudnione w DPS ul. Pułaskiego</i>
3. Zadania powiatu		
Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	99 rodzin	
Prowadzenie mieszkań chronionych	2 mieszkania dla 10 osób	<i>W 2020 r. Ośrodek otrzymał trzecie mieszkanie chronione, przeprowadzenie generalnego remontu to koszt ok. 50.000 zł.</i>
Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa	144 rodziny	

Ponadto, niezbędne jest zapewnienie dalszego funkcjonowania:

Nazwa jednostki		Zatrudnienie w etatach
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Winna 9		131
a w jego strukturach istniejące placówki	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności ul. Winna 9	6
	Specjalistyczny Ośrodek dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy ul. Związku Jaszczurczego 17	6
Razem		143

W związku realizacją projektu „Elbląskie Centrum Usług Społecznych” istnieje potrzeba utworzenia dodatkowych 4 etatów, na które środki zaplanowano ze środków unijnych.

II. POTRZEBY W RAMACH ZADAŃ MOPS Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY.

Biorąc pod uwagę zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu z zakresu wspierania rodziny, przedstawiono poniżej najważniejsze rodzaje i formy świadczeń, które są niezbędne do prawidłowego wykonania w 2020 r. zadań Ośrodka, wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Wyszczególnienie zadań	Liczba osób/rodzin/świadczeń	Uwagi
Asystent rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu obowiązków opiekuńczo – wychowawczych.	Zatrudnienie 7 asystentów (umowa o pracę)	Zgodnie z regulaminem wynagradzania MOPS Elbląg
Rodziny wspierające	Zakup materiałów i wyposażenia - 7.000 Zakup żywności -1.500zł Zakup usług – 6.000 zł Zakup biletów ZKM – 500 zł	Łącznie 15.000 zł

III. POTRZEBY W RAMACH ZADAŃ MOPS W ZAKRESIE RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ ORAZ USAMODZIELNIANIA WYCHOWANKÓW PIECZY ZASTĘPCZEJ

Biorąc pod uwagę zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej oraz usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej, przedstawiono poniżej najważniejsze rodzaje i formy świadczeń, które są niezbędne do prawidłowego wykonania w 2020 r. zadań:

- 1) z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej, wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- 2) w zakresie usamodzielniania wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych, określonych ustawą o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz ustawą o pomocy społecznej.

Wyszczególnienie zadań	Liczba osób/rodzin/świadczeń	Uwagi
Pomoc pieniężna dla dzieci w rodzinach zastępczych, w tym:	260 świadczeń x12 m-cy	Przy uwzględnieniu średniego kosztu świadczenia - 878 zł
- Pomoc jednorazowa dla nowoprzyjętych dzieci i zdarzeń losowych	30 świadczeń	Przy uwzględnieniu średniego kosztu świadczenia – 1.000 zł
- Pomoc pieniężna dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych kontynuujących naukę	50 świadczeń x 12 m-cy	Średni koszt świadczenia 526 zł
- Pomoc pieniężna dla usamodzielnianych wychowanków	19 osób	Średni koszt świadczenia 4.400 zł
- Zagospodarowanie dla usamodzielnianych wychowanków	19 osób	Średni koszt świadczenia 3.285 zł

Wynagrodzenia – kwota ogółem w tym: wynagrodzenie dla zawodowej rodziny zastępczej – pogotowie rodzinne wynagrodzenie dla zawodowej rodziny zastępczej	3 rodziny 13 rodzin	Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż kwota 2.600 zł brutto m-cznie natomiast rodzinie zastępczej zawodowej przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż kwota 2000 zł brutto m-cznie.
Powołanie rodzin pomocowych w związku z: - urlopami przysługującymi rodzinom zastępczym zawodowym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka oraz przyznanie dodatków finansowych rodzinom pomocowym. - z pobytem w szpitalu, uczestnictwem w szkoleniach	18 świadczeń	Rodzina zastępcza zawodowa ma prawo do czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem, w wymiarze 30 dni kalendarzowych w okresie 12 miesięcy. W okresie czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą piecza zastępcza nad dzieckiem może być powierzona rodzinie pomocowej. Ponadto piecza zastępcza nad dzieckiem może być powierzona rodzinie pomocowej w związku z udziałem w szkoleniach lub pobytem w szpitalu; nieprzewidzianych trudności lub zdarzeń losowych w rodzinie zastępczej.
Zatrudnienie osób do pomocy w sprawowaniu opieki nad dziećmi i w pracach w gospodarstwie domowym dla rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych wychowujących więcej niż 3 dzieci.	16 osób	Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Przy czym średni koszt zatrudnienia osoby do opieki - 1.800 zł brutto.
Dofinansowanie do wypoczynku dziecka	65 świadczeń	Średni koszt świadczenia – 500 zł na jednego uczestnika wypoczynku tj. 32.500 zł rocznie.
Świadczenia finansowe na utrzymanie lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym zamieszkuje rodzina zastępcza zawodowa, lub w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka oraz środki finansowe związane ze zmianą tego lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego.	12 świadczeń	Średni koszt świadczenia dla 12 rodzin po 1.200 zł m-cznie = 14.400zł miesięcznie
Pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub w domu jednorodzinnym – dot. rodzin zastępczych zawodowych.	3 świadczenia	Mając na uwadze liczbę rodzin zastępczych zawodowych zaplanowano pokrycie kosztów związanych z remontem dla 3 rodzin (15.000 zł)
Przyznanie rodzinom zastępczym zawodowym urlopu w wymiarze 30 dni rocznie	15 rodzin	Mając na uwadze liczbę rodzin zastępczych zawodowych zaplanowano udzielenie urlopu dla 15 rodzin
Wypłata świadczenia tzw. dodatku wychowawczego	średnio 280 dodatków miesięcznie	koszt wypłaty dodatku na 1 dziecko 500 zł m-cznie
Wypłata świadczenia „Dobry Start”	270 świadczeń	koszt wypłaty dodatku na 1 dziecko 300 zł rocznie
Zatrudnienie koordynatorów pieczy zastępczej.	8 osób	zgodnie z regulaminem wynagrodzeń MOPS Elbląg

*PROGRAM DZIAŁANIA
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ W ELBLĄGU
NA 2021 ROK*

**Priorytety w pracy
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu
na 2021 rok.**

1. *Integracja i rozwój usług społecznych adresowanych do mieszkańców Elbląga.*
3. *Udział Ośrodka w doskonaleniu systemu pomocy społecznej funkcjonującego w Elblągu.*
4. *Udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnych sytuacjach życiowych. Realizacja projektów socjalnych we współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami.*
5. *Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze poprzez rozwój usług asystenta rodziny.*
6. *Opieka nad dzieckiem w rodzinie zastępczej – MOPS jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej.*
7. *Zapewnienie pomocy seniorom i osobom z niepełnosprawnością.*
8. *Zapewnienie wsparcia środowiskowego osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom.*
9. *Zapewnienie skutecznej pomocy osobom i rodzinom doświadczającym przemocy w rodzinie.*
10. *Doskonalenie wiedzy zawodowej pracowników, ich kompetencji i umiejętności, zwiększenie potencjału zawodowego pracowników Ośrodka.*

Cele założone na 2021 rok

1. *Integracja i rozwój usług społecznych adresowanych do ogółu mieszkańców Elbląga poprzez wypracowanie i przetestowanie Modelu funkcjonowania Elbląskiego Centrum Usług Społecznych jako nowej jednostki organizacyjnej Gminy Miasto Elbląg (przekształcenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu w Centrum Usług Społecznych)*
2. *Doskonalenie jakości usług i zwiększanie efektywności oddziaływania instytucji pomocy społecznej, w tym realizacja standardów pomocy społecznej na podstawie rekomendacji Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.*
3. *Wspieranie osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży oraz zapewnienie dzieciom właściwej opieki i wychowania w rodzinach biologicznych, bądź w przypadku braku takiej możliwości w pieczy zastępczej.*
4. *Zwiększenie dostępności i podnoszenie skuteczności pomocy i wsparcia na rzecz osób i rodzin, w których stosowana jest przemoc.*
5. *Zapewnienie pomocy seniorom i osobom z niepełnosprawnością w pokonywaniu problemów i trudności w samodzielnym funkcjonowaniu oraz zapobieganie ich izolacji.*
6. *Zapobieganie odrzuceniu i izolacji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi; wspieranie rodzin, w których funkcjonuje osoba z zaburzeniami psychicznymi.*
7. *Rozwój usług społecznych na rzecz osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym; stworzenie oferty instrumentów aktywizacyjnych w zakresie integracji społecznej i zawodowej.*
8. *Rozwój zawodowy pracowników, zwiększenie efektywności i skuteczności pracy oraz realizowanych zadań przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu.*

Przedsięwzięcia priorytetowe

<i>Zadanie</i>	<i>Termin</i>	<i>Odpowiada za wykonanie</i>	<i>Nadzorujący zadanie</i>
<i>1.</i>	<i>2.</i>	<i>3.</i>	<i>4.</i>
<i>I. Integracja i rozwój usług społecznych adresowanych do mieszkańców Elbląga</i>			
I.1. Realizacja projektu „Elbląskie Centrum Usług Społecznych” współfinansowanego z EFS - POWER	Cały rok	Beata Kulesza Dyrektor MOPS	Sekretarz Miasta
<i>II. Udział Ośrodka w doskonaleniu systemu pomocy społecznej funkcjonującego w Elblągu.</i>			
II.1. Realizacja przedsięwzięć z zakresu pomocy społecznej wynikających ze „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Elbląga 2020+”.	Na bieżąco	Beata Kulesza Dyrektor MOPS	Sekretarz Miasta
<i>III. Udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnych sytuacjach życiowych. Realizacja projektów socjalnych we współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami.</i>			
III.1. Kontynuowanie i doskonalenie działań z zakresu pomocy społecznej, skierowanych do osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, w tym: a) podejmowanie działań profilaktycznych poprzez udzielanie poradnictwa specjalistycznego, b) wspieranie rodzin poprzez przyznawanie świadczeń pomocy społecznej, w formach pieniężnych i pomocy rzeczowej, c) zapewnienie dożywiania dzieci i młodzieży oraz osób, które własnym staraniem nie mogą zapewnić sobie posiłku, d) umożliwienie dzieciom korzystania ze zorganizowanych form wypoczynku w okresie ferii zimowych i wakacji.	Na bieżąco	A. Siemaszko Kierownik Działu Świadczeń Socjalnych	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS
III.2. Wspieranie gospodarstw domowych o niskich dochodach poprzez przyznawanie dodatków mieszkaniowych.	Na bieżąco	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
III.3. Pokrywanie składek ubezpieczenia zdrowotnego za osoby niepełnosprawne pobierające zasiłki stałe.	Na bieżąco	A. Siemaszko Kierownik Działu Świadczeń Socjalnych	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS
III.4. Podejmowanie działań na rzecz środowiska lokalnego w ramach integracji społecznej mających na celu edukację, aktywizację, profilaktykę oraz minimalizowanie zjawisk patologicznych.	Od stycznia do grudnia	A. Siemaszko Kierownik Działu Świadczeń Socjalnych, I. Sarnowska Kierownik Działu Usług	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS
III.5. Udział w projektach finansowanych ze środków zewnętrznych w ramach włączenia społecznego w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi lub innymi podmiotami.	I-IV kwartał	Elwira Tańska Główny specjalista ds. projektów unijnych i metodyki pracy socjalnej	Beata Kulesza Dyrektor MOPS

1.	2.	3.	4.
IV. Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo - wychowawcze poprzez rozwój usług asystenta rodziny.			
IV.1. Objęcie wsparciem asystenta rodziny rodzin przeżywających trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego.	Każdorazowe reagowanie na sygnały dotyczące zaniedbywania dzieci	M. Falkowska Kierownik Działu Wsparcia Rodziny i Pieczy Zastępczej oraz J. Rybak Zastępca Kierownika	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
IV.2. Objęcie wsparciem asystenta rodziny kobiet w ciąży i rodzin na mocy ustawy „Za Życiem”	Każdorazowe na wniosek	M. Falkowska Kierownik Działu Wsparcia Rodziny i Pieczy Zastępczej oraz J. Rybak Zastępca Kierownika	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
V. Opieka nad dzieckiem w rodzinie zastępczej – MOPS jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej.			
V.1. Skuteczny rozwój systemu pieczy zastępczej, ze szczególnym uwzględnieniem form rodzinnych.	Zadanie ciągle	M. Falkowska Kierownik Działu Wsparcia Rodziny i Pieczy Zastępczej oraz M. Czerpińska Zastępca Kierownika	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
V.2. Przygotowanie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej do samodzielności.	Zadanie ciągle	M. Falkowska Kierownik Działu Wsparcia Rodziny i Pieczy Zastępczej oraz M. Czerpińska Zastępca Kierownika	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
V.3. Pozyskiwanie środków (grantów) na realizację projektów i programów na rzecz dziecka i rodziny.	Zadanie ciągle Każdorazowe składanie wniosków na ogłaszane konkursy przez MRiPS i inne granty	M. Falkowska Kierownik Działu Wsparcia Rodziny i Pieczy Zastępczej	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
V.4. Systematyczne realizowanie zadań zawartych w „Elbląskim Programie Wsparcia Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023”.	Wg terminów określonych harmonogramem	M. Falkowska Kierownik Działu Wsparcia Rodziny i Pieczy Zastępczej oraz M. Czerpińska Zastępca Kierownika	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
VI. Zapewnienie pomocy seniorom i osobom z niepełnosprawnością.			
VI.1. Sukcesywna realizacja zadań zapisanych w „Programie na rzecz osób starszych na lata 2014 – 2020+”.	Wg terminów określonych harmonogramem	I. Sarnowska Kierownik Działu Usług	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS

1.	2.	3.	4.
VI.2. Realizacja działań na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego najstarszym mieszkańcom miasta oraz kompensacji deficytów w sferze materialnej, służące utrzymaniu standardu życia osób starszych i niepełnosprawnych oraz koordynacja działań związanych z utrzymaniem osób wymagających pomocy w dotychczasowym środowisku.	Zadanie ciągłe	I. Sarnowska Kierownik Działu Usług	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS
VII. Zapewnienie wsparcia środowiskowego osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom.			
VII.1. Zapobieganie izolacji społecznej i wykluczeniu społecznemu osób z zaburzeniami psychicznymi oraz poprawa jakości ich życia poprzez zapewnienie możliwości: a) uczestnictwa w zajęciach Środowiskowego Domu Samopomocy, b) korzystania ze specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania przez pielęgniarki neuropsychiatryczne.	Zadanie ciągłe	I. Sarnowska Kierownik Działu Usług	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS
VII.2. Opracowywanie programów i projektów	Zadanie ciągłe	I. Sarnowska Kierownik Działu Usług	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS
VIII. Zapewnienie skutecznej pomocy osobom i rodzinom doświadczającym przemocy w rodzinie.			
VIII.1. Zmniejszanie negatywnych skutków przemocy w rodzinie, u osób, które jej doznają; zapewniając tym osobom specjalistyczną pomoc, wsparcie i schronienie poprzez: a) kierowanie do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, b) kierowanie do Ośrodka Wsparcia i Interwencji Kryzysowej – Domu Dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży, c) kierowanie do specjalistów, m. in. psychologa, prawnika.	Zadanie ciągłe	a) A. Siulecka Kierownik Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie b), c) A. Siemaszko Kierownik Działu Świadczeń Socjalnych	a) Beata Kulesza Dyrektor MOPS b),c) Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS
VIII.2. Koordynacja realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej przez pracowników socjalnych w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Na bieżąco	J. Łuciw Pracownik socjalny Zespołu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
VIII.3. Zapewnienie obsługi organizacyjno – technicznej dla działań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Miasto Elbląg.	Na bieżąco	J. Łuciw Pracownik socjalny Zespołu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
VIII.4. Sukcesywna realizacja zadań zapisanych w „Gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2019 – 2024”.	Wg terminów określonych w harmonogramie	Beata Kulesza Dyrektor MOPS	Prezydent Miasta

1.	2.	3.	4.
VIII.5. Opracowanie projektów, programów, kampanii skierowanych do osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz osób stosujących przemoc w rodzinie (i realizacja, w przypadku otrzymania dofinansowania)	Termin uzależniony od ogłoszenia konkursu	A. Siulecka Kierownik Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, J. Łuciw Pracownik socjalny Zespołu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
VIII.6 Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa osobom doświadczającym przemocy i korzystającym ze wsparcia ops	Na bieżąco	M. Falkowska Kierownik Działu Wsparcia Rodziny i Pieczy Zastępczej oraz psycholog	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
VIII.7 Opracowywanie projektów, programów celem podniesienia kompetencji specjalistów (pracownicy ops, kuratorzy, pedagodzy szkolni, policjanci itp.) w zakresie współpracy, diagnozy oraz interwencji w przypadkach występowania przemocy w rodzinie	Termin uzależniony od ogłoszenia konkursu	M. Falkowska Kierownik Działu Wsparcia Rodziny i Pieczy Zastępczej, Julita Łuciw Pracownik socjalny Zespołu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
IX. Podejmowanie działań na rzecz pomocy osobom bezdomnym			
IX.1. Podejmowanie działań z zakresu pomocy społecznej, skierowanych do osób bezdomnych.	Zadanie ciągłe	A. Nalborska Starszy pracownik socjalny w Zespole ds. Bezdomności	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS
IX.2. Opracowanie programów skierowanych do osób bezdomnych.	w zależności od pozyskanych środków	A. Nalborska Starszy pracownik socjalny w Zespole ds. Bezdomności	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS
X. Podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników oraz doskonalenie jakości świadczonych usług.			
X.1. Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry Ośrodka pracującej z rodzinami i na rzecz środowiska lokalnego w ramach realizacji projektu „Nowoczesny i skuteczny MOPS w Elblągu” współfinansowanego z EFS - POWER	I kwartał	E. Tańska Główny specjalista ds. projektów unijnych i metodyki pracy socjalnej	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
X.2. Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry Ośrodka pracujących z rodzinami i na rzecz środowiska lokalnego.	Na bieżąco	M. Falkowska Kierownik Działu Wsparcia Rodziny i Pieczy Zastępczej, E. Tańska Główny specjalista ds. projektów unijnych i metodyki pracy socjalnej A. Siemaszko Kierownik Działu Świadczeń Socjalnych, I. Sarnowska Kierownik Działu Usług	Beata Kulesza Dyrektor MOPS

1.	2.	3.	4.
X.3. Monitorowanie wdrożonych usprawnień organizacyjnych mających na celu podnoszenie poziomu pracy pracowników socjalnych i całego Ośrodka, m. in. poprzez realizację rekomendacji Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach projektu „Nowoczesny i skuteczny MOPS w Elblągu”	I kwartał	Beata Kulesza Dyrektor MOPS	Artur Zieliński Sekretarz Miasta

Wykaz zadań w ramach priorytetów

Zadanie	Termin	Odpowiada za wykonanie	Nadzorujący zadanie
1.	2.	3.	4.
<i>I. Integracja i rozwój usług społecznych adresowanych do mieszkańców Elbląga</i>			
I.1. Sporządzenie diagnozy potrzeb różnych grup mieszkańców i całych społeczności lokalnych oraz lokalnego potencjału usługowego	I-II kwartał	Elwira Tańska Główny specjalista ds. projektów unijnych i metodyki pracy socjalnej	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
I.2. Sporządzenie Programu Usług Społecznych	II kwartał	Elwira Tańska Główny specjalista ds. projektów unijnych i metodyki pracy socjalnej	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
I.3. Przekształcenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu w ramach realizacji projektu „Elbląskie Centrum Usług Społecznych” w Centrum Usług Społecznych współfinansowanego z EFS – POWER	III kwartał	Beata Kulesza Dyrektor MOPS	Sekretarz Miasta
I.4. Koordynowanie usług społecznych adresowanych do mieszkańców Elbląga	III-IV kwartał	Elwira Tańska Główny specjalista ds. projektów unijnych i metodyki pracy socjalnej	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
<i>II. Udział Ośrodka w doskonaleniu systemu pomocy społecznej funkcjonującego w Elblągu.</i>			
II.1. Kontynuowanie działań i podejmowanie nowych inicjatyw skierowanych na zwiększanie efektywności i jakości społecznego oddziaływania, ze szczególnym uwzględnieniem działań mających na celu budowanie i umacnianie koalicji lokalnej działającej w sferze pomocy społecznej.	Na bieżąco	M. Marjańska Zastępca Dyrektora oraz Kierownicy wszystkich komórek MOPS	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
II.2. Promowanie „dobrych praktyk” tj. wymiana doświadczeń i wiedzy w zakresie pracy z rodziną pomiędzy specjalistami z kraju i zagranicy.	Zadanie ciągłe	M. Falkowska Kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej M. Gliszczynski Główny specjalista	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
<i>III. Udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnych sytuacjach życiowych. Realizacja projektów socjalnych we współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami.</i>			
III.1. Udzielanie rodzinom pomocy i wsparcia w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, w tym m.in.: a) prowadzenie pracy socjalnej skierowanej na poprawę sytuacji rodziny, b) udzielanie pomocy w formach świadczeń pieniężnych oraz pomocy rzeczowej i usługowej.	Zadanie ciągłe	A. Siemaszko Kierownik Działu Świadczeń Socjalnych	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS

1.	2.	3.	4.
<p>III.2. Zabezpieczanie potrzeb socjalno-bytowych dzieci i młodzieży szkolnej z rodzin dysfunkcyjnych, w szczególności poprzez:</p> <p>a) finansowanie dożywiania, b) umożliwienie dzieciom w wieku szkolnym skorzystanie ze zorganizowanych form wypoczynku w okresie ferii zimowych i wakacji letnich, c) zapewnienie niezbędnej odzieży, obuwia i artykułów szkolnych, d) kierowanie dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo do uczestnictwa w zajęciach klubowych i świetlicowych.</p>	<p>a) Zadanie ciągłe b) Styczeń -luty; czerwiec - sierpień c) Na bieżąco d) Na bieżąco</p>	<p>A. Siemaszko Kierownik Działu Świadczeń Socjalnych</p>	<p>Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS</p>
<p>III.3. Prowadzenie działań wobec rodzin wieloproblemowych poprzez:</p> <p>a) monitoring środowisk w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze, b) doskonalenie metod pracy socjalnej z rodzinami posiadającymi trudności opiekuńczo-wychowawcze, c) utrzymywanie ścisłej współpracy z asystentami rodziny, d) doskonalenie i rozwój współpracy z instytucjami i organizacjami pracującymi na rzecz dziecka i rodziny (np. szkoła, służba zdrowia, policja, sąd, pomoc społeczna, itp.) w celu wypracowania spójnego systemu wspierania rodzin i wczesnego reagowania na wszelkie nieprawidłowości, e) współpraca z pedagogami szkolnymi i dzielnicowymi skierowana na wzmocnienie realizacji obowiązku szkolnego przez uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz na przeciwdziałanie przemocy i narkomanii wśród dzieci i młodzieży, f) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych, g) współpraca z podmiotami prowadzącymi popołudniowe i socjoterapeutyczne świetlice dla dzieci.</p>	<p>a) – f) zadanie ciągłe g) rok szkolny na bieżąco</p>	<p>M. Falkowska Kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej i Justyna Rybak Zastępca Kierownika</p>	<p>Beata Kulesza Dyrektor MOPS</p>
<p>III.4. Pomoc rodzinom o niskich dochodach w regulowaniu należności czynszowych - przyznawanie dodatków mieszkaniowych.</p>	<p>Zadanie ciągłe</p>	<p>Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS</p>	<p>Beata Kulesza Dyrektor MOPS</p>
<p>III.5. Poszukiwanie kandydatów na opiekunów prawnych dzieci i osób ubezwłasnowolnionych oraz kuratorów osób częściowo ubezwłasnowolnionych a także wypłata przyznanych przez Sąd wynagrodzeń dla ustanowionych opiekunów prawnych i kuratorów</p>	<p>Zadanie ciągłe</p>	<p>E. Tańska Główny specjalista ds. projektów unijnych i metodyki pracy socjalnej</p>	<p>Beata Kulesza Dyrektor MOPS</p>
<p>III.6. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych osób innych niż ubezpieczeni.</p>	<p>Wg potrzeb</p>	<p>A. Siemaszko Kierownik Działu Świadczeń Socjalnych</p>	<p>Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS</p>
<p>III.7. Dokonywanie rozeznania potrzeb indywidualnych oraz społeczności lokalnej w rejonie działania w oparciu o diagnozę środowiska.</p>	<p>Na bieżąco</p>	<p>A. Siemaszko Kierownik Działu Świadczeń Socjalnych, I. Sarnowska Kierownik Działu Usług</p>	<p>Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS</p>

1.	2.	3.	4.
III.8. Budowanie koalicji w środowisku na rzecz rozwiązywania problemów społecznych: a) prowadzenie szerokiej informacji wśród klientów, b) tworzenie partnerstwa na rzecz rozwiązywania konkretnych problemów społecznych, c) współpraca z organizacjami i stowarzyszeniami zajmującymi się problemami osób bezrobotnych, uzależnionych.	Na bieżąco	E. Tańska Główny specjalista ds. projektów unijnych i metodyki pracy socjalnej, A. Siemaszko Kierownik Działu Świadczeń Socjalnych, I. Sarnowska Kierownik Działu Usług M. Falkowska Kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej	Beata Kulesza Dyrektor MOPS Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS
III.9. Prowadzenie naboru do udziału w podejmowanych działaniach: a) motywowanie klientów do wzięcia udziału w przedsięwzięciach, b) monitoring z realizacji.	Na bieżąco	A. Siemaszko Kierownik Działu Świadczeń Socjalnych, M. Falkowska Kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
III.10. Organizowanie społeczności lokalnej poprzez podejmowanie działań promocyjnych, integrujących i wzmacniających więzi rodzinne.	Wg potrzeb	A. Siemaszko Kierownik Działu Świadczeń Socjalnych I. Sarnowska Kierownik Działu Usług	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS
III.11. Udział w projektach finansowanych ze środków zewnętrznych w ramach włączenia społecznego, w tym na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i środowiska lokalnego	I-IV kwartał	Elwira Tańska Główny specjalista ds. projektów unijnych i metodyki pracy socjalnej	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
IV. Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo - wychowawcze poprzez rozwój usług asystenta rodziny.			
IV.1. Prowadzenie interwencji kryzysowych w reakcji na sygnały (w tym anonimowe) dotyczące zaniedbywania, krzywdzenia dzieci, itp.	Każdorazowo reagowanie na sygnały dotyczące zaniedbywania dzieci	Justyna Rybak Zastępca Kierownika Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
IV.2. Objęcie rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego wsparciem asystenta rodziny.	Na bieżąco	M. Falkowska Kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej oraz J. Rybak Zastępca Kierownika	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
IV.3. Objęcie wsparciem asystenta rodziny i specjalistycznym poradnictwem rodzin na mocy ustawy „Za życiem”	Wg potrzeb	M. Falkowska Kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej oraz J. Rybak Zastępca Kierownika	Beata Kulesza Dyrektor MOPS

1.	2.	3.	4.
IV.4. Prowadzenie warsztatów dla rodziców, których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej oraz wdrażanie nowych form i metod pracy z rodziną.	II półrocze	M. Falkowska Kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej oraz M. Czerpińska Zastępca Kierownika	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
IV.5. Prowadzenie kampanii lokalnej zapobiegającej krzywdzeniu dzieci.	II półrocze	M. Falkowska Kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej Julita Łuciw Pracownik socjalny Zespołu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
V. Opieka nad dzieckiem w rodzinie zastępczej – MOPS jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej.			
V.1. Zorganizowanie kompleksowego systemu pieczy zastępczej.	Zadanie ciągłe	M. Falkowska Kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej oraz M. Czerpińska Zastępca Kierownika	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
V.2. Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze poprzez prowadzenie akcji, kampanii promujących ideę rodzicielstwa zastępczego.	Zadanie ciągłe	M. Falkowska Kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej oraz M. Czerpińska Zastępca Kierownika	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
V.3. Szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze.	co najmniej 1 grupa rocznie II półrocze	M. Falkowska Kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
V.4. Zapewnienie profesjonalnego wsparcia osobom prowadzącym rodzinne formy pieczy zastępczej.	Zadanie ciągłe	M. Falkowska Kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
V.5. Zapewnienie profesjonalnego wsparcia dzieciom w rodzinnych formach pieczy zastępczej.	Zadanie ciągłe	M. Falkowska Kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej oraz M. Czerpińska Zastępca Kierownika	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
V.6. Umożliwienie dzieciom przebywającym w rodzinach zastępczych dostępu do zorganizowanych form wypoczynku w okresie wakacji	Zadanie ciągłe	M. Falkowska Kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej oraz M. Czerpińska Zastępca Kierownika	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
V.7. Realizacja świadczeń na rzecz rodzin zastępczych.	Zadanie ciągłe	M. Falkowska Kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej oraz M. Czerpińska Zastępca Kierownika	Beata Kulesza Dyrektor MOPS

1.	2.	3.	4.
V.8. Umożliwienie rodzinom zastępczym dostępu do specjalistycznych szkoleń	Zadanie ciągłe	M. Falkowska Kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej i M. Czerpińska Zastępca Kierownika	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
V.9. Realizacja zadań związanych z przysposobieniem dziecka poprzez: a) bieżącą współpracę z Sądem Rejonowym w Elblągu w celu określenia sytuacji prawnej dziecka, b) ścisłą współpracę koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej z Ośrodkiem Adopcyjnym w Elblągu w zakresie niezwłocznego zgłaszania do Ośrodka dzieci wolnych prawnie, co pozwoli na skrócenie czasu przeprowadzenia procedury przysposobienia dziecka.	Zadanie ciągłe	M. Falkowska Kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej Oraz M. Czerpińska Zastępca Kierownika	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
1.	2.	3.	4.
V.10. Zapewnienie realizacji działań z zakresu instytucjonalnej pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, w tym: a) kierowanie dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej na mocy postanowienia Sądu, b) ustalanie odpłatności rodziców biologicznych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, c) realizacja wypłaty dodatku wychowawczego oraz świadczenia dobrego startu dla dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.	Zadanie ciągłe	M. Falkowska Kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej oraz M. Czerpińska Zastępca Kierownika	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
V.11. Praca z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, skierowana na poprawę sytuacji i funkcjonowania rodzin w stopniu umożliwiającym powrót dziecka do rodziny naturalnej.	Zadanie ciągłe	M. Falkowska Kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej oraz J. Rybak Zastępca Kierownika i M. Czerpińska Zastępca Kierownika	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
V.12. Zapewnienie usług asystenta i/lub objęcie pracą socjalną rodziny w przypadku powrotu dziecka do rodziny naturalnej.	Każdorazowo, gdy istnieje szansa powrotu dziecka do domu usługami asystenta rodziny	M. Falkowska Kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej oraz J. Rybak Zastępca Kierownika	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
V.13. Pozyskiwanie grantów na realizację projektów z zakresu pieczy zastępczej.	Każdorazowo składanie wniosków na ogłaszane konkursy przez MRiPS	M. Falkowska Kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej oraz M. Czerpińska Zastępca Kierownika	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
V.14. Udzielanie pomocy pełnoletniej młodzieży (wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo – wychowawcze) w życiowym usamodzielnieniu, w tym : a) wspieranie w realizacji Indywidualnych Programów Usamodzielnienia, b) udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej, c) umożliwienie usamodzielnianej młodzieży zamieszkania w mieszkaniu chronionym oraz monitorowanie samodzielnego funkcjonowania.	Na bieżąco	M. Falkowska Kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej oraz M. Czerpińska Zastępca Kierownika	Beata Kulesza Dyrektor MOPS

1.	2.	3.	4.
V.15 Prowadzenie i organizacja mieszkań chronionych oraz nadzór nad funkcjonowaniem mieszkań	Na bieżąco	M. Falkowska Kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
V.16. Pozyskiwanie grantów na realizację projektów na rzecz usamodzielnianych wychowanków.	Każdorazowo składanie wniosków na ogłaszane konkursy przez MRiPS	M. Falkowska Kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej oraz M. Czerpińska Zastępca Kierownika	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
VI. Zapewnienie pomocy seniorom i osobom z niepełnosprawnością.			
VI.1. Zapewnienie seniorom i osobom z niepełnosprawnością bezpieczeństwa socjalnego oraz pomoc w utrzymaniu standardu życia tych osób poprzez: a) zapewnienie w miejscu zamieszkania usług opiekuńczych, na poziomie uzależnionym od indywidualnych potrzeb, b) świadczenie pracy socjalnej, c) udzielanie wsparcia w formach pieniężnych i pomocy rzeczowej (np. posiłki, opał, odzież, dofinansowywanie zakupu leków i kosztów leczenia), d) pomoc przy uzyskaniu usług przewozowych świadczonych przez podmioty zewnętrzne, e) organizowanie zespołów interdyscyplinarnych w celu: - rozwiązywania problemów rodziny przez jej członków, - motywowania członków rodziny do przyjęcia odpowiedzialności za podejmowane działania, - wsparcia rodziny w realizacji planu przygotowanego przez jej członków na rzecz osoby wymagającej pomocy.	Zadanie ciągłe	I. Sarnowska Kierownik Działu Usług	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS
VI.2. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych osób innych niż ubezpieczeni.	Wg potrzeb	I. Sarnowska Kierownik Działu Usług	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS
VI.3. Współpraca z instytucjami, podmiotami i organizacjami w zakresie udzielania wsparcia osobom starszym.	Zadanie ciągłe	I. Sarnowska Kierownik Działu Usług	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS
VI.4. Zapobieganie społecznej izolacji, samotności i odrzuceniu osób starszych i niepełnosprawnych poprzez: a) kierowanie na zajęcia w domu dziennego pobytu i środowiskowych domach samopomocy, b) kierowanie osób starszych i niepełnosprawnych do domów pomocy społecznej oraz ustalanie odpłatności rodziny i gminy za pobyt w dps, c) udzielanie porad w zakresie praw, uprawnień i możliwości uczestnictwa w życiu społecznym osób starszych i niepełnosprawnych, d) współpraca z innymi jednostkami pomocy społecznej w organizowaniu i promowaniu wydarzeń prezentujących aktywność osób starszych, niepełnosprawnych.	Zadanie ciągłe	I. Sarnowska Kierownik Działu Usług	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS

1.	2.	3.	4.
VI.5. Udział w projektach finansowanych ze środków zewnętrznych w ramach włączenia społecznego, w tym na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i środowiska lokalnego, m.in. poprzez realizację projektów a) „Kompleksowe usługi opiekuńcze dla osób starszych w Elblągu”, b) „Nasz senior”, c) „Wysokiej jakości usługi społeczne dla osób starszych i ich rodzin w Elblągu”.	I-IV kwartał	Barbara Stanny Specjalista w Zespole Aktywności Lokalnej	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
VI.6. Prowadzenie naboru do udziału w podejmowanych działaniach: a) motywowanie klientów do wzięcia udziału w przedsięwzięciach, b) monitoring z realizacji.	Na bieżąco	I. Sarnowska Kierownik Działu Usług	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS
VI.7. Rozwój usług społecznych na rzecz seniorów	I-IV kwartał	Barbara Stanny Specjalista w Zespole Aktywności Lokalnej	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
VI.8. Utrzymanie systemu wczesnej sygnalizacji zmian w stanie zdrowia i położeniu społecznym osób starszych, poprzez: a) stały monitoring gospodarstw domowych osób w wieku 70 lat i więcej, b) podejmowanie działań zmierzających do zabezpieczania sygnalizowanych przez osoby starsze potrzeb, których zabezpieczenie leży w kompetencji innych podmiotów niż ośrodek pomocy społecznej, c) podejmowanie działań związanych z przyłączeniami seniorów do systemu „Teleopieki”.	Zadanie ciągłe	I. Sarnowska Kierownik Działu Usług	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS
VI.9. Ustalanie niepełnosprawności i orzekanie o: - stopniu niepełnosprawności osób w wieku powyżej 16 roku życia, - niepełnosprawności dzieci do 16 roku życia.	Zadanie ciągłe	E. Cybula Przewodnicząca PZd/sOoN	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS
VI.10. Wydawanie legitymacji osobom niepełnosprawnym, posiadającym orzeczenia Powiatowego Zespołu.	Zadanie ciągłe	E. Cybula Przewodnicząca PZd/sOoN	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS
VI.11. Wydawanie kart parkingowych dla osób z niepełnosprawnością i placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych.	Zadanie ciągłe	E. Cybula Przewodnicząca PZd/sOoN	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS
VI.12. Wydawanie zaświadczeń o podstawie zaliczenia do stopnia niepełnosprawności z przyczyny niepełnosprawności 02-P	Zadanie ciągłe	E. Cybula Przewodnicząca PZd/sOoN	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS
VII. Zapewnienie wsparcia środowiskowego osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom.			
VII.1. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi możliwości uczestnictwa w zajęciach w środowiskowych domach samopomocy w celu ich aktywizacji społecznej oraz zapobieganiu ich izolacji.	Zadanie ciągłe	I. Sarnowska Kierownik Działu Usług	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS
VII.2. Poprawa funkcjonowania społecznego oraz przywracanie samodzielności osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez realizację specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania przez pielęgniarkę neuropsychiatryczną.	Zadanie ciągłe	I. Sarnowska Kierownik Działu Usług	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS

1.	2.	3.	4.
VII.3. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi bezpieczeństwa socjalnego poprzez: a) świadczenie pracy socjalnej, b) udzielanie wsparcia w formach pieniężnych i pomocy rzeczowej (np. posiłki, opał, odzież, dofinansowywanie zakupu leków i kosztów leczenia), c) organizowanie zespołów interdyscyplinarnych mających na celu kompleksowe wsparcie osób z zaburzeniami w codziennych funkcjonowaniu oraz przywracaniu ich do społeczeństwa.	Zadanie ciągłe	I. Sarnowska Kierownik Działu Usług	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS
VII.4. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych osób innych niż ubezpieczeni.	Wg potrzeb	I. Sarnowska Kierownik Działu Usług	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS
VII.5. Wspieranie osób zaburzonych psychicznie i ich rodzin poprzez stały monitoring w/w środowisk oraz współpracę z pielęgniarką środowiskową, pielęgniarką neuropsychiatryczną i lekarzem z Poradni Zdrowia Psychicznego.	Zadanie ciągłe	I. Sarnowska Kierownik Działu Usług	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS
VII.6. Kierowanie osób z zaburzeniami psychicznymi do domów pomocy społecznej oraz ustalanie odpłatności rodziny i gminy za pobyt w dps,	Zadanie ciągłe	I. Sarnowska Kierownik Działu Usług	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS
VII.7. Zapewnienie osobom zaburzonym specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego oraz konsultacji lekarza psychiatry)	Zadanie ciągłe	M. Falkowska Kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
VII.8. Opracowanie programów z zakresu psychiatrii środowiskowej		M. Falkowska Kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej i	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
VIII. Zapewnienie skutecznej pomocy osobom i rodzinom doświadczającym przemocy w rodzinie.			
VIII.1 Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy w rodzinie usług w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w zakresie: a) interwencyjnym: - zapewnienie schronienia ofierze przemocy oraz dzieciom pozostającym pod jej opieką, - ochronę ofiary przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc, - udzielanie pomocy psychologicznej i prawnej oraz zorganizowanie dostępu do pomocy medycznej w przypadku, gdy wymaga tego stan zdrowia ofiary - rozpoznanie sytuacji ofiary i jej dzieci oraz ocena ryzyka w zakresie zagrożenia bezpieczeństwa. b) terapeutyczno-wspomagającym: - diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, - opracowanie indywidualnego planu pomocy, - udzielanie poradnictwa medycznego, prawnego, psychologicznego i socjalnego, - prowadzenie grup wsparcia i terapii indywidualnej, - ocena sytuacji dziecka na podstawie przeprowadzonego wywiadu środowiskowego, - udzielanie konsultacji wychowawczych.	Zadanie ciągłe	a)-d) A. Siulecka Kierownik Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie	a)-d) Beata Kulesza Dyrektor MOPS

1.	2.	3.	4.
<p>c) potrzeb bytowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie całodobowego pobytu (pomieszczenia do spania i dziennego pobytu z miejscem zabaw dla dzieci oraz dostęp do łazienek) oraz wyżywienia i środków czystości. <p>d) współpraca z innymi instytucjami, organizacjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.</p> <p>e) monitorowanie sytuacji osób przebywających w ośrodku przez okres 6 miesięcy po jego opuszczeniu.</p>	Zadanie ciągłe	e) A. Siemaszko Kierownik Działu Świadczeń Socjalnych	e) Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS
<p>VIII.2. Świadczenie w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, nie wymagających całodobowego schronienia, usług w formie:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, prawnego, socjalnego) i konsultacji opiekuńczo – wychowawczych, b) terapii indywidualnej, c) grup wsparcia, d) grup terapeutycznych, e) oddziaływań psychoedukacyjnych i terapeutycznych wobec dzieci. f) 	Zadanie ciągłe	A. Siulecka Kierownik Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
VIII.3. Prowadzenie programów korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	Zadanie ciągłe	M. Falkowska Kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
<p>VIII.4. Współpraca MOPS z Zespołem Interdyscyplinarnym, w tym w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) udział Dyrektora Ośrodka w pracach Zespołu, b) zapewnienie obsługi organizacyjno-technicznej Zespołu, umożliwiającej sprawny przepływ informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się problemem przemocy w rodzinie oraz stosowanie przez te podmioty jednolitych procedur postępowania w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia przemocy w rodzinie. 	Zadanie ciągłe	<ul style="list-style-type: none"> a) B. Kulesza Dyrektor MOPS b) Julita Łuciw Pracownik socjalny Zespołu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> a) Prezydent Miasta b) Beata Kulesza Dyrektor MOPS
VIII.5. Współpraca z przedstawicielami Policji, placówek edukacji, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ochrony zdrowia, Sądu wskazanymi w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej itp. w celu zapewnienia należytej skuteczności działań w zakresie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.	Zadanie ciągłe	Julita Łuciw Pracownik socjalny Zespołu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
<p>VIII.6. Realizacja zadań pomocy społecznej wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieska Karta” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” tj:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) diagnozowanie sytuacji i potrzeb osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, b) udzielanie kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, c) monitorowanie środowisk osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą, d) wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”. 	Zadanie ciągłe	<ul style="list-style-type: none"> a) – d) pracownicy socjalni ds. NK, d) A. Siemaszko Kierownik Działu Świadczeń Socjalnych, I. Sarnowska Kierownik Działu Usług, M. Falkowska Kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej 	Beata Kulesza Dyrektor MOPS

1.	2.	3.	4.
VIII.7. Opracowywanie projektów na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Prowadzenie kampanii.	Zadanie ciągłe	M. Falkowska Kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej Julita Łuciw Pracownik socjalny Zespołu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Beata Kulesza Dyrektor MOPS
IX. Podejmowanie działań na rzecz pomocy osobom bezdomnym			
IX.1. Zapewnienie osobom bezdomnym i pozbawionym schronienia bezpieczeństwa socjalnego oraz pomocy w utrzymaniu standardu życia poprzez i.in.: a) zapewnienie tym osobom schronienia poprzez kierowania do schroniska znajdującego się na terenie Elbląga i poza. b) świadczenie pracy socjalnej, c) udzielanie wsparcia w formach pieniężnych i pomocy rzeczowej (np. posiłki, opał, odzież, dofinansowywanie zakupu leków i kosztów leczenia), d) organizowanie zespołów interdyscyplinarnych w celu: - rozwiązywania problemów w/w osób - motywowania członków rodziny do przyjęcia odpowiedzialności za podejmowane działania, e) sprawowanie pogrzebów w przypadku osób bezdomnych, których z różnych przyczyn nie ma kto pochować, f) monitorowanie miejsc koczowania osób bezdomnych w okresie zimowym, h) kierowanie osób bezdomnych do jadłodajni.	Zadania ciągłe	A. Nalborska Starszy pracownik socjalny w Zespole ds. Bezdomności	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS
IX.2. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych osób innych niż ubezpieczeni.	Wg potrzeb	A. Nalborska Starszy pracownik socjalny w Zespole ds. Bezdomności	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS
IX.3. Współpraca z instytucjami, podmiotami i organizacjami w zakresie udzielania wsparcia osobom bezdomnym.	Zadania ciągłe	A. Nalborska Starszy pracownik socjalny w Zespole ds. Bezdomności	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS
IX.42. Opracowanie programów skierowanych do osób bezdomnych.	w zależności od pozyskanych środków	A. Nalborska Starszy pracownik socjalny w Zespole ds. Bezdomności	Mirosława Marjańska Zastępca Dyrektora MOPS
X. Podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników oraz doskonalenie jakości świadczonych usług.			
X.1. Doskonalenie wiedzy zawodowej i podnoszenie kompetencji pracowników Ośrodka, w tym w szczególności pracowników socjalnych, poprzez: a) organizowanie i prowadzenie szkoleń wewnętrznych; wyposażenie pracowników w instrumenty i narzędzia do pracy ze społecznością lokalną, b) udział pracowników w szkoleniach zewnętrznych, c) promowanie „dobrych praktyk” w zakresie pracy z rodziną i dzieckiem oraz organizacji społeczności lokalnej, d) doradztwo metodyczne, e) monitorowanie wdrożonego modelu oddzielenia prowadzenia postępowania administracyjnego od pracy socjalnej w ramach projektu „Nowoczesny i skuteczny MOPS w Elblągu” f) udział pracowników Ośrodka w szkoleniach w ramach projektu „Nowoczesny i skuteczny MOPS w Elblągu”	Na bieżąco	Elwira Tańska Główny specjalista ds. projektów unijnych i metodyki pracy socjalnej Kierownicy komórek organizacyjnych	Beata Kulesza Dyrektor MOPS

1.	2.	3.	4.
X.2. Monitorowanie wdrożonych usprawnień organizacyjnych mających na celu podnoszenie poziomu pracy pracowników socjalnych i całego Ośrodka, m. in. poprzez realizację rekomendacji Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach projektu „Nowoczesny i skuteczny MOPS w Elblągu”.	I kwartał	Beata Kulesza Dyrektor MOPS	Artur Zieliński Sekretarz Miasta